

JONIŠKIO MIESTO TERITORIJOS **BENDRASIS PLANAS** **SPRENDINIŲ KONKRETIZAVIMAS**

BENDROJO PLANAVIMO ORGANIZATORIUS

**JONIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS**

BENDROJO PLANO RENGĖJAS

**KAUNO SĮ „KAUNO PLANAS“
DIREKTORIUS GEDIMINAS ŠINKŪNAS**

KAUNAS, 2012

JONIŠKIO MIESTO BENDROJO PLANO RENGĖJAI:

PROJEKTO VADOVAS:

PV (A 1760) JURGA MISIŪNĖ

RENGĖJAI:

ARCH. (A 1707) MARIUS IVAŠKEVIČIUS

ARCH. (A 1576) LAURYNAS BYLA

ARCH. (A 175) ALVYDAS PRANAS STEPONAVIČIUS

ARCH. (A 1761) DONATAS DUOBA

NKPS NR. (0733) NIJOLĖ STEPONAITYTĖ

PDV (17744) ZITA NORMANTIENĖ

PDV (8813) ELENA KANCLERYTĖ

PDV (26141) AIVARAS BRAGA

ARCH. (A 1564) EDMUNDAS JACKUS

INŽ. EDITA ŠALNĖ

ARCH. EDMUNDAS BAGUCKIS

TURINYS

IVADAS	5
1. JONIŠKIO MIESTO URBANISTINĖ APLINKA	9
1.1. AUKŠTESNIO LYGMENS BENDRŪJŲ PLANŲ ĮTAKA MIESTO PLĖTRAI	9
1.2. JONIŠKIO MIESTO IR GRETIMYBIŲ TARPUSAVIO RYŠIAI IR INTERESAI	11
2. JONIŠKIO MIESTO VIDINĖ STRUKTŪRA	13
2.1. JONIŠKIO MIESTO TERITORIJOS ŽEMĖS NAUDOJIMAS IR FUNKCINĖS ZONOS	16
2.2. SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO PRIORITETAI	22
3. IŠORINĖ VAIZDINĖ REKLAMA (IVR)	23
4. KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGA	25
4.1. EKOLOGINĖS APSAUGOS ZONOS	25
4.2. GAMTINIS KARKASAS	26
4.2.1. JONIŠKIO MIESTO GAMTINIS KARKASAS	26
4.2.2. GAMTINIO KARKASO TERITORIJŲ REGLAMENTAVIMAS	27
4.2.3. KONKRETIZUOTI SPRENDINIAI GAMTINIAM KARKASUI JONIŠKIO MIESTO TERITORIJOJE FORMUOTI	30
4.2.4. GAMTINIO KRAŠTOVAIZDŽIO IR BIOĮVAIROVĖS APSAUGOS PRIEMONĖS	31
4.3. MIESTO ŽELDYNAI	32
4.3.1. BENDROSIOS NUOSTATOS	32
4.3.2. ŽALIŲJŲ TERITORIJŲ SISTEMOS VYSTYMO SPRENDINIAI	33
5. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO TERITORIJOS	36
5.1. URBANISTINIS PAVELDAS	38
5.2. ARCHEOLOGINIS PAVELDAS	38
5.3. LAIDOJIMO, ĮVYKIŲ VIETOS, MONUMENTAI	39
5.4. PAVELDO PRITAIKYMAS, PRIORITETAI	40
5.5. SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO PRIORITETAI	42
6. SOCIALINĖ APLINKA	43
7. EKONOMINĖ IR VERSLO APLINKA	47
7.1. PREKYBOS INFRASTRUKTŪROS TINKLO MIESTO TERITORIJOJE VYSTYMAS	47
8. REKREACIJA IR TURIZMAS	50
9. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA	52
9.1. VANDENTIEKA IR NUOTEKOS	53
9.2. ŠILUMOS TIEKIMAS	56
9.3. ELEKTROS TIEKIMAS	57
9.4. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS	58
9.5. ATLIEKŲ TVARKYMAS	58
9.6. RYŠIŲ INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS	59
10. SUSISIEKIMO SISTEMA	60
10.1. MIESTO IŠORINIAI RYŠIAI	60
10.2. MIESTO IŠORINIAI RYŠIAI	62

10.3.	PĖSČIŪJŲ IR NEMOTORIZUOTO TRANSPORTO TAKAI	64
10.4.	VISUOMENINIS TRANSPORTAS	64
10.5.	GELEŽINKELIO TRANSPORTAS	65
11.	TERITORIJŲ REZERVAVIMAS VISUOMENĖS POREIKIAMS	66
11.1.	TERITORIJŲ REZERVAVIMAS SUSISIEKIMO (KELIŲ, GATVIŲ) INFRASTRUKTŪRAI	66
11.2.	TERITORIJŲ REZERVAVIMAS INŽINERINEI INFRASTRUKTŪRAI	66
12.	BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO PRIORITETAI..	69

GRAFINĖ DALIS:

1. Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys. M 1:5000.
2. Kultūros paveldo tvarkymas. M 1:2000
3. Kraštovaizdžio tvarkymas. M 1:5000.
4. Socialinė ir kultūrinė infrastruktūra. M 1:5000.
5. Inžinerinės infrastruktūros brėžinys. Vandentieka ir nuotekos. M 1:5000.
6. Inžinerinės infrastruktūros brėžinys. Dujos, elektra, šildymas. M 1:5000.
7. Inžinerinės infrastruktūros brėžinys. Elektros tiekimas. M 1:5000.
8. Susisiekimo komunikacijos. M 1:5000.
9. Visuomenės poreikiams rezervuojamos teritorijos. M 1:10 000.
10. Prekybos įmonių išdėstymo schema. M 1:10 000.
11. Teritorijos urbanistinė struktūra ir architektūrinės erdvinės kompozicijos vystimas. M 1:10 000.

ĮVADAS

Bendrojo planavimo objektas — Joniškio miesto teritorija (esamose administracinėse ribose 895 ha, bendrojo plano rengimo ribose 1331 ha).

Bendrojo planavimo organizatorius — Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktorius, Livonijos g. 4, LT-84124 Joniškis, tel. (8 426) 69 142, faks. (8 426) 69 143, el. paštas savivaldybe@joniskis.lt, interneto svetainė www.joniskis.lt.

Bendrojo plano rengėjai — Kauno SĮ „Kauno planas“, Kęstučio g. 66 A, LT-44304 Kaunas, tel. (8 37) 220 146, faks. (8 37) 337 774, el. paštas kaunoplanas@takas.lt, interneto svetainė www.kaunoplanas.lt. Projekto vadovas Jurga Misiūnė.

Bendrojo plano rengimo pagrindas — Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2009 m. birželio 18 d. sprendimas Nr. T-144 „Dėl Joniškio miesto teritorijos bendrojo plano rengimo“.

Joniškio miesto teritorijos bendrasis planas parengtas vadovaujantis:

- Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2009-06-18 sprendimu Nr. T-144 „Dėl Joniškio miesto teritorijos bendrojo plano rengimo“;
- Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010-04-22 įsakymu Nr. A-314 patvirtinta „Joniškio miesto teritorijos bendrojo plano rengimo darbų programa“;
- Išduotomis planavimo sąlygomis Joniškio miesto teritorijos bendrajam planui rengti;
- 2010-11-16 paslaugų pirkimo sutartimi Nr. (7.64)A13-52;
- Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2012-01-26 sprendimu Nr. T-17 „Dėl Joniškio miesto teritorijos raidos koncepcijos tvirtinimo“;
- Galiojančiais teritorijų bendrojo planavimo dokumentais: Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju (generaliniu) planu (patvirtintu LR Seimo 2002-10-29 nutarimu Nr. IX-1154 (Žin., 2002, Nr. 110-4852)), Šiaulių apskrities teritorijos bendruoju (generaliniu) planu (patvirtintu LR Vyriausybės 2008-09-24 nutarimu Nr. 1042)), Joniškio rajono savivaldybės teritorijos bendruoju planu (patvirtintu Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2008-04-10 sprendimu Nr. T-61),
- Kitais planuojamoje teritorijoje galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais.

Rengiant Joniškio miesto teritorijos bendrąjį planą taip pat vadovautasi Lietuvos Respublikos įstatymais, LR Vyriausybės nutarimais, taisyklėmis ir kitais teisiniais ir normatyviniais dokumentais reglamentuojančiais teritorijų planavimą.

Joniškio miesto teritorijos bendrajam planui planavimo sąlygas rengiančių institucijų pateiktos planavimo sąlygos:

- Joniškio rajono savivaldybės administracijos Kraštotvarkos ir architektūros skyriaus 2009-08-27 planavimo sąlygos Nr. (40.3)-SDS-20, bei planavimo sąlygų papildymu (2009-09-08, Nr. (40.3)-SDS-22);
- Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos 2009-08-24 planavimo sąlygos Nr. PS-235;
- TEO LT, Tinklo eksploatavimo departamento, Šiaulių tinklo eksploatavimo centro Tinklo resursų ir statybų skyriaus 2009-07-21 planavimo sąlygos Nr. 03-2-06-2/3019;

- UAB „Fortum Joniškio energija“ 2009-07-23 planavimo sąlygomis Nr. 09-08;
- AB „Lietuvos energija“ 2009-07-23 planavimo sąlygomis Nr. SD-4781;
- AB „Lietuvos dujos“ 2009-07-24 planavimo sąlygos Nr. 7-215-935;
- UAB „Joniškio komunalinis ūkis“ 2009-07-24 planavimo sąlygos Nr. SD-98;
- Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Šiaulių teritorinio padalinio 2009-07-24 planavimo sąlygos Nr. 7.14.Š-2Š-332;
- UAB „Joniškio vandenys“ 2009-07-27 planavimo sąlygomis Nr. 327/30;
- Joniškio rajono savivaldybės administracijos Kaimo plėtros skyriaus 2009-07-27 planavimo sąlygos Nr. (35.40)19-360;
- AB „VST“ 2009-07-27 planavimo sąlygos Nr. TS-09-10-0449;
- LR AM Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento 2009-07-29 planavimo sąlygos Nr. 747;
- Šiaulių visuomenės sveikatos centro Joniškio skyriaus 2009-07-31 planavimo sąlygos Nr. PST-359;
- AB „Lietuvos geležinkeliai“ 2009-08-03 planavimo sąlygos Nr. 2-3141;
- Šiaulių apskrities viršininko administracijos Regioninės plėtros departamento Teritorijų planavimo skyriaus 2009-08-05 planavimo sąlygos Nr. 66.

Joniškio miesto teritorijos bendrojo plano **tikslai** (patvirtinti Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2009-06-18 sprendimu Nr. T-144):

1. Subalansuoti miesto socialinės, ekonominės ir ekologinės raidos pusiausvyrą;
2. Formuoti sveiką ir harmoningą gyvenamąją, darbo ir poilsio aplinką;
3. Parengti miesto teritorijos raidos koncepciją, nustatyti tvarkymo, naudojimo ir apsaugos prioritetus, atlikti miesto teritorijos funkcinių zonavimą;
4. Saugoti, racionaliai naudoti ir atkurti gamtos išteklius, gamtos ir kultūros paveldo vertybes;
5. Išnagrinėti ir numatyti bendro naudojimo želdynų ir rekreacinių teritorijų sistemos plėtojimą;
6. Plėtoti inžinerinę, susisiekimo ir kitą visuomenės poreikiams tenkinti reikalingą infrastruktūrą;
7. Rezervuoti teritorijas komunikacinių koridorių ir kitų visuomenės poreikiams reikalingų objektų statybai;
8. Suderinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, visuomenės, savivaldybės ir valstybės interesus dėl teritorijų ir žemės sklypų naudojimo bei veiklos plėtojimo sąlygų;
9. Skatinti investicijas socialinei ekonominei miesto raidai;
10. Suderinti Joniškio miesto ir aplinkinių teritorijų raidą;
11. Patikslinti Joniškio miesto administracines ribas.

Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktorius 2010 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. A-314 „Dėl Joniškio miesto teritorijos bendrojo plano rengimo darbų programos patvirtinimo“ patvirtino Joniškio miesto teritorijos bendrojo plano rengimo darbų programą. Šioje programoje nurodyti ir pagrindiniai bendrojo plano uždaviniai bei atskirų bendrojo plano dalių uždaviniai apimantys ekonominę, socialinę raidą, gamtinę aplinką, apgyvendinimo sistemą, kultūros vertybes, sveikatos apsaugą, susisiekimą, inžinerinę ir komunalinę infrastruktūrą.

Joniškio miesto teritorijos bendrojo plano **pagrindiniai uždaviniai**:

1. Suformuoti Joniškio miesto teritorijos plėtros koncepciją, nustatyti teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos prioritetus, teritorijos funkcines zonas;

2. Tobulinti istoriškai susiklosčiusią miesto urbanistinę struktūrą ir formuoti architektūrinę erdvinę ir estetinę kompoziciją;
3. Išryškinti ir panaudoti miesto privalumus, parodyti ekonominės ir socialinės plėtros galimybes;
4. Numatyti planuojamos teritorijos ekonominės, socialinės raidos ir investicijų kryptis, turizmo, verslo, rekreacijos, kitos veiklos ir būsto statybos galimą plėtojamąsi;
5. Pasiūlyti miesto konkurencingumo ir patrauklumo didinimo priemonių, įvertinant erdvių sistemų su kitais miestais plėtros galimybes;
6. Numatyti gyvenimo ir aplinkos kokybę gerinančias priemones (transporto triukšmui, vibracijai, oro, dirvožemio, paviršinio ir požeminio vandens užterštumui mažinti), spręsti atliekų tvarkymo klausimą; formuoti bendrojo naudojimo želdynų ir apsauginių želdynų sistemą;
7. Plėtoti inžinerinę, susisiekimo ir kitą visuomenės poreikiams tenkinti reikalingą infrastruktūrą;
8. Nustatyti teritorijas, kurioms privaloma rengti ar keisti detaliuosius planus, nustatyti šių teritorijų naudojimo, tvarkymo, apsaugos prioritetus ir veiklos jose apribojimus;
9. Numatyti priemones, užtikrinančias gamtos išteklių racionalų naudojimą, kraštovaizdžio tvarkymą, ekologinę pusiausvyrą, gamtinio karkaso formavimą, gamtos ir kultūros paveldo objektų saugojimą;
10. Rezervuoti teritorijas komunikacinių koridorių ir kitų visuomenės poreikiams reikalingų objektų statybai;
11. Nustatyti planuojamos teritorijos užstatymo aukščio ir intensyvumo parametrus, numatyti aukštybinių pastatų išdėstymo teritorijas ir aukščio reglamentus;
12. Pagal bendrus vyraujančius požymius išdėstyti planuojamos teritorijos dalis, nurodant pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį, naudojimo būdą ir/ar pobūdį (pobūdis pažymimas tais atvejais, kai jo turinys daro įtaką nustatomo teritorijos tvarkymo reglamento reikalavimams). Tuo atveju, kai nustatomi keli teritorijos ar žemės sklypo naudojimo būdai, juos būtina nurodyti;
13. Nustatyti prioritetus, terminus ir būdus Joniškio miesto teritorijos specialiesiems ar detaliesiems planams rengti, inžinerinei infrastruktūrai plėtoti;
14. Nustatyti miesto įtakos zonas;
15. Patikslinti Joniškio miesto administracinės ribas.

Joniškio miesto teritorijos bendrasis planas skirtas:

Savivaldybei — priskirtosioms funkcijoms vykdyti, savivaldybės socialinei, susisiekimo, inžinerinei infrastruktūrai, gyvenamajai plėtrai ir įvairios ūkinės veiklos teritorijoms planuoti, saugomų teritorijų naudojimui bei priežiūrai apibrėžti.

Investuotojams — planas nurodys miesto teritorijų tinkamumą ir patrauklumą įvairioms veiklos rūšims (verslui, prekybai ir paslaugoms).

Bendruomenei — planas padės suvokti miesto plėtros perspektyvą, daryti įtaką plėtrai, dalyvauti planavimo procese. Tai leis gyventojams pagerinti jų gyvenimo, darbo ir poilsio sąlygas.

Planuotojams — leis kryptingai rengti žemesnio lygmens ir specialiuosius planavimo dokumentus, išvengti jų tarpusavio prieštaravimų.

Pagal Miestų ir miestelių bendrųjų planų rengimo taisykles (Žin., 2004, Nr. 83-3029) patvirtintas bendrasis planas įsigalioja kitą dieną po to, kai vietinėje spaudoje paskelbiamas savivaldybės tarybos sprendimas dėl teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo, jeigu pačiame

sprendime nenustatyta vėlesnė jo įsigaliojimo data. Įsigaliojus bendrajam planui, netenka galios ankstesnis bendrasis planas (jo sprendiniai).

Bendrojo plano sprendiniai rengiami 10 metų laikotarpiui. Savivaldybės tarybos sprendimu jų galiojimas gali būti pratęstas, bet ne ilgiau kaip 4 metams.

Bendrojo plano pakeitimai rengiami, derinami ir tvirtinami ta pačia tvarka kaip ir Bendrasis planas. Bendrųjų planų sprendiniai nekeičiami:

- jei šių planų gyvenamosios, visuomeninės, pramonės ir sandėliavimo, inžinerinės infrastruktūros bei komercinės paskirties teritorijose numatomi kito naudojimo būdo (negu galimas ar pažymėjimu nustatytas) žemės sklypai sudaro **ne daugiau kaip 20 %** bendro konkrečios teritorijos pažymėto ploto. Jei Bendrajame plane yra kelios vienodos paskirties teritorijos, tai 20 % skaičiuojami atskirai kiekvienai teritorijai, jų nesumuojant;
- kai keičiamas taršių gamybinės paskirties objektų žemės sklypo naudojimo būdas, nesukeliant neigiamų pasekmių gyvenimo ir aplinkos kokybei. Šių objektų sąrašą su nurodytais objektų pavadinimais ir tiksliais adresais tvirtina savivaldybės taryba.

Bendrųjų planų sprendinių pakeitimai (vienu metu keičiamų sprendinių kiekis nėra ribojamas) gali būti daromi ne dažniau kaip vieną kartą per metus.

Vadovaujantis Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. A-314 patvirtinta Joniškio miesto teritorijos bendrojo plano rengimo darbų programa ir *Miestų ir miestelių bendrųjų planų rengimo taisyklėmis*, patvirtinomis LR aplinkos ministro 2004-05-07 įsakymu Nr. D1-263 (Žin., 2004, Nr. 83-3029; 2006, Nr. 145-5559; 2011, Nr. 37-1773), konkretizuojant bendrojo plano sprendinius parengti šie brėžiniai:

1. Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys M 1:5000.
2. Inžinerinės infrastruktūros brėžinys M 1:5000.
3. Susisiekimo komunikacijos M 1:5000.
4. Kraštovaizdžio tvarkymas M 1:5000.
5. Kultūros paveldo tvarkymas M 1:2000
6. Rekreacijos ir turizmo plėtojimo brėžinys M 1:5000.
7. Teritorijų rezervavimas visuomenės poreikiams M1:5000.
8. Socialinė ir kultūrinė infrastruktūra M 1:5000.
9. Visuomenės poreikiams rezervuojamos teritorijos. M 1:10 000.
10. Prekybos įmonių išdėstymo schema. M 1:10 000.
11. Teritorijos urbanistinė struktūra ir architektūrinės erdvinės kompozicijos vystimas. M 1:10 000.

1. JONIŠKIO MIESTO URBANISTINĖ APLINKA

Joniškio miestas įsikūręs šiaurės Lietuvoje, Šiaulių apskrityje, Joniškio rajono savivaldybės teritorijoje, 39 km į šiaurę nuo Šiaulių, 14 km atstumu iki Latvijos sienos.

Joniškis išsidėstęs Žiemgalos žemumoje, prie Audrų ir Sidabros upelių. Miesto šiaurės vakaruose yra 2 tvenkiniai – Joniškio I (vakarinis) ir Joniškio II (rytinis).

Vakariu miesto pakraščiu eina magistralinio geležinkelio linija Šiauliai–Ryga, priklausanti I–am visos Europos geležinkelių transporto koridoriui Varšuva – Kaunas – Ryga – Talinas, dar vadinamam Rail Baltica. Keleiviniai traukiniai Joniškio stotyje nestoja, tačiau stotis priima ir išduoda vagonų siuntas priestotės zonoje esančiais pramoninio geležinkelio keliais.

Joniškio miesto centras išsidėstęs pagal pagrindinį Šiaulių - Rygos kelią. Dabar tai vietinės reikšmės urbanistinis paminklas. Saugoma: gatvių tinklas, senosios aikštės užstatymo morfologinė charakteristika, senieji statiniai. Centre sovietmečiu susidarė antroji aikštė, sudaranti savitą dviejų aikščių kompoziciją. Išlikę XIX a. pastatai suteikia miestui turtingos pusės tūkstančio metų praeities žymes, tačiau su tuo konfliktuoja sovietinės tipinės gyvenamosios statybos 4-5 aukščių kvartalas, pavieniai visuomeniniai pastatai.

Joniškis pasižymi ryškiu miestovaizdžio identiteto lygiu. Svarbiausi to elementai: bemaž nuo Šiaulių giedrą dieną matoma Švč. Mergelės Marijos į Dangų Ėmimo Bažnyčia (1901 m., 65 m. aukščio), sinagogų kompleksas, išlikę senieji pastatai, miesto aikštės.

Visa tai, tinkamai saugojant ir pritaikant dabartiniams poreikiams esamą paveldą, rekonstruojant sovietmečio pastatus, plečiant viešąsias erdves ir kokybiškai tvarkant jų įrangą, galima prognozuoti patrauklaus gyventi, konkurentiško miesto ateitį.

1.1. AUKŠTESNIO LYGMENS BENDRŲJŲ PLANŲ ĮTAKA MIESTO PLĖTRAI

Pagal Lietuvos Respublikos bendrąjį planą Joniškis yra laikomas *a* kategorijos pagrindiniu lokaliu (savivaldybės) centru. Tokio pat lygio centrais laikomi ir tokie gretimų savivaldybių miestai kaip Naujoji Akmenė (11093 gyv., 2010 metų duomenys, kiti taip pat), Radviliškis (19189 gyv.) ir Pakruojis (5630 gyv.). Pirmo lygio metropoliniu centru laikomi Šiauliai (125461 gyv.). Joniškis įsikūręs šiaurės ir vidurio Lietuvos teritorijoje, Šiaulių apskrities šiaurinėje dalyje, kuri apima dideles lyguminių pobūdžio teritorijas šalies šiaurėje, viduryje bei pietvakariuose iš esmės sutampa su derlingąja Vidurio žemuma ir vakarinėmis Baltijos aukštumų plynaukštėmis. Šiaurinėje dalyje Joniškio rajonas ribojasi su Latvijos siena, vakaruose su Akmenės rajonu, pietuose - Šiaulių rajonu, bei Pakruojo rajonu – rytuose. Šiaurinė rajono dalis išsidėsčiusi Žiemgalos žemumos pietiniame pakraštyje.

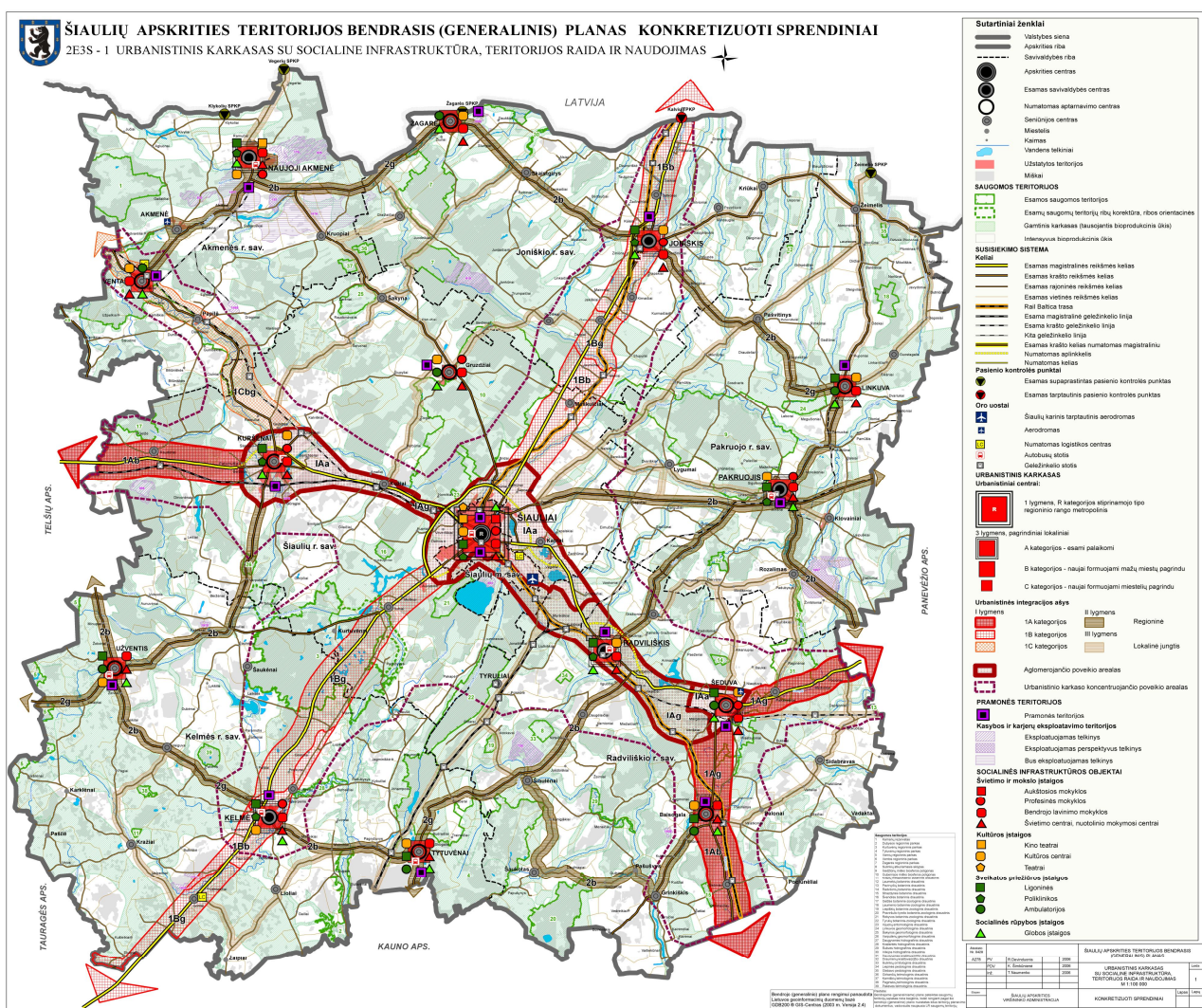
Joniškis pagal LR bendrąjį planą yra dviejų svarbių urbanistinės integracijos ašių, kurios užtikrina miesto išorinius ryšius, sankryžoje. Pirmą 1B kategorijos ašis atitinka esamą magistralinį kelią A12 ir jungia Joniškį su Šiauliais bei Latvijos sostine Ryga. O kita yra 1C kategorijos ašis, jungianti su Žagare ir Linkuva. 1B kategorijos urbanistinė ašis eina geležinkelio Vilnius – Šiauliai – Klaipėda atkarpa. Per Joniškio miestą eina magistralinio geležinkelio linija Šiauliai – Ryga.

Šiaulių miestas yra didžiausią įtaką Joniškio miestui turintis stambus urbanistinis centras. Su kitais kaimyniniais miestais ir kaimais Joniškį jungia:

- Magistralinis kelias A12 į Šiaulius (40 km, 44 min. privačiu automobiliu);

- Magistralinis kelias E77 į Rygą (91 km, 80 min. privačiu automobiliu);
- Krašto kelias Nr. 153 į Žagarė (27 km, 28 min. privačiu automobiliu) ir toliau į Naująją Akmenę (29 km, 30 min. privačiu automobiliu);
- Krašto kelias Nr. 209 į Kriukus (17 km, 21 min. privačiu automobiliu) ir toliau į Pasvalį (51 km, 50 min. privačiu automobiliu);
- Krašto kelias Nr. 152 į Linkuvą (32,5 km, 34 min. privačiu automobiliu);
- Rajoninis kelias Nr. 1603 Joniškis—Linkaičiai—Grudziai (31,5 km);
- Rajoninis kelias Nr. 1607 Joniškis—Vaineikiai—Šarkiai (15,2 km);
- Rajoninis kelias Nr. 1616 Joniškis—Skilvoniai—Drąsutaičiai (13,6 km).

Šiaulių apskrities bendrajame (generaliniame) plane (patvirtintame 2008-09-24, Nr. 1042 (Žin., 2008, Nr. 121-4619)) Joniškis žymimas kaip lokalus *a* kategorijos centras, palyginti stiprus mažas miestas, turintis pakankamą potencialą. Šiai kategorijai priskiriami Naujoji Akmenė, Kelmė, Pakruojis ir Radviliškis.

I pav. Šiaulių apskrities teritorijos bendrasis planas.

Taip pat šiame bendrajame plane Joniškio miestas patenka į IB kategoriją, tai – tarptautinė urbanistinė integracijos ašis, formuojama esamų ir siūlomų tarptautinių transporto koridorių linijomis: „Via Hanseatica“, TINA transporto koridoriais ir greitojo geležinkelio linijos „Rail Baltica“ trasa. Planuojama, kad IB kategorijos – tarptautinės urbanistinės integracijos – ašys

jungs apskrities centrą su šalies metropoliniais, regioniniais centrais ir artimiausiais kaimyninių valstybių urbanistiniais centrais: Liepoja, Jelgava, Daugpiliu, Minsku, Lyda, Gardinu, Suvalkais, Karaliaučiumi, užtikrins metropolinių ir regioninių centrų sąveiką, skatins jų poveikio zonoje lokaliųjų centrų plėtrą. Pagal nustatytus šios ašies atkarpų tipus Joniškis priskirtas prie 1Bb tipo. Šioje teritorijoje siūloma 1Bb tipo vystymo kryptis – derinti technogeninių ašies kompleksų ir bioproductinio fono aplinką, suformavus apsaugos priemonių kompleksą. Ašies aptarnavimo kompleksus būtina susieti su esamomis gyvenamosiomis vietovėmis.

Šiaulių apskrities teritorijos bendrajame (generaliniame) plane Joniškis išskirtas kaip teritorija turinti kultūrinės vertės požymių ir patenkanti į kultūros paveldo sankaupos arealą. Pagal rekreacijos (turizmo) teritorinės plėtros galimybes, numatytas pagal arealų patrauklumo kategorijas ir rekreacinės plėtros potencialą, nustatyta, kad Joniškis pasižymi žemo potencialo rekreaciniu arealu. Joniškyje siūloma vystyti pažintinį turizmą, dalykinį (konferencijų) turizmą, pramogas bei poilsį gamtoje.

1.2. JONIŠKIO MIESTO IR GRETIMYBIŲ TARPUSAVIO RYŠIAI IR INTERESAI

Joniškio rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane (patvirtintame 2008-04-10 sprendimu Nr. T-61) Joniškio miestas žymimas kaip *a* kategorijos centras. Joniškis – tai faktinis rajono centras, vykdomas ir lokalaus centro funkcijas gretimoms gyvenamosioms vietovėms. Į Joniškio aglomeraciją įeina ir arti esančios gyvenvietės (Kalnelis, Žiniūnai, Satkūnai, Bariūnai, Beržininkai), turinčios didelę gyventojų įtaką. Joniškio rajono bendrojo plano rengėjai pastebėjo, kad būtų tikslinga į miesto teritoriją įjungti ir su miestu funkciškai susijusias gyvenamąsias vietas, bendrai išsprendžiant inžinerinius tinklus ir kitas komunikacijas. Taip pat šiame bendrajame plane pasiūlyta Joniškio mieste bei jo prieigose kurti palankias sąlygas verslui plėtoti skatinant žemės ūkio produkcijos perdirbimo bei transporto sandėliavimo vystymą. Šie sprendiniai yra tampriai susiję su transporto bei kitos inžinerinės infrastruktūros sukūrimu ir plėtra, Joniškio verslo informacijos centro veiklos tobulinimu bei žmoniškųjų išteklių, žinių ir įgūdžių tobulinimu, atnaujinimu.

Joniškis, Joniškio rajono kontekste, - kultūros centras, kuriame organizuojami rajono lygio kultūros renginiai, gebantis aptarnauti aplinkinių gyvenviečių kultūrinius poreikius.

Joniškio miestą kerta regioninės svarbos turistų judėjimo keliai: „Lietuvos istorijos ir kultūros vėrinys“, „Vidurio Lietuvos parkų žiedas“, planuojamas dviračių takas „Romantika“. Taip pat per Joniškį eina vietinės svarbos turistų judėjimo kelias – „Joniškio kraštas“.

Ryšiai

Joniškio miestas ir rajono savivaldybė pagrindinius savo ryšius su kitais regionais realizuoja automobilių keliais. Rajono gyvenvietės turi patogias susisiekimo galimybes su Šiauliais, tai didžiausią įtaką Joniškio miestui turintis urbanistinis centras.

Kur kas mažiau patogios susisiekimo galimybės su kitais didžiais Lietuvos miestais – Vilniumi (231 km), Panevėžiu (97 km), Kaunu (182 km) ir Klaipėda (196 km).

Joniškio rajoną kerta Via Hansiatica (IA) koridorius, tačiau jo tranzitinis eismas santykinai nėra didelis.

Interesai

Joniškio miesto *išorės struktūra* tai Joniškio miesto ir gretimų teritorijų, kuriose teritorinės ir funkcinės struktūros yra tarpusavyje susiję, sistema. Šiose teritorijose pasireiškia abipusiai socialiniai ir ekonominiai interesai, darantys poveikį fizinei plėtrai ir ne retai viršydami kitų gretimų teritorijų įtaką.

Miesto interesų funkcinės zonos ir objektai gretimybėse yra:

- ekonominės zonos - tai tam tikrais ryšiais susieti su miestu, bet už miesto ribų, stambūs gamybiniai objektai;
- susisiekimo objektai: automobilių kelių ir geležinkelio linijų tinklas, vandens trasos, susisiekimo sistemos objektai ir kt.;
- inžinerinės infrastruktūros zonos: magistraliniai tinklai ir linijos, vandenvietės, utilizavimo laukai ir objektai, stambūs inžineriniai objektai;
- energetiniai tinklai ir ryšiai;
- komunalinės zonos;
- rekreacinės zonos - priemiestinės sodininkystės, rekreacijos ir poilsio vietos, specifiniai turistiniai įrenginiai bei trasos ir kt.;
- naudingų iškasenų telkinių zonos;
- ekologinės zonos ir teritorijos, atliekančios ekologines funkcijas, tačiau tiesiogiai nenaudojamos poilsiui, taip pat saugomos gamtinės teritorijos ir pan.

Joniškio miesto ir gretimų teritorijų gyventojų bendri interesai apima aplinkosaugos, aplinkos ir tvarkymo sritis, gamtinių teritorijų priežiūrą, nuotekų valymą, oro, žemės bei vandens taršos mažinimo aspektus. Apgyvendinimo sistemos plėtros srityje yra siekiama optimalios urbanistinės struktūros palaikymo, pasirinktų plėtros kryptių stimuliavimo ir bendros visam arealui aktualios plėtros politikos įgyvendinimo. Konkretūs objektai ir teritorijos pateikiami atskiruose teminiuose skyriuose.

Joniškio arealo gyventojų interesai Joniškio mieste:

- Ekonominiai interesai - dalis miesto gretimų teritorijų - išorės aplinkos - gyventojų dirba ar turi verslo interesų Joniškio mieste;
- Socialiniai interesai - dalis aplinkinių teritorijų gyventojų mokosi Joniškio miesto bendrojo lavinimo mokyklose ir specializuotose mokymo įstaigose. Joniškio mieste yra sveikatos apsaugos įstaigų bei socialines paslaugas teikiančių įmonių viso Joniškio rajono gyventojams. Joniškio miestas yra kultūros ir pramogų centras, rengiamos miesto šventės, koncertai;
- Inžinerinė infrastruktūra - Joniškio miesto vandentiekio ir buitinių nuotekų tinklai aptarnauja gretimas gyvenvietes;
- Komerciniai, verslo ir administraciniai interesai - į miestą atvykstama apsipirkti dideliuose komerciniuose centruose ar specializuotose parduotuvėse. Čia įsteigti daugelio įmonių administraciniai, aptarnavimo ir paslaugų teikimo centrai. Joniškio mieste yra sukonzentruota rajono savivaldybės administracija, valstybinės įstaigos;
- Joniškio miestas yra istorinių, religinių ir memorialinių objektų lankymo vieta. Miesto rekreacinės bei žaliųjų erdvių teritorijos yra tarpiai susiję su miesto priemiestinėmis zonomis;
- Susisiekimo interesai – tai yra automobilių kelių ir geležinkelio linijų susisiekimo rajoninis centras, vienas svarbiausių keleivinio transporto mazgų.

Viena iš būtinų miesto augimo sąlygų yra jo kokybinė plėtra – miesto užstatytų teritorijų struktūrinė ir funkcinė pertvarka.

2. JONIŠKIO MIESTO VIDINĖ STRUKTŪRA

Joniškio miesto bendrojo plano sprendiniai parengti pagal miesto teritorijos vystymo koncepciją, patvirtintą Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2012 m. sausio 26 d. sprendimu Nr. T-17. Jie nurodo miesto vystymosi kryptis ir teritorinės plėtros prioritetus iki 2022 m. Bendrojo plano sprendiniai užtikrina pradėtų planavimo darbų ir statybų tęstinumą, garantuoja investicijų stabilumą.

Patvirtintoje bendrojo plano ilgalaikėje koncepcijoje svarbiausiomis miesto plėtros gairėmis reikėtų laikyti:

- Bendrojo plano sprendiniai privalo atsakyti optimistiniam miesto plėtros scenarijui. Miesto vizija pagal šią koncepciją būtų ne kiekybinė – teritorinė plėtra, bet miesto terpės kokybės gerinimas. Tam reikia sutvarkyti inžinerinę infrastruktūrą. Vandens ir nuotėkų tinklai turi pasiekti daugumą pastatų. Gatvės turi būti kokybiškos dangos, su šaligatviais.
- Prioritetai teikiami: *gyvenimo kokybei* – tai modernūs, renovuoti butai, individualių namų kvartalai, su visa būtina inžinerine infrastruktūra, geras visuomeninis aptarnavimas, patrauklus miesto centras, geri transportiniai ryšiai su darbovietėmis ir metropoliniais centrais, tranzitinio transporto miesto centre sumažinimas, nukreipiant eismą į vakarinėje pusėje esamą aplinkkelį; *žmogaus ir aplinkos darnai* – tai esamo kultūros paveldo, esamos urbanistinės struktūros vystymo galimybių panaudojimas, gamtinio karkaso saugojimas, gausinimas ir panaudojimas. Tvenkinių pakrančių sutvarkymas, poilsio parko prie I-o tvenkinio įrengimas. Apsauginių želdynų gausinimas.
- Bendrajame plane numatoma patikslinti miesto administracinę ribą pagal esamų registruotų sklypų ribas.
- Miesto centre siūlomos įvairios aplinkos kokybės gerinimo priemonės. Bus siekiama spręsti susikaupusias miesto urbanistines problemas: transporto srautų reguliavimo, miesto centro gyvinimo ir architektūrinės išvaizdos gerinimo, gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimo, kultūros paveldo vertybių puoselėjimo, gamtinio karkaso teritorijų išsaugojimo ir panaudojimo miesto želdynų sistemos formavimo, inžinerinio aprūpinimo.
- Siūloma modernizavimo, humanizavimo (rehabilitacijos) režimą taikyti miesto centrui. Miesto aikštėms, gatvėms ir pastatams, esantiems centro teritorijoje, siūlomas reprezentacinio sutvarkymo režimas. Siūloma suformuoti vientisą erdvę – miesto aikštę, kuri vizualiai apjungtų Joniškio bažnyčią ir sinagogas. Naujoji aikštė galėtų tapti išskirtiniu Joniškio simboliu, miesto renginių vieta ir turizmo traukos centru.
- Atsižvelgiant į vyraujančius vėjus, siūloma esančioje pramonės teritorijoje (Malūno seniūnaitijoje) nebevystyti taršios pramoninės veiklos skatinant konversijas į komercinę paskirtį ir siekiant, kad rajonas taptų „paslaugų teritorija“. Tuo tarpu pramonės veiklą siūloma vystyti šiaurinėje miesto dalyje, kur patogus susisiekimas su vakariniu aplinkkeliu. Ši teritorija jau yra padengta didžiulės sanitarinės apsaugos zonos ir gyvenamoji plėtra ten negalima.
- Aplink Joniškio tvenkinius, Sidabros seniūnaitijoje, siūloma naujos plėtros teritorija parkui, kuriame atsirastų vietos smulkioms kavinėms, valčių nuomos punktams ir pan. (su laikino pastato statusu). Sutankinta parko želdynų linija šiaurinėje parko

teritorijos dalyje atvers naujai formuojamą pramonės rajoną, taip bent dalinai sulaikydama oro taršą.

- Sodų bendrijų teritorijose siūlomas konversijos režimas, siekiant pagerinti gyvenimo jose sąlygas, numatant būtiniausius infrastruktūros elementus: normalaus pločio gatves, vandentiekį ir kanalizaciją.

Įvertinus esamą padėtį, jau parengtų miesto teritorijos planų tęstinumą ir jų įvykdymo lygį, galima teigti, kad ateityje, siekiant gyvenimo kokybės augimo ir miesto darnaus vystymo bei plėtros, miesto administracinėse ribose esamų nepakankamai išnaudotų teritorijų nepakaks, todėl planuojamos naujos užstatymo teritorijos. Plane nurodomos galimos urbanizuoti miesto zonos, plėtros kryptys ir siūlomos įjungti į miesto administracines ribas teritorijos bei jų naudojimo prioriteto zonos. Tokiu būdu yra siekiama, kad natūraliais funkciniais-teritoriniais ryšiais su miestu susijusi priemiesčio zona būtų vystoma vieningai ir struktūriškai įsijungtų į bendrą miesto vystymąsi.

Planuojamos Joniškio miesto urbanistinės struktūros įgyvendinimas yra ilgas miesto plėtros rezultatas, o jos tolimesnė kaita priklausys nuo ateities visuomeninių, socialinių ir ekonominių procesų.

Bendrojo plano sprendiniuose nenagrinėjami atskiri sklypai. Pavienių sklypų žemės naudojimo režimai bei tvarkymo ir apsaugos reglamentai nustatomi žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose – teritorijos specialiuose ar detaliuose planuose.

Bendrasis planas – svarbiausias miesto teritorijų planavimo dokumentas, sprendžiantis darnaus vystymosi uždavinius, įgyvendinantis miesto viziją ir plėtros prioritetus.

Joniškio miesto bendrasis planas yra kompleksinis teritorijų planavimo dokumentas, kuriame nustatyti miesto teritorijos planinės ir erdvinės struktūros vystymo principai, teritorijos naudojimo funkciniai prioritetai bei bendrieji teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos reglamentai.

Miesto fizinė plėtra suprantama kaip:

- naujų teritorijų įsisavinimas;
- naujų požeminių ir antžeminių erdvių sukūrimas;
- esamų (paveldėtų) statinių, jų grupių, kompleksų, miesto fragmentų rekonstrukcija, restauravimas ir panašūs darbai, padedantys išlaikyti buvusią ir suteikti naują kokybę.

Įvertinus patvirtintų Joniškio miesto ir Joniškio rajono koncepcijų sprendinius, parengti miesto bendrojo plano sprendiniai, kuriuose numatytos priemonės, užtikrinančios gyvenimo kokybės augimą, leidžiančios valdyti miesto plėtrą pagal darnios plėtros principus ir suderinančios Joniškio miesto ir Joniškio rajono teritorijų bendrųjų planų koncepcijas.

Miesto erdvinę struktūrą formuoja charakteringas skirtingų miesto dalių užstatymas, jų tarpusavio išsidėstymas ir ryšiai. Jo kompozicija kuriama daugybės elementų, sudarančių sudėtingą ir įvairialypę, tačiau daugiau ar mažiau vieningą miesto erdvę. Ugdant miestą būtina numatyti prielaidas bei galimybes ryškinti miesto identitetą, tautoti tai kas jame vertinga, kurti patogias ir išimenančias įvairaus pobūdžio miesto erdves bei turtinti jo siluetą, plėtoti želdynų sistemą, statyti raiškios architektūros statinius.

Pagrindinis bendrojo plano sprendinių tikslas yra vystant ir tobulinant Joniškio miesto struktūrą, sudaryti optimalias gyvenimo, darbo ir poilsio sąlygas miestiečiams, užtikrinant jų gyvenamosios aplinkos kokybę.

Siekiant pagrindinių tikslų, sprendiniuose yra įgyvendinami darnaus vystymo principai, naudojant tokias urbanistines priemones kaip:

- policentriškos miesto struktūros vystymas;

- . daugiafunkcinis žemės naudojimas;
- . vidinė miesto teritorijos plėtra, optimizuojant urbanizuotas teritorijas;
- . verslo, komercijos, paslaugų infrastruktūros ir ūkinės veiklos teritorijų vystymas.

Joniškio miesto teritorijos struktūrą sudaro miesto planinė ir erdvinė struktūra, pagrindinių miesto funkcinių zonų išsidėstymas ir tarpusavio ryšiai bei charakteringos miesto morfostruktūros elementų įvairovė.

Miesto teritorijos pagrindiniai *urbanistinės struktūros* elementai yra šie:

- . miesto istorinis centras;
- . miesto centras, kuris kartu su miesto istoriniu centru sudaro kompozicinį branduolį;
- . pagrindinės kompozicinės ašys (pagrindinės gatvės);
- . pagrindinės komunikacijų ašys - gatvės;
- . gamtinio karkaso elementai, kurie apjungia miesto ir priemiesčio želdynus į vientisą sistemą.

Joniškio miesto erdvinę struktūrą siekiama vystyti sudarant optimalų balansą tarp urbanizuotų ir laisvų erdvių, saugant vertingą kraštovaizdį. Pagrindiniai optimalios Joniškio miesto struktūros vystymo principai yra:

- . miesto centro formavimas, saugant esamą fizinę aplinką, pritaikant ją kintantiems poreikiams;
- . funkcinis ir fizinis neefektyviai naudojamų centro teritorijų pertvarkymas (konversija)
- . miesto centro gyvybingumui skatinti;
- . urbanistinių jungčių - miesto pagrindinių gatvių tinklo formavimas, miesto ryšių funkcionavimo užtikrinimas,
- . gyvenamosios aplinkos, viešųjų erdvių ir kitų teritorijų modernizavimas, rekonstrukcija;
- . polifunkciškumą skatinantis funkcinis ir fizinis neefektyviai naudojamų teritorijų pertvarkymas (konversija);
- . užstatymo struktūrizavimas;
- . nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga;
- . gamtinio karkaso elementų saugojimas;
- . sodų pertvarkymo (konversijos) valdymas;
- . miesto ir priemiesčių plėtros suderinamumas.

Bendrojo plano sprendiniai parengti laikantis šių reglamentavimo principų, taikomų atsižvelgiant į teritorijų užstatymą:

Esamos užstatytos teritorijos . Šiose teritorijose išlaikoma funkcijų įvairovė, skatinamas jų modernizavimas, renovacija ir infrastruktūros modernizavimas.

- Centro – istorinio centro (senamiesčio) teritorija – *saugoma* struktūra, užstatymo charakteris ir principai; teritorija saugoma ir tvarkoma pagal specialiuosius paveldosaugos reikalavimus; palaikomas smulkus verslas ir gyvenamoji funkcija. Siūlomas polifunkcinis žemės naudojimas, apimantis komercinių, visuomeninių, gyvenamųjų bei rekreacinių objektų statybą.
- Miesto centro teritorija, neįeinanti į saugomą istorinio centro teritoriją–*konvertuojama tvarkoma ir formuojama* saugant vertinguosius istorinio centro urbanistinės struktūros elementus, atsižvelgiant į užstatymo vizualinį poveikį senamiesčiui; skatinama funkcijų įvairovė, palaikoma visuomeninė - komercinė ir gyvenamoji funkcija; siekiama labai geros architektūros erdvių ir užstatymo

kokybės. Skatinamas sklypų apjungimas ir kokybiškų statinių statyba pagal numatomą intensyvumo ir aukštingumo reglamentą sprendiniuose.

- Modernizuojamos teritorijos, kuriose skatinama funkcijų įvairovė.
- Esamos daugiaaukščio užstatymo gyvenamosios teritorijos – gyvenamųjų pastatų ir teritorijų modernizavimas, socialinės infrastruktūros ir darbo vietų plėtra.
- Konvertuojamos teritorijos – neefektyviai naudojamose pramonės ir sandėlių bei garažų teritorijos konvertuojamos į kokybiškų komercinių statinių paskirtį.
- Sodų teritorijos pertvarkymas (inžinerinės ir socialinės infrastruktūros plėtojimas, ruošiant detaliuosius planus, taip pritaikant teritoriją mažaaukščių gyvenamųjų teritorijoms).

Naujos plėtros teritorijos vystomos kompleksiskai, siekiant darnios plėtros. Miesto administracinėse ribose esami suplanuoti, bet neužstatyti sklypai turi būti formuojami pagal parengtus teritorijų planavimo dokumentus.

- Naujos mažo užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos miesto ribose;
- Naujos integruotų funkcijų intensyvios plėtros teritorijos miesto ribose ir už miesto juridinių ribų;
- Naujos integruotų funkcijų ekstensyvios plėtros teritorijos miesto ribose ir už miesto juridinių ribų.

Prieš rengiant naujų gyvenamųjų teritorijų planavimo dokumentus pirmiausia rekomenduojama pasirengti teritorijos vystymo galimybių vertinimą ir detaliojo plano koncepciją apimančią didesnę teritoriją (urbanistinį eskizą). Tokiais urbanistinio komplekso planais (detalizuojančiais bendrojo plano sprendinius) turi būti numatyti transportiniai, inžineriniai ryšiai, bei teritorijos bendrojo naudojimo ir apsauginiams želdiniams.

Miesto žaliosios ir rekreacinės teritorijos

- gamtinio karkaso elementai - tai teritorijos, kuriose dominuoja želdiniai, miškai, bendrieji želdynai, vandenys; skatinama rekreacinio naudojimo funkcija.

Miesto viešosios erdvės turi būti saugios, komfortiškos ir kokybiškos. Numatomas miestiečių tvenkinių pakrančių sutvarkymas ir pilnavertis integravimas į miesto struktūrą, planuojamų ir esamų miesto parkų kokybinis gerinimas, sukuriant privalomą rekreacinę infrastruktūrą. Naujai užstatomose teritorijose planuojama želdynų sistema.

2.1. JONIŠKIO MIESTO TERITORIJOS ŽEMĖS NAUDOJIMAS IR FUNKCINĖS ZONOS

Bendrojo plano sprendiniai nurodo miesto funkcines zonas ir nustato jose galimas žemės naudojimo paskirtis ir būdus, užstatymo intensyvumo ir aukštingumo reglamentus. Funkcinės zonos ir kiti reglamentai nustatomi pagal toje teritorijoje vyraujančius požymius. Sprendiniai nustato esminius funkcinių zonų plėtros principus, formuojančius subalansuotą mišrų miesto atskirų teritorijų užstatymą.

Pagal patvirtintą miesto teritorijos vystymo koncepciją, planuojama miesto teritorija suskirstyta į nagrinėjamas zonas. Bendrojo plano sprendiniuose šios zonos konkretizuojamos ir išskiriamos detalesnės teritorijos „Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys“. Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, miesto bendrojo plano sprendiniai (funkcinių zonų ribos, susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros trasos) tikslinamos pagal specifinius gamtinius ir urbanistinius teritorijų požymius, ypatingą svarbą teikiant gamtos ir kultūros paveldo apsaugai.

Bendrojo plano sprendiniuose nenagrinėjami atskiri sklypai. Pavienių sklypų žemės naudojimo režimai bei tvarkymo ir apsaugos reglamentai nustatomi žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose – teritorijos specialiuosiuose ir/ar detaliuosiuose planuose. Joniškio miesto sprendiniuose taikomas polifunkcinio zonavimo metodas, kai miesto teritorija dalinama į zonas pagal naudojimo tipus, išskiriant vyraujančią žemės naudojimo funkciją. Vyraujanti (dominuojanti) funkcija reiškia, kad teritorijoje pirmiausia numatoma vystyti nurodytą veiklą ir

kitos galimos veiklos rūšys negali šiai veiklai daryti neigiamo poveikio. Vyraujanti funkcija nustatyta pagrindiniame brėžinyje parodytai funkciniai zonos, kuri išskiriama spalva, o ne kvartalui ar konkrečiam sklypui. Vyraujanti funkcija teritorijoje reiškia, kad teritorijoje pirmiausia rekomenduojama vystyti nurodytą veiklą bei siūlomos kitos galimos veiklos rūšys, kurios negali šiai veiklai daryti neigiamo poveikio.

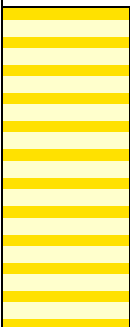
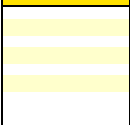

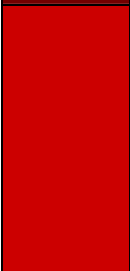
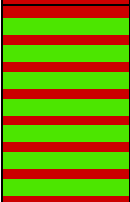
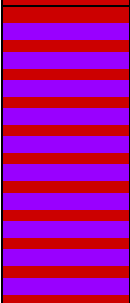
Objektams, naujai prie miesto prijungiamose teritorijose (numatytose miesto ribose):

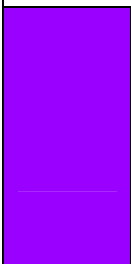

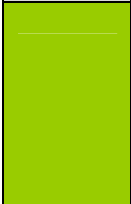
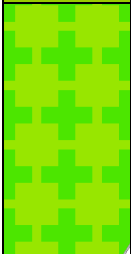
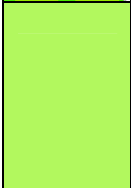
1. leidžiama pradėti ar tęsti statybų darbus pagal statybą leidžiančius dokumentus, išduotus iki miesto bendrojo plano patvirtinimo;
2. nesant išduotiesiems statybą leidžiantiems dokumentams iki miesto bendrojo plano patvirtinimo, projektavimo ir planavimo darbai bei statybos vykdomi pagal miesto bendrojo plano sprendinių reglamentus.

Nustatytų miesto teritorijos naudojimo tipai ir galima veikla pateikti 1 lentelėje.

1 lentelė. Teritorijų naudojimo tipai ir jų reglamentavimas (1 dalis)

Teritorijos naudojimo tipas	Vyraujantys teritorijos požymiai	Galimos pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirtys bei naudojimo būdai
UŽSTATOMOS TERITORIJOS:		
Teritorijos tinkamos gyventi		
Miesto centras ir artimiausia jo aplinka	Mišrios miesto centrinės dalies teritorijos, kurioms keliami ypatingi reikalavimai pastatų ir viešųjų erdvių architektūrai. Teritorijoje dominuoja komercinė ir visuomenės poreikiams skirta veikla ir gyvenamoji statyba.	<ul style="list-style-type: none"> • Konservacinės paskirties (tik saugomų objektų teritorijose). • Kitos paskirties: <ul style="list-style-type: none"> - gyvenamosios teritorijos; - visuomeninės paskirties teritorijos; - komercinės paskirties objektų teritorijos; - inžinerinės infrastruktūros teritorijos; - bendro naudojimo teritorijos.
Teritorijos skirtos visuomenės poreikiams ir specializuotos kompleksų teritorijos	Teritorijos skirtos visuomenės poreikiams, socialinei veiklos sričiai – švietimas, sveikatos apsauga ir pan..	<ul style="list-style-type: none"> • Konservacinės paskirties (tik saugomų objektų teritorijose). • Kitos paskirties: <ul style="list-style-type: none"> - visuomeninės paskirties teritorijos; - gyvenamosios teritorijos (socialinis būstas); - inžinerinės infrastruktūros teritorijos; - bendro naudojimo teritorijos.
Intensyvaus užstatymo gyvenamosios teritorijos	Mišrios teritorijos, kuriose dominuoja daugiaaukštė didelio intensyvumo gyvenamoji statyba kartu su reikalinga socialine, paslaugų ir kita infrastruktūra.	<ul style="list-style-type: none"> • Kitos paskirties: <ul style="list-style-type: none"> - gyvenamosios teritorijos; - komercinės paskirties objektų teritorijos; - inžinerinės infrastruktūros teritorijos. • Konservacinės paskirties (tik saugomų objektų teritorijose).
Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos	Mišrios teritorijos, kuriose dominuoja mažaukštė vidutinio intensyvumo gyvenamoji statyba kartu su reikalinga socialine, paslaugų ir kita infrastruktūra.	<ul style="list-style-type: none"> • Kitos paskirties: <ul style="list-style-type: none"> - gyvenamosios teritorijos; - komercinės paskirties objektų teritorijos; - inžinerinės infrastruktūros teritorijos. • Konservacinės paskirties (tik saugomų objektų teritorijose).

Teritorijos naudojimo tipas		Vyraujantys teritorijos požymiai	Galimos pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirtys bei naudojimo būdai
	Sodų teritorijos pertvarkymas (inžinerinės ir socialinės infrastruktūros plėtojimas, taip pritaikant teritoriją mažaaukščių gyvenamųjų teritorijoms)	Mėgėjiškų sodų teritorijos teritorijos, konvertuojamos į mažaaukštę vidutinio intensyvumo gyvenamąją statybą kartu su reikalinga socialine, paslaugų ir kita infrastruktūra.	<ul style="list-style-type: none"> • Kitos paskirties: <ul style="list-style-type: none"> - gyvenamosios teritorijos; - komercinės paskirties objektų teritorijos; - inžinerinės infrastruktūros teritorijos. • Žemės ūkio paskirties: <ul style="list-style-type: none"> - Sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo.
	Perspektyvių gyvenamųjų vietovių įtakos zona	Vyraujantys teritorijos požymiai, galimos pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirtys bei naudojimo būdai pagal Joniškio rajono bendrąjį planą. Kiaulių fermos ir valymo įrenginių SAZ'e gyvenamoji bei visuomeninė statyba negalima.	
Teritorijos netinkamos gyventi			
Numatoma veikla neturi daryti neigiamo poveikio greta esančioms ir numatomoms gyvenamosioms bei rekreacinėms teritorijoms			
	Aikštės	Su statiniais ir įrenginiais, numatytais aikščių sutvarkymo projektuose	<ul style="list-style-type: none"> • Konservacinės paskirties (tik saugomų objektų teritorijose). • Kitos paskirties: <ul style="list-style-type: none"> - visuomeninės paskirties teritorijos; - inžinerinės infrastruktūros teritorijos; - bendro naudojimo teritorijos.
	Komerinės paskirties teritorijos	Mišrios vidutinio užstatymo intensyvumo teritorijos su vyraujančia komercine ir visuomenine statyba.	<ul style="list-style-type: none"> • Konservacinės paskirties (tik saugomų objektų teritorijose). • Kitos paskirties: <ul style="list-style-type: none"> - komercinės paskirties objektų teritorijos; - visuomeninės paskirties teritorijos; - inžinerinės infrastruktūros teritorijos; - bendro naudojimo teritorijos.
	Kultūros ir sporto pastatų ir statinių statybos teritorijos	Teritorijos, kuriose yra esami arba numatomi kultūros centrų, kultūros įstaigų, pastatai, sporto kompleksų ir kitų sporto ir pramogų paslaugų statiniai.	<ul style="list-style-type: none"> • Kitos paskirties: <ul style="list-style-type: none"> - komercinės paskirties objektų teritorijos; - visuomeninės paskirties teritorijos; - inžinerinės infrastruktūros teritorijos; - bendro naudojimo teritorijos.
	Mišrios paskirties: verslo, gamybos ir paslaugų objektų teritorijos	Teritorijos, kuriose dominuoja darbo vietos – visuomeninės paskirties teritorijos, verslo, gamybos, prekybos, paslaugų ir pramogų statiniams statyti.	<ul style="list-style-type: none"> • Kitos paskirties: <ul style="list-style-type: none"> - komercinės paskirties teritorijos; - pramonės ir sandėliavimo teritorijos (galima numatoma veikla neturi daryti neigiamo poveikio greta esančioms teritorijoms); - inžinerinės infrastruktūros teritorijos. • Konservacinės paskirties (tik saugomų objektų teritorijoje)

Teritorijos naudojimo tipas	Vyraujantys teritorijos požymiai	Galimos pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirtys bei naudojimo būdai
	Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos	Teritorijos, kuriose dominuoja darbo vietos - pramonė, sandėliai, verslas, gamyba.
<ul style="list-style-type: none"> • Kitos paskirties: <ul style="list-style-type: none"> - pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos - komercinės paskirties objektų teritorijos; - inžinerinės infrastruktūros teritorijos; - atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo teritorijos. 		
NEUŽSTATOMOS TERITORIJOS:		
<p>Nenumatomas naujų urbanistinių vienetų kūrimas: plėtra galima esamose valdose bei konversijos iš taršios veiklos srities į netaršią atveju.</p> <p>Maksimalus užstatymo intensyvumas valdose - 0,2 , maksimalus užstatymo plotas 300 m², maksimalus užstatymo aukštis 2A.</p> <p>Gali būti numatoma kita veikla (rekreacinė, inžinerinė ir pan.), reikalinga tų teritorijų patrauklumui ir funkcionalumui užtikrinti, nesusijusi su gyvenamąja paskirtimi.</p>		
	Infrastruktūros teritorijos	Inžinerinės infrastruktūros: susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos; Susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridoriai. Teritorijos energetikos ir kitokiam ūkiui; Teritorijos nuotekų valykloms, atliekų saugojimui, perdirbimui, utilizavimui.
<ul style="list-style-type: none"> • Kitos paskirties: <ul style="list-style-type: none"> - inžinerinės infrastruktūros teritorijos; - komercinės paskirties objektų teritorijos; - atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo teritorijos. 		
	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai	Želdynai, įrengti intensyviai naudojimui (su aukštos kokybės įranga)
<ul style="list-style-type: none"> • Kitos paskirties: <ul style="list-style-type: none"> - inžinerinės infrastruktūros teritorijos; - bendro naudojimo teritorijos; - atskirųjų želdynų teritorijos. 		
	Memorialinės paskirties atskirieji želdynai	Memorialinės paskirties želdynai: kapinės, memorialinis parkas.
<ul style="list-style-type: none"> • Konservacinės paskirties (tik saugomų objektų teritorijose). • Kitos paskirties: <ul style="list-style-type: none"> - inžinerinės infrastruktūros teritorijos; - komercinės paskirties objektų teritorijos (laidojimo paslaugų statiniams); - atskirųjų želdynų teritorijos. 		
	Apsauginės paskirties atskirieji želdynai	Atskirųjų želdynų teritorijos
<ul style="list-style-type: none"> • Kitos paskirties: <ul style="list-style-type: none"> - inžinerinės infrastruktūros teritorijos; - bendro naudojimo teritorijos; - atskirųjų želdynų teritorijos. 		

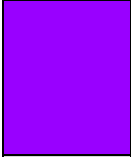
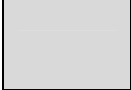

Teritorijos naudojimo tipas		Vyraujantys teritorijos požymiai	Galimos pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirtys bei naudojimo būdai
	Žemės ūkio paskirties teritorijos	Teritorija, kurioje galima žemės ūkio veikla, taip pat paslaugų žemės ūkiui teikimas ir geros agrarinės bei aplinkosauginės žemės būklės išlaikymas.	<ul style="list-style-type: none"> • Žemės ūkio paskirties: <ul style="list-style-type: none"> - kiti žemės ūkio paskirties sklypai; (be žemės ūkio veikos, teritorijoje galima ūkininkų sodybų bei žemės ūkio veiklai reikalingų ūkinių pastatų statyba ar rekonstrukcija)
	Vandenys		

Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, miesto bendrojo plano sprendiniai (funkcinių zonų ribos, susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros tramos) tikslinami pagal specifinius gamtinius ir urbanistinius teritorijų požymius, ypatingą svarbą teikiant gamtos ir kultūros paveldo apsaugai.

Ypatingos urbanistinės situacijos atveju, atlikus planuojamos veiklos bei planuojamų užstatymo reglamentų pagrindimą ir pritarus savivaldybės tarybai, galimi reglamentų pakitimai (aukštumo, užstatymo intensyvumo padidinimas). Atitinkamai, atsižvelgiant į urbanistinę situaciją ir diktuojamas aplinkos sąlygas, numatyti užstatymo reglamentai gali būti griežtinami.

1 lentelė. Teritorijų naudojimo tipai ir jų reglamentavimas (2 dalis)

Teritorijos naudojimo tipas	Maksimalus užstatymo intensyvumas UI sklype	Rekomenduojamas pastatų aukštumas	
	Miesto centras ir artimiausia jo aplinka	< 1,5	3-5 aukštai (12-18 metrų) (miesto istorinio centro teritorijoje pagal specialiųjų planų reikalavimus)
	Teritorijos skirtos visuomenės poreikiams ir specializuotos kompleksų teritorijos	< 1,2	≤ 5 aukštai (≤ 18 m)
	Intensyvaus užstatymo gyvenamosios teritorijos	< 1,6	≤ 5 aukštai (≤ 18 m)
	Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos	< 0,8	≤ 3 aukštai (≤ 12 m)
	Sodų teritorijos pertvarkymas (inžinerinės ir socialinės infrastruktūros plėtojimas, taip pritaikant teritoriją mažaaukščių gyvenamųjų teritorijoms)	< 0,8	≤ 2 aukštai (≤ 9 m)
	Perspektyvių gyvenamųjų vietovių įtakos zona	Maksimalus užstatymo intensyvumas UI sklype, rekomenduojamas pastatų aukštumas pagal Joniškio rajono bendrąjį planą.	
	Komercinės paskirties teritorijos	< 2	≤ 5 aukštai (≤ 18 m)
	Kultūros ir sporto pastatų ir statinių statybos teritorijos	< 1,2	3 - 4 aukštai (12 - 15 m)

Teritorijos naudojimo tipas	Maksimalus užstatymo intensyvumas UI sklype	Rekomenduojamas pastatų aukštingumas
 Mišrios paskirties: verslo, gamybos ir paslaugų objektų teritorijos	< 1,6	3 - 5 aukštai (12 - 18 m)
 Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos	< 2	administraciniams pastatams ≤ 5 (≤ 18 m) gamybiniais - pagal technologinius reikalavimus
 Infrastruktūros teritorijos	< 0,6	2 - 3 aukštai (9 - 12 m)
 Žemės ūkio paskirties teritorijos	< 0,2	≤ 2 aukštai (≤ 9 m)

Urbanizuojamos teritorijos ir jų požymiai bei paskirtis

Miesto centras. Vyrauja komercinė, visuomeninė ir gyvenamoji funkcija. Keliami ypatingi reikalavimai teritorijos planinei ir architektūrinei kokybei. Miesto centro infrastruktūros modernizavimo prioritetas. Apjungiamuose mažuose sklypuose statomi kokybiški pastatai. Istoriskai nuoseklų miesto centro augimą ir kokybišką didmiesčio centro erdvę kuria atskiri ir sublokuoti pastatai. Joniškio miesto istorinio centro ir kitų saugomų teritorijų apsaugą reglamentuoja specialieji saugomų teritorijų planai ir joms nustatyti specialieji reglamentai.

Teritorijos visuomenės poreikiams. Tai teritorijos, kurios skirtos visuomenės poreikiams, socialinei veiklai, aptarnavimo ir paslaugų veiklai (prekybos, parodų, kongresų, sporto, turizmo ir rekreacijos, pramogų, mokslo ir studijų, sveikatos apsaugos, maldos namų), krašto apsaugai, civilinei apsaugai.

Intensyvaus užstatymo gyvenamosios teritorijos. Tai mišrios teritorijos, kuriose dominuoja daugiaaukštė didelio intensyvumo gyvenamoji statyba kartu su jos aptarnavimui reikalinga socialine, paslaugų ir kita infrastruktūra.

Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos. Mišrios teritorijos, kuriose dominuoja mažaaukštė vidutinio intensyvumo gyvenamoji statyba. Daugiabutė statyba galima tik neviršijant reglamentuotų maksimalių užstatymo intensyvumo ir aukštingumo dydžių. Prioritetas teikiamas daugiabučių pastatų kompleksams su kokybiškomis visuomeninėmis erdvėmis ir vietinės bendruomenės aptarnavimui reikalinga paslaugų ir kita infrastruktūra, kuri yra lengvai pasiekama ir kokybiškai integruota.

Sodų teritorijos pertvarkymas (inžinerinės ir socialinės infrastruktūros plėtojimas, ruošiant detaliuosius planus, taip pritaikant teritoriją mažaaukščių gyvenamųjų teritorijoms). Sodininkų bendrijų teritorijos teritorijos, konvertuojamos į mažaaukštę vidutinio intensyvumo gyvenamąją statybą kartu su reikalinga socialine, paslaugų ir kita infrastruktūra.

Aikštės. Tai viešo prioriteto teritorijos, skirtos svarbiausioms miesto viešosioms erdvėms – aikštėms. Tai vietos, kurios atlieka ne tik reprezentacinį vaidmenį, bet čia vyksta reikšmingiausi miesto gyvenimo įvykiai – šventiniai renginiai, minėjimai, kiti visuomenės susibūrimai, taip pat jos naudojamos trumpalaikiam gyventojų poilsiui, bendravimui, susitikimams ir pan. Galimi statiniai ir įrenginiai, numatyti aikščių sutvarkymo projektuose.

Komercinės paskirties teritorijos. Tai teritorijos skirtos prekybos, paslaugų ir pramogų statiniams statyti. Šios teritorijos skirtos darbo vietų kūrimui ir gali būti naudojamos smulkiai pagalbinei gamybai ir amatams. Planuojant gyvenamąją statybą šioje funkcinėje zonoje užtikrinti, kad komercinė veikla joms nesukeltų neigiamo poveikio – ekologinės taršos, triukšmo.

Kultūros ir sporto pastatų ir statinių statybos teritorijos. Tai teritorijos kuriose yra esami ar numatomi kultūros centrų, kultūros įstaigų pastatai, sporto kompleksų ir kitų sporto ir pramogų paslaugų statiniai.

Mišrios paskirties verslo, gamybos ir paslaugų objektų teritorijos, kuriose dominuoja verslas, gamyba, smulki pramonė. Tai teritorijos skirtos darbo vietų kūrimui. Šioje funkcinėje zonoje gyvenamoji funkcija galima esamose gyvenamose teritorijose, jei tai leidžia higienos normos. Kita veikla, tame tarpe ir naujai planuojama, negali daryti neigiamo poveikio greta esančioms gyvenamosioms teritorijoms. Konkretizuojama, tikslinant sprendinius, kito lygmens teritorijų planavimo dokumentuose.

Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos. Tai verslo, gamybos, pramonės ir sandėliavimo teritorijos. Teritorijos, kuriuose dominuoja verslas, pramoninė gamyba, pramonės sandėliai. Šios teritorijos skirtos darbo vietų kūrimui. Šioje funkcinėje zonoje nauja gyvenamoji statyba negalima. Planuojama pramoninė veikla turi užtikrinti aukštus ekologinės aplinkos apsaugos standartus.

Neužstatomos teritorijos ir jų požymiai bei paskirtis

Šiose teritorijose neplanuojama naujų urbanistinių objektų statyba. Urbanistinė plėtra galima esamose namų valdose, šių valdų teritorijos neskaidomos, maksimalus užstatymo intensyvumas – 0,2. Taip pat urbanistinė plėtra galima vykdant konversiją iš taršios ūkinės veiklos į neteršią ir kitose esamose įvairios paskirties statinių teritorijose, nedidinant užstatymo intensyvumo. Gali būti planuojama infrastruktūra (rekreacinė, inžinerinė ir kt.), reikalinga šių funkcinių zonų patrauklumui užtikrinti.

Sprendiniuose išskirtos šios neurbanizuojamų teritorijų funkcinio naudojimo prioriteto zonos:

Infrastruktūros teritorijos. Tai visų rūšių transporto ir pėsčiųjų judėjimo, inžinerinių statinių bei inžinerinių tinklų teritorijos. Būtina įvertinti sanitarinių apsaugos zonų ribas (kelių ir geležinkelio kelių ir jų įrenginių, elektros linijų ir kt.) pagal normatyvus ir rekomendacijas. Būtina numatyti triukšmo ir taršos sumažinimo priemones, įrengti priklausomųjų želdynų normas (plotus) pagal STR 2.06.01:1999.

Memorialinės paskirties želdynai: kapinės, memorialiniai statiniai.

Rekreacinės paskirties centriniai želdynai: parkai, skverai, aikštės, žaliosios jungtys, teritorijos ir kiti poilsiui skirti želdynai.

Apsauginės ir ekologinės paskirties atskirieji želdynai.

Žemės ūkio paskirties teritorijos. Tai už miesto administracinių ribų esantys žemės sklypai, kuriuose galima žemės ūkio veikla: žemės ūkio, maisto produktų gamyba ir apdorojimas, savo pagamintų ir apdorotų žemės ūkio, maisto produktų perdirbimas ir šių produktų realizavimas, taip pat paslaugų žemės ūkiui teikimas ir geros agrarinės bei aplinkosauginės žemės būklės išlaikymas. Šiuose sklypuose galima tik ūkininkų sodybų bei žemės ūkio veiklai reikalingų ūkinių pastatų statyba ar rekonstrukcija.

Vandenys, vandens ūkio paskirties (upės, tvenkiniai ir kiti vandens telkiniai);

2.2. SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO PRIORITETAI

Naujasis Joniškio miesto bendrasis planas turi tapti praktišku planavimo dokumentu, suprantamu miesto gyventojams, norintiems gyventi jaukiame, patogiam mieste. Bendrasis planas turi tarnauti priimant sprendimus dėl investicijų, tapti stabilumą mieste užtikrinančiu garantu, tapti pagrindiniu miesto statybų kodeksu, koordinuojančiu visuomenės, valdžios, verslo ir kaimyninių savivaldybių veiksmus, bei leidžiančiu racionaliai panaudoti esamus išteklius.

Siekiant paskatinti urbanistinės struktūros plėtrą ir vystimąsi, racionalų miesto teritorijos naudojimą, numatomi šie miesto plėtros prioritetai:

- Įgyvendinant miesto teritorijos urbanistinės struktūros plėtrą ir vystimąsi, bendrasis strateginis prioritetas teikiamas silpnųjų urbanistinės struktūros dalių aktyvinimui bei stiprinimui, nuskurdusių bei degradavusių miesto teritorijų atgaivinimui;
- Joniškio miesto centro kompleksinė modernizacija ir renovacija;
- Parengti miesto centrinės dalies specialųjį planą;
- Parengti Joniškio priemiesčio verslo ir gamybos plėtros teritorijos specialųjį/detaliuosius planus;
- Lokalių centrų plėtra;
- Esamų užstatytų miesto teritorijų atnaujinimas ir modernizavimas, sovietmečio statybos būsto renovacija, parengus specialiuosius renovacijos ir plėtros planus;
- Neefektyviai naudojamų pramonės ir komunalinių teritorijų konversija (parengiant šių teritorijų specialiuosius ir detaliuosius ar detaliuosius planus);
- Sodų pritaikymas mažaaukštei gyvenamajai statybai (parengti šių teritorijų inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo specialiuosius ir detaliuosius ar detaliuosius planus);
- Nauja miesto funkcinė zonų plėtra, rezervuojant teritorijas darniam vystymui, galima tik parengus atskirų teritorijų specialiuosius ir/arba detaliuosius planus, kurie atitiktų įstatymais ir norminiais dokumentais nustatytus teritorijų naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentavimo reikalavimus.

Naujų sklypų suformavimui rengiami visos tos funkcinės zonos teritorijos DP.

3. IŠORINĖ VAIZDINĖ REKLAMA (IVR)

Išorinė reklama – reklama, kurios įvairios specialios (stendai, skydai, stulpai, vitrinos, iškabos ir pan.) ir pritaikytos (pastatų sienos, stogai, laikinieji statiniai, transporto priemonės, oro balionai ir pan.) pateikimo priemonės yra ne patalpose (LR Reklamos įstatymas, 2000 07 18 Nr. VIII-1871).

Siekiant aiškesnių nuostatų, kur ir kokia IVR Joniškio mieste gali būti įrengiama, BP sprendiniuose nustatyti šie tekstiniai reglamentai išorinei vaizdinei reklamai įrengti:

1. Draudžiama įrengti IVR išskyrus miesto informacinius reklamos įrenginius:
 - 1.1. automobilių stovėjimo aikštelėse;
 - 1.2. kapinėse ir vizualinės apsaugos zonose išskyrus IVR susijusi su memorialiniu paveldu įrengta greta kapinių tvoros ar vartų, archeologijos objektuose ir jų apsaugos zonose;
 - 1.3. ant skulptūrų, paminklų, vėliavų stiebų (išskyrus vėliavas), apšvietimo stulpų, kelio ženklų stulpų, suolų, šiukšlių dėžių ir pan;
 - 1.4. ant medžių ar kitų augalų, juos uždengti, jiems kenkti ar kitaip gadinti;
 - 1.5. ant valstybės valdymo pastatų, išskyrus iškabas;
 - 1.6. virš gatvių išskyrus trumpalaikę IVR proginiams renginiams reklamuoti ir tik tam tikslui savivaldybės nustatytose vietose;
 - 1.7. ant pagrindinių pastatų fasadų, kuriuose yra langų angų, išskyrus iškabas.
2. Įrengti IVR ant tvoros, išskyrus statybvietais, galima tik komercinės paskirties objektų teritorijose.
3. Ant laikinųjų statinių – kioskų, paviljonų galima įrengti tik iškabas.
4. Politinė reklama įrengiama vadovaujantis LR teisės aktais reglamentuojančiais politinę reklamą.

5. Reklaminiai įrenginiai įrengti ant pritaikytų reklamos pateikimo priemonių, neturi keisti šių objektų gabaritų.

6. Draudžiama IVR gamybai naudoti neilgaamžes, nepatvarias medžiagas. Konstrukcijų ilgaamžiškumas turi būti min 50 metų. Reklamos įrenginiams gaminti naudojamų metalo konstrukcijų ir detalių paviršiai turi būti apdoroti antikorozinėmis priemonėmis ir padengti kokybiškomis dangomis.

7. Kiekvienam reklamos skleidėjui leidžiama įsirengti vieną iškabą fasado plokštumoje virš ar šalia jos vitrinų ar įėjimo ir vieną iškabą ant konsolės statmenai fasadui. Kai reklamos skleidėjui priklauso keli įėjimai į pastatą, leidžiama įrengti iškabas kiekvienam įėjimui.

8. Jeigu iškabų ant pastato daugiau nei viena rengiamas kompleksinis iškabų projektas.

9. Jei fasadas turi specialias suprojektuotas, iškaboms skirtas vietas, kitur jas kabinti draudžiama.

10. Reklaminis įrenginys negali trukdyti pėsčiųjų judėjimui. Jis turi būti lengvai apeinamas iš visų pusių mažiausiai 1 m praėjimais. Esant būtinybei, suformuoti šaligatvio dangos išplatėjimus.

11. Reklaminiai įrenginiai ant pastato fasado gali būti įrengiami tik ant ugniasienių ar belangių pastato dalių.

12. Reklaminiai įrenginiai ant pastato gali užimti iki 2/3 fasado plokštumos.

13. Skelbimai kabinami tik ant reklaminių įrengimų savivaldybės nustatytose vietose.

14. Draudžiama skelbimus klijuoti tam neskirtose vietose (ant fasadų, apšvietimo stulpų, vartų ir pan.).

4. KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGA

Saugomos teritorijos steigiamos siekiant išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus (vertybes), kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę, užtikrinti kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą, sudaryti sąlygas pažintiniam turizmui, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams, propaguoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus (vertybes).

Saugomų teritorijų sistemą sudaro:

- *Konservacinės apsaugos prioriteto teritorijos* (priskiriami rezervatai, draustiniai ir paveldo objektai);
- *Atkuriamosios apsaugos prioriteto teritorijos* (priskiriami atkuriamieji sklypai, genetiniai sklypai);
- *Ekologinės apsaugos prioriteto teritorijos* (priskiriamos ekologinės apsaugos zonos);
- *Kompleksinės saugomos teritorijos* (priskiriami: valstybiniai parkai – nacionaliniai ir regioniniai parkai, biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijos – biosferos rezervatai ir biosferos poligonai).

Iš visų *LR Saugomų teritorijų įstatyme* (Žin., 2001, Nr. 108-3902), nurodytų saugomų teritorijų tipų Joniškio mieste yra tik ekologinės apsaugos zonų: bendrosios ekologinės apsaugos (požeminių vandenių (vandenviečių), paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų), vizualinės (regimosios) apsaugos zonų (paveldo objektų), sanitarinės apsaugos (gamybinių ir komunalinių objektų, žemės ūkio įmonių bei kitų ūkio ir infrastruktūros objektų) apsaugos zonos bei gamtinio karkaso teritorijos.

Paviršinio vandens telkinių apsaugos juostos bei svarbiausios sanitarinės apsaugos zonos buvo įtrauktos į miesto bendrąjį planą taip, kaip tai nurodyta jas reglamentuojančiuose teisės aktuose. Paviršinių vandens telkinių apsaugos juostos pažymėtos brėžiniuose „Žemės naudojimas ir apsaugos reglamentai“ ir „Kraštovaizdžio tvarkymas“.

Duomenys apie kultūros paveldo objektų apsaugos zonas buvo gauti iš Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos. Šios zonos buvo įtrauktos į bendrąjį planą ir keistos nebuvo.

4.1. EKOLOGINĖS APSAUGOS ZONOS

Iš šių apsaugos zonų Joniškio miesto urbanistinei struktūrai didelę reikšmę turi vandenviečių ir paviršinio vandens telkinių apsaugos zonos ir juostos. Be *Saugomų teritorijų įstatymo*, šias teritorijas reglamentuoja *Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašas* (Žin., 2007, Nr. 23-892) bei *Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos* (Žin., 1992, Nr.22-652, aktuali redakcija 2011-07-07).

Sidabros upės tvenkinių pakrantėse siūloma įrengti rekreacinius želdynus su visa būtina rekreacine įranga, viešo naudojimo pėsčiųjų bei dviračių takus, poilsio aikšteles ir pan. Kitose vietose, kurios neturi žymaus rekreacinio potencialo, siūloma upių pakrančių apsaugos juostas naudoti kaip apsauginius želdynus su minimaliu pritaikymu lankymui (pvz. įrengiant tik takus, kur yra akivaizdus jų poreikis).

Visame Joniškyje paviršinių vandens telkinių apsaugos juostos sutampa su zonomis ir yra po 10 m. nuo kranto linijos. Šiaurinėje Joniškio dalyje, palei Sidabros upę, tarp naujai numatytos Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos ir Valymo įrenginių teritorijos, numatyta apsauginių želdinių teritorija, kuri jungtų Sidabros tvenkinių ir Satkūnų botaninio draustinio vidinio stabilizavimo arealą B3, šios teritorijos vandens apsaugos juostos plotis 15 m.

Inžinerinių tinklų ir kitų infrastruktūros objektų sanitarinės apsaugos zonos buvo įtrauktos į miesto bendrąjį planą vadovaujantis *Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis*. Kadangi šios rūšies objektų yra itin daug ir skirtingo dydžio bei svarbos, miesto bendrajame plane, grafinėje dalyje, atvaizduotos tik svarbiausių magistralinių tinklų apsaugos zonos. Veikla šiose teritorijose reglamentuojama pagal *Specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas* priklausomai nuo inžinerinių tinklų ar objektų rūšies.

4.2. GAMTINIS KARKASAS

4.2.1. JONIŠKIO MIESTO GAMTINIS KARKASAS

Gamtinis karkasas yra itin svarbi teritorinė daugiafunkcinė sistema užtikrinanti bendrą teritorijos kraštovaizdžio stabilumą, gyvybingumą bei jame vykstančių migracinių rišių nepertraukiamumą. Gamtinės aplinkos stabilumo užtikrinimas palaikant, formuojant ar gausinant gamtinio karkaso elementų kokybę teritorijoje savo ruožtu garantuoja didesnę teritorijos ūkinį potencialą bei geresnę gyventojų gyvenamosios aplinkos kokybę.

Pagrindinė Joniškio miesto kraštovaizdžio, kaip teritorinės sistemos stabilumo garantija – pilnaverčio gamtinio karkaso kaip kompensacinės ekologinės sistemos su atitinkama reglamentų sistema suformavimas. Planuojamos teritorijos gamtinis karkasas yra neatsiejama Lietuvos gamtinio karkaso dalis, formuojanti tiek Joniškio miesto, tiek Lietuvos bendrąją erdvinę koncepciją. Deja, gamtinio karkaso sistema Joniškio rajone yra mažesnė nei Lietuvos vidurkis, ji užima apie 53 % rajono teritorijos (Lietuvos vidurkis 60 % teritorijos).

Joniškio rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane (patvirtintame 2008-04-10, Nr. T-61) buvo pavaizduotas gamtinis karkasas masteliu 1:50 000. Šiuo bendruoju planu ir buvo vadovaujama lokalizuojant gamtinio karkaso teritorijas Joniškio mieste.

Joniškio mieste ir planuojamos teritorijos ribose iš visų saugomų teritorijų tipų, kurie nurodyti *Saugomų teritorijų įstatyme*, yra tik gamtinio karkaso teritorijos bei vandens telkinių pakrančių apsaugos juostos bei zonos.

Saugomų teritorijų planuojamoje Joniškio miesto teritorijoje nėra, o gamtinis karkasas užima visiškai nedidelę miesto dalį, tačiau jis vaidina labai svarbų vaidmenį ekologinės pusiausvyros bei biologinės įvairovės užtikrinimui.

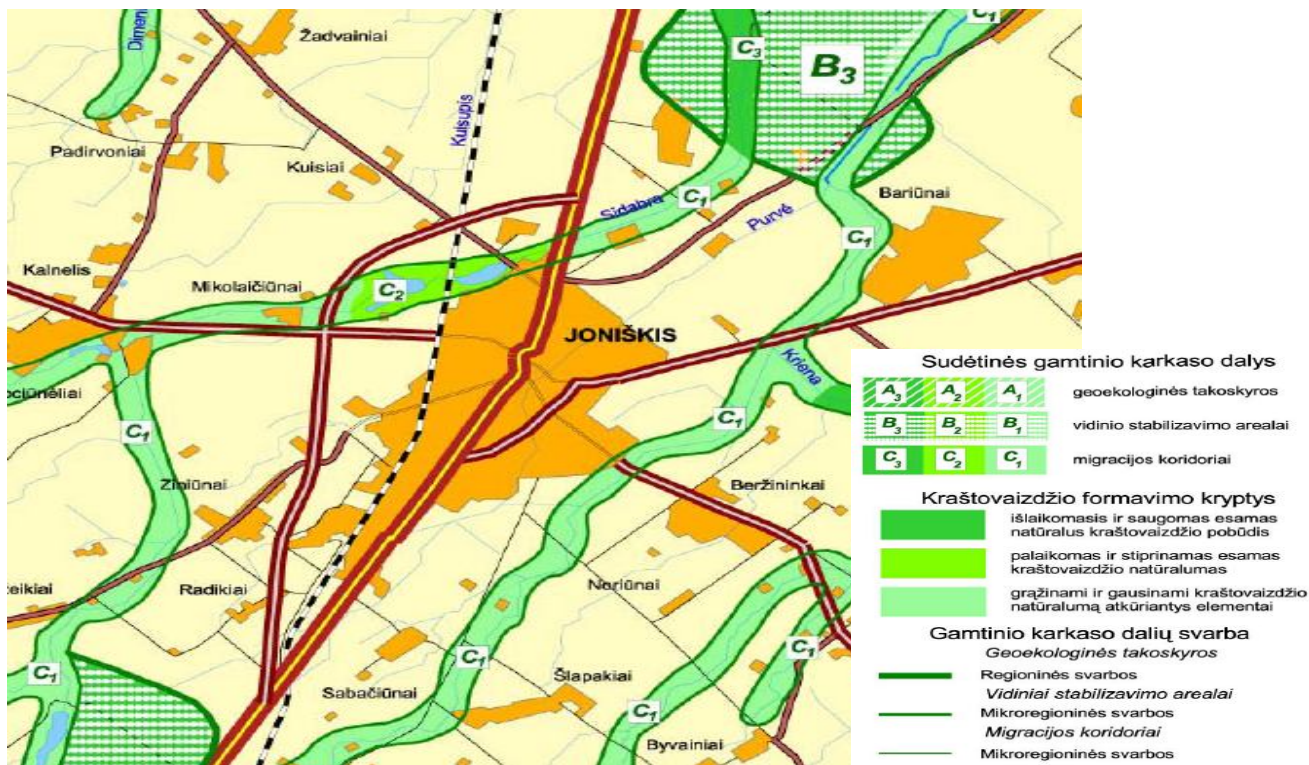
Įvertinus Joniškio miesto padėtį gamtinio karkaso sistemoje, potencialių gamtinio karkaso teritorijų būklę projektuojamose Joniškio miesto teritorijos ribose išskiriama:

- Svarbiausi rekreaciniai ir apsauginiai želdynai bendrojo plano rengimo ribose — migracijos koridoriai. Ekologinio kompensavimo laipsnis šiose teritorijose šiuo metu yra silpnas.
- Joniškį juosiančių upių – Audrūvės ir Sidabros – slėniai yra svarbūs gamtinio karkaso elementai – mikroregioninės svarbos migracijos koridoriai, kuriems būtina grąžinti ir gausinti kraštovaizdžio natūralumą atkuriančius elementus. Sidabros upės

atkarpoje, esančioje ties Joniškio tvenkiniais, turi būti palaikomas ir didinamas kraštovaizdžio natūralumas.

- Geoekologinės takoskyros planuojamos teritorijos ribose neišskiriamos.

Visos užstatytos miesto teritorijos yra traktuojamos kaip degraduotos (urbanizuotos) gamtinio karkaso teritorijos. Jų natūralumą atstatyti nėra jokių galimybių. Nežiūrint to ir šiose teritorijose vietiniu masteliu tikslinga iškirti „mikro“ gamtinio karkaso „saleles“ mažųjų upelių ir miesto žaliųjų plotų pagrindu.

2 pav. Joniškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano ištrauka.(brėžinys - Gamtinis karkasas)

4.2.2. GAMTINIO KARKASO TERITORIJŲ REGLAMENTAVIMAS

Pagal LR Saugomų teritorijų įstatymą (Žin., 2001, Nr. 108-3902), gamtinis karkasas yra vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų.

Gamtinio karkaso paskirtis:

- sukurti vientisą gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, užtikrinantį kraštovaizdžio geoekologinę pusiausvyrą ir gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, sudaryti prielaidas biologinei įvairovei išsaugoti;
- sujungti didžiausią ekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką bei gyvūnų ir augalų migracijai reikalingas teritorijas;
- saugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius;
- didinti šalies miškingumą;
- optimizuoti kraštovaizdžio urbanizacijos bei technogenizacijos ir žemės ūkio plėtrą.

Gamtinį karkasą sudaro:

- 1) *Geoekologinės takoskyros* – teritorijų juostos, jungiančios ypatinga ekologine svarba bei jautrumu pasižyminčias vietas: upių aukštupius, vandenskyras, aukštumų ežerynus, kalvynus, pelkynus, priekrantes, požeminių vandenių intensyvaus maitinimo ir karsto paplitimo plotus. Jos skiria stambias gamtines geosistemas ir palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą;
- 2) *Geosistemų vidinio stabilizavimo arealai ir ašys* – teritorijos, galinčios pakeisti šoninį nuotėkį ar kitus gamtinės migracijos srautus, taip pat reikšmingos biologinės įvairovės požiūriu: želdinių masyvai ir grupės, natūralios pievos, pelkės bei kiti vertingi stambiųjų geosistemų ekotopai. Šios teritorijos kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms geosistemoms;
- 3) *Migraciniai koridoriai* – slėniai, raguvynai bei dubakloniai, kitos žemesnėse reljefo vietose esančios teritorijos, kuriomis vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija.

Gamtinis karkasas jungia įvairias teritorijas: rezervatus, draustinius, valstybinius parkus, atkuriamuosius ir genetinius sklypus, ekologinės apsaugos zonas, taip pat miškų ūkio, gamtines rekreacines ir ekologiškai svarbias agrarines teritorijas bei „Natura 2000“ teritorijas.

LR Saugomų teritorijų įstatyme nurodyta, kad gamtinis karkasas ir į jo sudėtį įeinantys ekologiniai tinklai nustatomi tvirtinant bendrojo arba specialiojo teritorijų planavimo dokumentus. Patvirtintomis gamtinio karkaso bei ekologinių tinklų ribomis ir teisės aktų nustatytais veiklos apribojimais privaloma vadovautis rengiant miškotvarkos ir žemėtvarkos projektus, kitus specialiuosius ir detaliuosius planus.

Taip pat šis įstatymas nustato, kad gamtinio karkaso rekreacinės, miškų ūkio ir agrarinės paskirties teritorijose draudžiama statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai, ir gyvenamuosius kvartalus. Leidžiama tokia veikla, kuri užtikrina kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkuria pažeistas ekosistemas, yra vykdoma pagal teritorijų planavimo dokumentus.

Gamtinio karkaso teritorijų išskyrimo ir tvarkymo principus detalčiau išaiškina *Gamtinio karkaso nuostatai* (Žin., 2010, Nr. 87-4619). Pagal šiuos nuostatus **gyvenamasis kvartalas** gamtinio karkaso teritorijoje — tai **5 ar daugiau** gyvenamųjų **namų** ar ūkininkų **sodybų, atstumas** tarp kurių **ne didesnis kaip 150 m**. Šis atstumas matuojamas nuo sodybos ar namų valdos pastato, esančio (arba nustatyta tvarka patvirtintame teritorijų planavimo dokumente numatyto) arčiausiai naujai planuojamo sklypo ribos.

Gamtinio karkaso teritorijose skatinama veikla, kuria užtikrinama kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyrą, palaikomas ir stiprinamas ekosistemų stabilumas, renatūralizacija, vykdomas ekosistemų atkūrimas, palaikoma ir didinama biologinė įvairovė.

Ūkinė veikla gamtinio karkaso teritorijose gali būti vykdoma tik įvertinus šios veiklos poveikį gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei teisės aktų nustatyta tvarka, numačius ir įgyvendinus įvairiapuses priemones antropogeniniam poveikiui kompensuoti, gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei išsaugoti ar atkurti.

Pagal *Gamtinio karkaso nuostatus*, gamtinio karkaso teritorijos skirstomos į:

- **Pažeistos gamtinio karkaso teritorijos** — moksliskai pagrįstos ir teritorijų planavimo dokumentais nustatytos gamtinio karkaso teritorijos, praradusios natūralią kraštovaizdžio struktūrą ir/arba vertingiausias gamtinius elementus, jų dalis ir nebegalinčios atlikti ekologinio kompensavimo funkcijų.
- **Patikimo geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos** — moksliskai pagrįstos ir teritorijų planavimo dokumentais nustatytos santykinai natūralios

miškingos (80—100 %) arba pelkingos teritorijos bei paviršinio vandens telkiniai ir jų pakrantės.

- **Riboto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos** — moksliskai pagrįstos ir teritorijų planavimo dokumentais nustatytos mažiau miškingos (50—80 %) teritorijos, stipriai ar iš dalies nusaustos pelkės.
- **Silpno geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos** — moksliskai pagrįstos ir teritorijų planavimo dokumentais nustatytos mažai miško plotų ir pelkučių turinčios lengvų dirvų arba bemiškės sunkių dirvų agrarinės teritorijos, eksploatuojami durpynai ir ganyklų plotai, kitos sukultūrintos teritorijos su gausiais urbanistiniais elementais.

Taip pat šiuose nuostatuose pasakyta, kad gamtinio karkaso teritorijose skatinama veikla yra:

- 1) bendro teritorijos miškingumo didinimas, atskirųjų ir priklausomųjų želdynų, želdinių apsauga ir įveisimas kelių sanitarinės apsaugos zonoje, agrarinėse ir urbanizuotose teritorijose;
- 2) techninės priemonės, mažinančios sausinamosios melioracijos poveikį, sudarančios sąlygas pelkėdarai, upelių ar jų ruožų, natūralių vandentakų atsistatymui, natūraliam augalų bendrijų ir gyvūnų populiacijų ir jų migracijos kelių formavimuisi;
- 3) pažeistų teritorijų, jūros akvatorijų, vandens telkinių atkūrimo, išvalymo nuo užteršimo darbai, pramonės ir stambių žemės ūkio objektų ir įrenginių, bešeimininkių nenaudojamų statinių iškėlimas;
- 4) ekologinė žemdirbystė ir agrarinės aplinkosaugos priemonių taikymas;
- 5) teritorijų pritaikymas ekstensyviai rekreacijai;
- 6) mokslinė veikla.

Gamtinio karkaso teritorijose, kurias bendrieji planai numato urbanizuoti, turi būti formuojamos tarpusavyje besijungiančios atskirųjų želdynų struktūros, sudarančios ne mažiau kaip 50 % teritorijos ploto, turi būti užtikrinamas ne mažesnis už nustatytas normas priklausomųjų želdynų ploto įveisimas, vykdomos kitos bendrųjų planų sprendimais nustatytos kraštovaizdžio apsaugos ir tvarkymo priemonės. Gamtinio karkaso kitos tikslinės paskirties sklypų užstatymo tankumas ribojamas iki 30 % ploto. Gamtinio karkaso žemės ūkio paskirties žemės sklypų užstatymo tankumas ribojamas iki 10 % ploto.

Siekiant stiprinti teritorijų ekologinio kompensavimo funkcijas, turi būti vykdomos aktyvios riboto ir silpno ekologinio potencialo gamtinio karkaso struktūrų plėtojimo priemonės, teikiamas prioritetas šių teritorijų apželdinimui mišku (išskyrus pievų, ganyklų ir pelkių), parkų, kitų rekreacinės ir ekologinės paskirties želdynų įveisimui ir darniam tvarkymui, ekologiškai žemdirbystei, kitų agrarinės aplinkosaugos priemonių įgyvendinimui.

Renovuojant, perstatant užstatytas (pažeistas) gamtinio karkaso teritorijas miestuose, miesteliuose, turi būti užtikrinamas ne mažesnis už nustatytas normas želdynų ploto įveisimas.

Saugomose gamtinio karkaso teritorijose draudžiama keisti pagrindinę tikslinę konservacinę ir miškų ūkio žemės naudojimo paskirtį, išskyrus atvejus, kai tai daroma visuomenės poreikiams užtikrinti arba siekiant išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo kompleksus ir objektus.

4.2.3. KONKRETIZUOTI SPRENDINIAI GAMTINIAM KARKASUI JONIŠKIO MIESTO TERITORIJOJE FORMUOTI

Gamtinio karkaso teritorijos Joniškio miesto bendrajame plane parodytos remiantis 1993 m. VU kraštotvarkos grupės parengtomis rajoninėmis gamtinio karkaso lokalizavimo schemomis. Šiuose planuose, atliktuose masteliu 1:50000, parodytos gamtinio karkaso teritorijos buvo patikslintos bendrojo plano brėžinyje „Kraštovaizdžio tvarkymas“ (masteliu 1:5000).

Įvertinus Joniškio miesto padėtį regioninėje gamtinio karkaso sistemoje, miesto teritorinės sąrangos ypatumus, potencialių gamtinio karkaso teritorijų būklę, išskiriamas gamtinio karkaso teritorijas Joniškio miesto ribose sudaro svarbūs gamtinio karkaso elementai – **migraciniai koridoriai**. Reikia pažymėti, kad nustatant gamtinį karkasą intensyviai urbanizuotoje aplinkoje laikomasi pagrindinių gamtinio karkaso lokalizacijos principų: geokologinės kompensacijos ir teritorinio susietumo.

Migracijos koridoriams Joniškio miesto gamtiniame karkase priskiriami šie upių slėnių teritorijų ruožai:

- Mikroregioninės svarbos *Sidabros* upės slėnio migracinio koridoriaus ruožas, praeinantis visu šiauriniu miesto teritorijos pakraščiu rytų bei šiaurės – rytų kryptimi ir formuojantis natūralų gamtinį barjerą miesto plėtrai šia kryptimi;
- Rajoninės svarbos *Audruvės* upės slėnio migracinio koridoriaus ruožas, praeinantis visu rytiniu miesto teritorijos pakraščiu ir dešiniojo Audruvės intako, *Purvės* upelio, atkarpa pietinėje miesto dalyje;
- Rajoninės svarbos *Purvės* upelio slėnio migracinio koridoriaus atkarpa, kertanti miesto centrą šiaurės - pietryčių kryptimi.

2 lentelė. Gamtinio karkaso teritorijos ir jų tvarkymo kryptys Joniškio mieste

Gamtinio karkaso sudėtinės dalys ir jų tvarkymo kryptys	Plotas (ha)	%
<i>MIGRACINIAI KORIDORIAI</i>		
1. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (C2)	50,53	~50
2. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (C3)	39,9	~39,5
3. Pažeistos migracinių koridorių teritorijos (C4)	10,5	~10,5
<i>VISAS GAMTINIS KARKASAS</i>	100,93	100

Išskirtos gamtinio karkaso teritorijos užima 100,93 ha miesto teritorijos ploto (patikslintose ribose).

Nustatytos šios, kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipus išreiškiančios, gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptys:

- palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (C2);
- gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (C3);
- pažeistos migracinių koridorių teritorijos (C4).

Pirmasis kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipas (C2) yra lokalizuotas palyginti nedidelėje Joniškio ribose esančių gamtinio karkaso teritorijų dalyje – 50 % viso gamtinio karkaso ploto. Šis kraštovaizdžio tvarkymo tipas yra išskiriamas miesto pakraštinėje dalyje (šiaurinėje) esančiame *Sidabros* slėnio dalies atkarpoje prieš ir už Joniškio tvenkinius bei pietrytinėje dalyje *Audruvės* upės slėnio atkarpoje. Tai riboto ekologinio kompensavimo laipsnio

teritorijos, tačiau net ir patekdamos į miesto ribas, jos yra išsaugojusios santykinai natūralų (gamtinį) kraštovaizdžio pobūdį ir yra gamtinio karkaso funkcionavimo pagrindas, kurio perspektyva susijusi su racionalių jose augančių žaliųjų plotų išsaugojimu ir tvarkymu, jų regeneracinio potencialo puoselėjimu, rekreacinio naudojimo reguliavimu bei nustatyto tvarkymo režimo užtikrinimu.

Šioje zonoje visų pirma būtina saugoti nuo tolimesnio transformavimo, o labiau pažeistose – pirmoje eilėje siekti atkurti vietos sąlygas atitinkančius biotopus. Siekiant pagerinti migracinių koridorių funkcionalumą, juose reikia didinti želdinių kiekį, pirmenybę teikiant kiek įmanoma natūralesnei žolinei augmenijai ar medynams.

Antrasis kraštovaizdžio apsaugos ir formavimo tipas (C3) taikytas labai silpno geoekologinio potencialo ir miesto aplinkoje sunkiai išvengiamos technogeninės veiklos pažeistose gamtinio karkaso teritorijose. Šios zonos susiformavo dėl intensyvaus žemės naudojimo pažeidžiant ekologinės pusiausvyros sąlygas, nesilaikant racionalių gamtonaudos reikalavimų. Toks urbanistinės plėtros ir įtakos rezultatas apima apie 39,9 % mieste esančių gamtinio karkaso teritorijų ploto (tai daugiausiai liečia mažųjų vandentėkmių migracinius koridorius).

Šiose zonose gamtinio kraštovaizdžio formavimo kryptis yra regeneracinė-restauracinė, susijusi su sudėtingų renatūralizacinių priemonių įgyvendinimu, ekologinių nuostatų stiprinimu ir tausojančio šių teritorijų naudojimo, o ypač žaliųjų plotų formavimo, vystymu.

Šių teritorijų tvarkymas, konkrečiu atveju migracinių koridorių, yra kur kas sudėtingesnis, reikalingas tiek esamų funkcijų subalansavimas, tiek regeneracinės (atkuriamosios) priemonės ekologinėms kompensacinėms gamtinės struktūros galioms stiprinti. Siekiant pagerinti migracinių koridorių funkcionalumą, juose reikia didinti želdinių kiekį, pirmenybę teikiant kiek įmanoma natūralesnei žolinei augmenijai ar medynams.

Į atskirą grupę, kuriai nėra nustatomos tolimesnės, kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipus išreiškiančios gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptys, yra išskiriamos pažeistos gamtinio karkaso teritorijos (C4). Tai teritorijos, praradusios natūralią kraštovaizdžio struktūrą ir /arba vertingiausias gamtinius elementus, jų dalis ir nebegalinčios atlikti ekologinio kompensavimo funkcijų. Pažeistos gamtinio karkaso teritorijos Joniškio miesto gamtiniame karkase skiriamos tik mažųjų vandentėkmių migraciniuose koridoriuose, ir užima apie 10,5 % viso gamtinio karkaso ploto. Į šią grupę patekusių gamtinio karkaso teritorijų vienu iš didesnių praradimų reikia laikyti Purvės upelio migracinio koridoriaus atkarpų sunaikinimą. Nepaisant to, kad pažeistų gamtinio karkaso teritorijų atžvilgiu nėra nustatomos kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo kryptys, jose neturėtų būti vykdoma tolimesnė užstatomų teritorijų plėtra, didinamas užstatymo intensyvumas, o būtų orientuojamasi į gamtinio karkaso teritorijų susietumą užtikrinančių ir regeneracinių priemonių taikymą.

Gamtinio karkaso teritorijų ekologiniam optimizavimui būtina didinti želdinių ploto dalį gamtinio karkaso teritorijose. Reikia pažymėti, kad miesto ribose esančių gamtinio karkaso teritorijų želdiniai turėtų būti gausinami ne dėl ekonominių veiksnių, bet didinant gamtinės aplinkos ekologinį arba rekreacinį pilnavertiškumą.

4.2.4. GAMTINIO KRAŠTOVAIZDŽIO IR BIOĮVAIROVĖS APSAUGOS PRIEMONĖS

Joniškio miesto teritorija nepatenka į jokią saugomą teritoriją. Čia nėra įsteigtų vietinio lygmens – savivaldybės saugomų draustinių ar gamtinio kraštovaizdžio objektų. Įvertinant tai, bendrasis planas akcentuoja teritorijų ir objektų paieškų vietinio lygmens – savivaldybės saugomų draustinių ir objektų (yra tikimybė, kad miesto ribose yra medžių, atitinkančių botaniniams gamtos paveldo objektams keliamus reikalavimus) steigimui tikslingumą. Joniškio

miesto teritorijos bendrajame plane neteikiami pasiūlymai dėl naujų saugomų teritorijų ar objektų steigimo. Tai būtų specialaus aplinkosauginio planavimo dokumentų tikslas.

Joniškio miesto teritorijoje ir apylinkėse vykstantys procesai nuolat daro tiesioginę ir netiesioginę žalą išlikusioms natūralioms bei pusiau natūralioms teritorijoms, todėl reikalingi išsamūs biologinės įvairovės tyrimai, kurių metu būtų išaiškintos gamtosauginiu požiūriu vertingos neužstatytos miesto erdvės, tame tarpe miesto plėtros interesų zonose, pateiktos jų apsaugos rekomendacijos. Biologinės įvairovės apsaugos plėtojimo pagrindimas reikalauja gana detalių, miesto bendrojo plano rengimo užduotims nepriklausančių, teritorijos botaninių bei zoologinių tyrimų ir jo apimtyje negali būti įvykdomas.

Intensyvėjant urbanizacijos procesams, mažėja natūralių ekosistemų plotai, kas gali sukelti bendrųjų nestabilumą, jų struktūros ir rūšinės sudėties pokyčius, todėl visas ekologiškai svarbias teritorijos užtikrinančios ekologinę pusiausvyrą apjungiamos į gamtinį karkasą.

Rekomenduojamos šios biologinės įvairovės apsaugos priemonės:

- išlaikomi ir didinami miesto bei apymiesčio teritorijų želdynų plotai, apjungiant juos į bendrą susisiekiančią sistemą, taip sustiprinant gamtinio karkaso struktūras. Tai ypač svarbu teritorijose konvertuojamose iš žemės ūkio į gyvenamąsias;
- ūkininkaujant žemės ūkio paskirties teritorijose išsaugomos natūralios/pusiau natūralios pievų augalų bendrijos, t.y. pievose neintensyviai ganoma ar šienaujama neleidžiant pievoms užaugti krūmais ir medžiais. Tai ypač svarbu užliejamose pievose;
- planuojant veiklą, galinčią turėti poveikį gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei, būtina atlikti poveikio aplinkai vertinimą.
- įteisinti Joniškio ornitologinį draustinį sidabros tvenkinio saloje ir dalyje šiaurinio kranto;

4.3. MIESTO ŽELDYNAI

4.3.1. BENDROSIOS NUOSTATOS

Žaliųjų teritorijų sistema yra nepaprastai svarbi ir neatskiriama miesto urbanistinės struktūros dalis, kuri yra formuojama siekiant išsaugoti visuomeniškai ir ekologiškai vertingo gamtinio kraštovaizdžio plotus, jų visumą tvarkyti kaip teritorinę sistemą, siekiant gerinti ekologines bei rekreacines gyvenamosios aplinkos sąlygas, kuriant patrauklaus miesto įvaizdį.

Žaliųjų teritorijų sistema yra miesto teritorijos gamtinio karkaso dalis, plėtojama kaip funkciškai tikslinga ir kompozicijos požiūriu vieninga struktūra.

Joniškio miesto žaliąsias teritorijas sudaro bendrojo naudojimo teritorijos (urbanizuotų teritorijų viešosios erdvės – parkai, skverai, aikštės ir kiti želdiniai, bei kapinių teritorijos), miškai, šiuo metu žemės ūkio paskirtį turinčios teritorijos bei kiti mieste esantys žalieji plotai, kol kas neturintys aiškios funkcijos. Šių teritorijų pagrindu kuriama miesto želdynų sistema, suteikianti žaliosioms teritorijoms aiškia funkciją ir vietą. Aiškumo dėlei, bei atsižvelgiant į priimtą Želdynų įstatymą (Žin., 2007, Nr. 80-3215), žaliąsias teritorijas vadinsime tiesiog želdynais.

Pagal Želdynų įstatymą, želdynai klasifikuojami į:

- 1) atskiruosius želdynus;
- 2) priklausomuosius želdynus.

Atskirieji želdynai pagal jų pagrindinę naudojimo paskirtį yra skirstomi į:

- 1) rekreacinės paskirties želdynus – parkus, miesto ir miesto sodus, skverus, žaliašias jungtis ir kitus poilsiui skirtus želdynus;
- 2) mokslinės, kultūrinės ir memorialinės paskirties želdynus – botanikos sodus, arboretumus, zoologijos sodus, etnografinius parkus, meno ir parodų parkus, istorinius želdynus, dendrologinius rinkinius, kapines, memorialinius parkus, kolumbariumų žemės sklypus ir kitus panašios paskirties želdynus;
- 3) apsauginės ir ekologinės paskirties želdynus.

Atskirieji želdynai išskiriami, jungiami į vientisą sistemą ir žymimi regiono, rajono ir vietovės lygmens bendruosiuose bei specialiuosiuose teritorijų planuose. Atskirieji želdynai pagal Žemės įstatyme nustatytą pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį priskiriami kitos paskirties žemei, o pagal naudojimo būdą – atskirųjų želdynų teritorijoms, išskyrus želdynus – kultūros paveldo objektus, kurie priskirti konservacinės paskirties žemei.

Priklausomieji želdynai yra sudėtinė kitų žemės sklypų dalis, jie išskiriami detaliuosiuose planuose, o bendruosiuose planuose – nežymimi.

4.3.2. ŽALIŲJŲ TERITORIJŲ SISTEMOS VYSTYMO SPRENDINIAI

Atsižvelgiant į Joniškio dydį, taip pat į plėtros poreikius, tikslinga kurti ir plėtoti tiek intensyviai naudojimui pritaikytus želdynus, tiek miesto aplinkos estetinio vaizdo formavimui skirtus želdynus.

Įvairūs įrengti ir neįrengti želdynai šiuo metu Joniškyje užima 4,3 % ploto (57,7 ha). Vienam Joniškio miesto gyventojui šių želdynų tenka apie 54 m²/gyv.

Patys svarbiausi žalieji plotai Joniškyje jau turi suformuotus sklypus ir tvarkomi kaip atskirieji rekreaciniai želdynai. Svarbiausias iš jų yra Joniškio miesto parkas, Joniškio miesto poilsio zonos „Sidabra“ parkas, Joniškio miesto poilsio zonos prie II tvenkinio parkas.

Žaliųjų plotų didinimo programa pirmoje eilėje turi būti orientuojama į labiausiai ekologiškai nuskurdintas trečiajam kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipui – gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai, priskirtas zonas, išaiškėjusias gamtinio karkaso konkretizavimo metu.

Esamos aikštės ir skverai yra labai svarbūs trumpalaikiam poilsiui bei aplinkos pagražinimui bei, tuo pačiu, Joniškio savitumo bei įvaizdžio formavimui.

Joniškio miesto teritorijos bendrajame plane siūloma atskiraisiais rekreaciniais želdynais paversti ir teritorijas: Alyvų g. skveras; Klevų g. skveras; Saulės g. skveras; Taikos skveras; Vilniaus g. skveras (prie kapinių); Vyšnių g. skveras.

Apsauginiai želdynai gali būti numatomi esamų kapinių apsaugos zonoje, vandenvietės apsaugos zonoje, valymo įrenginių apsaugos zonoje, vandens telkinių pakrančių ir geležinkelio apsaugos juostose. Apsauginių želdynų formavimo ypatumai ir tvarkymo reglamentas nustatomas įvertinant kiekvienos konkrečios vietos gamtinės aplinkos ypatumus ir ekologinės apsaugos tikslus.

3 lentelė. Joniškio miesto žaliųjų teritorijų sistema (pavadinimai yra sąlyginiai).

Pažymėta plane	Plotas, ha	Teritorijos pavadinimas	Paskirtis, siūlomos funkcijos
1. PARKAI			
<i>Esami centriniai miesto parkai</i>			
1.1	4,07	Joniškio miesto parkas	Rekreacinės paskirties – ramiam ir aktyviam poilsiui, miesto švenčių ir kitų

Pažymėta plane	Plotas, ha	Teritorijos pavadinimas	Paskirtis, siūlomos funkcijos
			masinių renginių organizavimui.
VISO	4,07		
		Esami vietinės reikšmės parkai	
1.2	3,67	Parkas prie vandens telkinio (lenkų prūdo) Kaštonų g.	Rekreacinės paskirties – ramiam ir aktyviam poilsiui.
1.3	7,49	Parkas prie Joniškių žemės ūkio mokyklos	Rekreacinės paskirties teritorija aktyviam poilsiui, aplinkos pagerinimui.
1.4	1,03	Turgaus gatvės parkas	Rekreacinės paskirties – trumpalaikiam poilsiui.
1.5	0,24	V. Kudirkos gatvės parkas	Rekreacinės paskirties – trumpalaikiam poilsiui.
VISO	12,43		
		Naujai įrengiami vietinės reikšmės parkai	
1.6	2,20	Draugystės-Varpo gatvių parkas	Rekreacinės paskirties – ramiam ir aktyviam poilsiui. Įrengiama ir tvarkoma tik pagal parengtą projektą. Siūloma numatyti šunų vedžiojimo aikštelę.
VISO	2,20		
2. SKVERAI			
		Esami centriniai skverai	
2.1	0,28	Livonijos g. skveras	Rekreacinės paskirties – trumpalaikiam poilsiui, aplinkos pagerinimui.
VISO	0,28		
		Nauji vietiniai skverai	
2.2	0,08	Alyvų g. skveras	Aplinkos pagerinimui.
2.3	0,11	Klevų g. skveras	Aplinkos pagerinimui.
2.4	0,44	Saulės g. skveras	Aplinkos pagerinimui.
2.5	0,06	Taikos skveras	Aplinkos pagerinimui.
2.6	0,84	Vilniaus g. skveras (prie kapinių)	Memorialinės paskirties, aplinkos pagerinimui
2.7	0,27	Vilniaus g. skveras (prie „Senuku“ PC)	Aplinkos pagerinimui.
2.8	0,13	Vyšnių g. skveras	Aplinkos pagerinimui.
VISO	1,93		
3. AIKŠTĖS			
		Esamos aikštės	
3.1	0,15	Savivaldybės aikštė	Rekreacinės paskirties – miestiečių susirinkimų, masinių renginių vieta.
VISO	0,15		
		Naujos aikštės	
3.2	0,24	Miesto centrinė aikštė	Rekreacinės paskirties - aplinkos pagerinimui, miestiečių susirinkimų, masinių renginių vieta.
3.3	0,38	M. Mažvydo g. aikštė	Rekreacinės paskirties – aplinkos pagerinimui, miestiečių susirinkimų, masinių renginių vieta.
VISO	0,62		
4. KAPINĖS			
		Esamos kapinės	
4.1	27,64	Senosios Joniškių kapinės	Memorialinės paskirties – pažintiniam lankymui.

Pažymėta plane	Plotas, ha	Teritorijos pavadinimas	Paskirtis, siūlomos funkcijos
4.2	97,32	Naujosios Joniškio kapinės	Memorialinės paskirties – pažintiniam lankymui.
4.3	4,58	Liuteronų ir II pasaulinio karo karių kapinės (Žagarės g.)	Memorialinės paskirties – pažintiniam lankymui.
VISO	129,54		
5. ŽALIOSIOS JUNGTYS IR KITI REKREACINĖS PASKIRTIES ŽELDYNAI (kitos paskirties žemė, bendro naudojimo teritorijos)			
5.1	50,91	Joniškio miesto poilsio zonos „Sidabra“ parkas	Rekreacinės paskirties teritorija aktyviam poilsiui, pagrindinis paplūdimys su maudykla. Įrengiama ir tvarkoma tik pagal parengtą projektą.
5.2	11,10	Joniškio miesto poilsio zonos prie II tvenkinio parkas	Rekreacinės paskirties teritorija aktyviam poilsiui. Įrengiama ir tvarkoma tik pagal parengtą projektą.
-		Žaliosios jungtys ir kiti rekreacinės paskirties želdynai	Rekreacinės ir apsauginės paskirties – ryšių tarp žaliųjų plotų sistemos sudedamųjų dalių užtikrinimui, gamtinio karkaso migracijos koridorių funkcijoms atlikti.
6. APSAUGINĖS PASKIRTIES ŽELDYNAI (kitos paskirties žemė, bendro naudojimo teritorijos)			
-		Apsauginės paskirties želdynai	Apsauginių želdynų formavimo ypatumai ir tvarkymo reglamentas nustatomas įvertinant kiekvienos konkrečios vietos gamtinės aplinkos ypatumus ir ekologinės apsaugos tikslus.

Joniškio miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniais iš viso numatoma 86,12 ha intensyviai naudojamų lankymui želdynų, 129,54 ha kapinių teritorijų, 3,85 ha miesto aikščių teritorijų, taip pat žaliųjų jungčių ir apsauginės paskirties želdynų.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Joniškyje buvo apie 10688 gyventojų. Vienam gyventojui tenka apie 80 m² intensyviai naudojamų lankymui (rekreacinių) želdynų. Toks želdynų kiekis kelis kartus viršija minimalius normatyvus pateiktus *Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normose* (turi būti ne mažiau kaip 20 m² rekreacinių želdynų vienam miesto gyventojui). Tačiau šiuo metu želdynams trūksta lankymui skirtų infrastruktūros sistemų: pėsčiųjų - dviratininkų takų, poilsio aikštelių, traukos objektų, informacinių stendų.

5. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO TERITORIJOS

Joniškio miesto teritorijos bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo sprendinių dalyje detalizuojamos Lietuvos Respublikos teritorijos, Šiaulių teritorijos, Joniškio rajono savivaldybės teritorijos bendruosiuose planuose numatytos kultūros paveldo teritorijų saugojimo ir naudojimo sistema bei gairės. Taip pat, vadovaujamosi Joniškio miesto suplanavimo projektu (patv. Joniškio rajono savivaldybės tarybos 1991 m.), Joniškio rajono savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schema (patv. LR kultūros ministro 2009-04-24), vietinės reikšmės urbanistikos paminklo UV-15 Joniškio mieste sklypų suplanavimo projektu (patv. Joniškio rajono mero 1996-07-02), Vietinės reikšmės urbanistikos paminklo UV-15 kvartalo P-1 detaliuoju planu (patv. Joniškio rajono savivaldybės tarybos 1998-11-04), Vietinės reikšmės urbanistikos paminklo UV-15 kvartalo Š-1 detaliuoju planu (patv. Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2001-10-10) ir kitais dokumentais.

Dalies „Kultūros paveldo teritorijų naudojimas ir apsauga“ **tikslas** – užtikrinti kultūros paveldo teritorijų tvarkymą bendroje miesto teritorijos raidoje, integruojant jas į kultūrinio kraštovaizdžio teritorinę apsaugą. Kultūros paveldo teritorijų apsaugos užtikrinimui numatytas objektų tinkamas panaudojimas, kuris užtikrintų nekilnojamojo kultūros paveldo išlikimą.

Joniškio miesto bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo dalyje nagrinėjami visi teritoriniai kultūros paveldo objektai ir pavieniai, nedidelę teritoriją užimantys objektai.

Joniškio miesto bendrojo plano kultūros paveldo dalis nustato teritorijos nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkybos ir naudojimo prioritetus bei priemones, užtikrinančias kultūros paveldo objektų išsaugojimą. Vadovaujamosi Lietuvos nacionaline darnaus vystymosi strategija (Žin., 2003, Nr. 89-4029, aktuali redakcija 2011-04-08), kurioje nurodoma, kad Lietuvos kultūrinio savitumo išsaugojimas yra vienas iš Lietuvos darnaus vystymosi prioritetų.

Sprendiniai atitinka miestų ir miestelių lygmens teritorijų planavimo reikalavimus. Pateikiamos sąvokų turinys atitinka Lietuvos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą (NKPAĮ) (Žin., 2008, Nr. 59-2203) bei kitų kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančių nacionalinių ir Lietuvos ratifikuotų tarptautinių teisės aktų reikalavimus ir Lietuvos teritorijos bendrąjį planą, kuris įtvirtina principą, kad kultūros paveldo išsaugojimą būtina vertinti kaip svarbų veiksnių, įtakančių vietovės ekonominę plėtrą (Žin., 2002, Nr. 110-4852; aktuali redakcija Žin., 2006, Nr. 111-4198).

Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas turi būti laikomas neatsiejama Joniškio miesto teritorijos plėtros dalimi. Pagrindinė strateginė teritorijos plėtros kryptis – plano sprendiniai, atitinka integralios kultūros paveldo apsaugos sampratą – siekiama kultūros paveldo objektų išsaugojimo, naudojant juos visuomenės reikmėms.

Sprendiniai atitinka tikslus, numatytus Lietuvos ratifikuotoje Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencijoje (5 str.; Žin., 1997, Nr. 19-411).

Pateikiami teiginiai yra siejami su gamtos paveldo apsaugos reikalavimais ir atitinka aplinkos tvarkymo tikslus, nustatytus Lietuvos ratifikuotoje Europos kraštovaizdžio konvencijoje (5 ir 6 str., Žin., 2002, Nr. 104-4621).

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai, jų teritorijos ir apsaugos zonos pažymėtos brėžinyje „Kultūros paveldo tvarkymas“.

Joniškio miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniai turi būti įgyvendinami, remiantis pagrindinėmis kultūros paveldo apsaugos nuostatomis:

- išsaugoti ir atgaivinti paveldėtą, regiono savitumą atspindintį kultūros paveldą;
- stiprinti valstybės institucijų ir visuomenės atsakomybę už kultūros paveldo išsaugojimą.

Kultūros paveldo objektai kartu yra ir kultūrinio turizmo ištekliai. Joniškio miesto kultūros paveldo apsauga turi būti realizuojama, pritaikant jį viešajam pažinimui ir naudojimui, kultūriniam turizmui plėtoti.

Kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose bei jų apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais ir paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.

4 lentelė. Joniškio miesto kultūros paveldo objektų sąrašas

Žyma	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Adresas
Archeologinės vertybės			
A	30329	Senojo miesto vieta	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.)
Urbanistinės vertybės			
U	17084	Joniškis	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.)
Statiniai ir statinių kompleksai			
S1	2482	Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Bažnyčios g. 2
S2	1354	Sinagogų kompleksas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Miesto a.
S3	23679	Baltoji sinagoga	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Miesto a. 4A
S4	23680	Raudonoji sinagoga	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Miesto a. 4B
S5	32497	Joniškio "Aušros" gimnazijos pastatas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), S. Goesio g. 2
S6	30733	Vandentiekio bokštas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Stoties g. 32B
S7	2246	Pastatas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Upytės g. 3
S8	2484	Pastatas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Žagarės g. 2
S9	2247	Pastatas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Žagarės g. 8
S10	16021	Namas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Livonijos g. 16
S11	2483	Pastatas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.) 1/Upytės g.
S12	2485	Pastatas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.) 1/Vilniaus g.
S13	2609	Buv. administracinis pastatas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Vilniaus g. 21
Memorialinis paveldas			
M1	22570	Partizanų kapai	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.)
M2	10850	Kapinės	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Žagarės g.
M3	4711	Kapinės	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.)
M4	31808	Signataro Gintaro Ramono kapas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Vilniaus g.

5.1. URBANISTINIS PAVELDAS

Pagal veikiančią NKPA įstatymą, kultūros paveldo objektų ir vietovių tvarkyba ir naudojimas vykdomi pagal specialiuosius planavimo dokumentus, kitus teisės aktus, tvarkybos darbų projektus.

Kol nėra parengta NKPA įstatymą atitinkančių naujų dokumentų, tvarkant Joniškio urbanistikos vertybės teritoriją, reikia vadovautis Vietinės reikšmės urbanistikos paminklo UV-15 Joniškio mieste sklypų suplanavimo projektu (patv. Joniškio rajono mero 1996-07-02 potvarkiu Nr. 236). Siūloma peržiūrėti šį projektą, kiek jis atitinka dabar galiojančius įstatymus.

Inicijuoti registrinės kultūros vertybės – Joniškio urbanistikos paminklo – kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančio teisės akto, įteisinančio vertybės teritorijos bei apsaugos zonos ribas, parengimą. Urbanistikos vertybės ribos turi sutapti su sklypų ar jų dalių, kurie yra daiktinės teisės objektai, ribomis. Paveldosaugos reikalavimus ir konkrečią tvarkymo sistemą galima nustatyti specialiuoju planu.

Išsaugoti istorinio centro viešąsias erdves, gatvių tinklą, užstatymo pobūdį, išlikusių autentiškų sklypų struktūrą.

Panaudojant statinius, mažosios architektūros priemones, želdinius ar pan., sumažinti naujos aikštės, kaip erdvės prie savivaldybės vizualinę reikšmę, pabrėžti istorinės Livonijos gatvės trasą.

Kaip vieną svarbiausių Joniškio istorinio centro savitumą lemiančių tūrinės-erdvinės kompozicijos ypatumų, būtina išsaugoti bažnyčios, kaip ypač ryškios kultūrinio kraštovaizdžio dominantės reikšmę, jos matomumą gatvių perspektyvose ir plačiai aplinkui miestą. Tokie akcentai labai svarbūs šiame lygumų krašte.

Turi būti išsaugoti seni vertingi želdiniai, kuriems yra būdinga žmogaus veiklos, gamtinės ir istorinės aplinkos dermė.

5.2. ARCHEOLOGINIS PAVELDAS

Užtikrinti archeologinės kultūros paveldo vertybės – Joniškio senojo miesto vietos nustatyto apsaugos tikslo – mokslinio pažinimo įgyvendinimą. Archeologinės kultūros paveldo vertybės ribos, taip pat turi sutapti su sklypų ar jų dalių, kurie yra daiktinės teisės objektai, ribomis.

Statinių kompleksai, statiniai

Statinių kompleksus ir atskirus statinius, kurie saugomi viešajam pažinimui ir naudojimui, tvarkyti vadovaujantis LR NKPAI 19 straipsnio nuostatomis. Sakraliniams pastatams viešojo pažinimo ir naudojimo apsaugos tikslą derinti su viešąja pagarba.

Ypatingą dėmesį skirti unikaliai Joniškio sinagogų kompleksui, jo pritaikymui visuomenės reikmėms. Siūloma pagerinti komplekso eksponavimo sąlygas, rekonstruoti prie Miesto aikštės esančius pastatus.

3 pav. Joniškio Baltoji sinagoga

Statiniai ir statinių kompleksai gali būti naudojami tik apžiūrėjimui, apžiūrėjimui ir infrastruktūros plėtrai, gyvenamajai, švietimo funkcijoms. Pritaikymas turi sudaryti sąlygas tinkamai tvarkyti objektų teritorijas.

Inicijuoti atskirų XX a. pradžios ir tarpukario laikotarpio pastatų, turinčių kultūros vertės požymius tyrimus, dėl galimo įtraukimo į NKV registrą ir reikšmingumo lygmens nustatymo. Tai būtų šie pastatai: Vilniaus g. 3, 5; Šiaulių Senoji g. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 21, 23, 24, 35; V. Kudirkos g. 59; Upytės g. 3, 7, 23; Miesto aikštė 2, 9, 11, 13, 15; M. Slančiausko g. 2; Žagarės g. 2, 4, 8, 8A, 20; Livonijos g. 6, 16. Šie pastatai suteikia Joniškio istoriniam centrui savitumą, formuoja istorinių gatvių erdves. Be išvardintų, dar yra Lietuvos miesteliams būdingų pastatų, kurių visuma taip pat turi didžiulę reikšmę istoriniam centrui. Juos perstačius, pakeitus tradicines fasadų apdailos medžiagas, išnyktų istorinio miesto įvaizdis. Šių pastatų tūrius, medžiagiškumą, mastelį taip pat būtina išsaugoti.

5.3. LAIDOJIMO, ĮVYKIŲ VIETOS, MONUMENTAI

Geriausiai atspindinčias regiono savitumą, senąsias kapines, reikšmingiausias Lietuvos ir regiono istorijai kapavietes, pažymintčius svarbius Lietuvai ir regionui įvykius, meniniu požiūriu vertingus paminklus ir mažosios architektūros objektus įtraukti į turistines trasas.

5.4. PAVELDO PRITAIKYMAS, PRIORITETAI

Joniškio miesto kultūros paveldo apsauga turi būti realizuojama, jį pritaikant viešajam naudojimui ir kultūriniam bei pažintiniam (vietiniam bei tarptautiniam) turizmui vystyti, kultūros puoselėjimui ir propagavimui.

Būtina pritraukti investuotojus, norinčius pritaikyti kultūros vertybes šiandieniniam naudojimui – kultūrinėms, komercijos, aptarnavimo, turizmo reikmėms, taip pat investuotojus, norinčius įsigyti ar išsinuomoti ilgesniam laikui ir galinčius restauruoti, atkurti kultūros paveldo vertybes.

Kultūros paveldo išsaugojimui ir tausojančiam naudojimui labai svarbus informacijos sklaidimas ir visuomenės švietimas. Informacija turi būti visuomenei prieinama ir tinkamai pateikta.

Reikia vystyti informacijos infrastruktūrą. Strategiškai patogiose vietose išdėstyti informacinės sistemos ženklus. Plėtoti informacijos apie kultūros paveldo objektus leidybą ir platinimą.

4 pav. Joniškio miesto centro vaizdas nuo bažnyčios bokšto

Pagrindinis Joniškio miesto kultūros paveldo išsaugojimo prioritetas turi būti kultūros paveldo teritorijų integravimas į miesto, regiono ir Lietuvos gyvenimą užtikrinimas, tinkamas naudojimas ir priežiūra. Prioritetiniais turi būti didžiausiu kultūriniu pažintiniu potencialu išsiskiriantys objektai.

5 lentelė. Objektai, Siūlomų įvertinti dėl įtraukimo į Joniškio miesto kultūros paveldo objektų sąrašą

Sąlyginė numeracija brėžinyje	Adresas	Pavadinimas
P1	Vilniaus g. 3	Biblioteka
P2	Vilniaus g. 5	Pastatas
P3	Šiaulių Senoji g. 1	Pastatas
P4	Šiaulių Senoji 3	Pastatas
P5	Šiaulių Senoji 5	Pastatas
P6	Šiaulių Senoji 7	Pastatas
P7	Šiaulių Senoji g. 2	Pastatas
P8	Šiaulių Senoji g. 4	Pastatas
P9	Šiaulių Senoji g. 11	Pastatas
P10	Šiaulių Senoji g. 13	Pastatas
P11	Šiaulių Senoji g. 19	Pastatas
P12	Šiaulių Senoji g. 21	Pastatas
P13	Šiaulių Senoji g. 23	Pastatas
P14	Šiaulių senoji g. 25	Pastatas
P15	Šiaulių Senoji g. 24	Pastatas
P16	Šiaulių Senoji g.22	Pastatas
P17	Šiaulių Senoji g.35	Pastatas
P18	V. Kudirkos g. 59	Pastatas
P19	Upytės g. 7	Pastatas
P20	Upytės g. 23	Pastatas
P21	Upytės g. 23	Molinis sandėlis
P22	Miesto a. 9	Pastatas
P23	M. Slančiausko g. 2	Pastatas
P25	Žagarės g. 4	Pastatas
P26	Miesto a. 15	Pastatas
P27	Miesto a.	Paminklas Nepriklausomybei
P28	Miesto a. 11	Pastatas
P29	Miesto a. 13	Pastatas
P30	Livonijos g. 6	Pastatas
P31	Žagarės g. 8A	Pastatas
P32	Stoties g. 32	Senoji geležinkelio stotis

5.5. SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO PRIORITETAI

Pagrindinis Joniškio miesto kultūros paveldo išsaugojimo prioritetas, remiantis LR teritorijos bendroju planu yra kultūros paveldo teritorijų integravimo į krašto gyvenimą užtikrinimas, tinkamas naudojimas ir priežiūra.

Įgyvendinant kultūros paveldo objektų ir jų teritorijų apsaugą užtikrinančius bendrojo plano sprendinius, išskirtos būdingiausios miesto kultūros paveldo rūšys.

- Saugant būdingiausią miesto statinių kompleksų ir statinių paveldą, taikyti konservavimo, restauravimo, atkūrimo metodus. Skleisti informaciją apie kultūros paveldo objektus, esančius mieste ir turistinėse trasose.
- Turi būti sudarytos sąlygos senosios miesto vietos moksliniams tyrinėjimams.
- 3. Mieste svarbu išsaugoti istorinio centro viešąsias erdves, gatvių tinklą, užstatymo pobūdį, išlikusių autentiškų sklypų struktūrą. Numatytos priemonės ir pritaikymas turi sudaryti sąlygas tinkamai tvarkyti centro teritoriją.

6. SOCIALINĖ APLINKA

Gyvenamosios vietovės patrauklumą ženkliai lemia socialinės aplinkos kokybė. Todėl gyvenamoji vietovė, plačiąja prasme vieno ar kito tipo gyvenvietė, siauraja – konkretus mikrorajonas ar gatvė, kurioje yra asmens būstas, turi būti saugi, patogi gyventi, mokytis, dirbti ir ilsėtis. Socialinės paslaugos turi būti prieinamos vienodai, nepriklausomai nuo amžiaus ar socialinės padėties. Gyvenamosios aplinkos kokybė pasiekama, derinant bendruomenės ir smulkesnių socialinių grupių interesus.

Demografinė situacija. Nors Joniškio rajonas yra pasienio rajonas, bet **pagal gyventojų sudėtį jis yra homogeniškas** (97,2 % gyventojų – lietuviai). Tankumas rajone 27,3 gyventojai 1 km, lyginant su kitais Šiaulių apskrities rajonais yra vidutinio dydžio. Gyventojų skaičius mažėja ir prognozuojama, kad ši tendencija išliks, nes Joniškio miestą (ir rajoną) palieka studijuoti išvykstantis jaunimas ir aktyvūs aukštos kvalifikacijos specialistai, ieškantys geresnio uždarbio. Joniškyje bedarbystė augo, didėjo ilgalaikių bedarbių skaičius, gausu nemotyvuotų bedarbių ir nekvalifikuotų darbininkų, tačiau nusikalstamumo lygis nėra aukštas. Tai lemia, kad rajone yra sąlyginai mažesnis urbanizacijos laipsnis, todėl sunkiau susidaro tinkamos prielaidos nusikalstamumui plisti, tačiau kelia nerimą nepilnamečių padaromi nusikaltimai.

Būstas ir komunalinės paslaugos. Ataskaitinio laikotarpio bėgyje butų fondas Joniškyje šiek tiek sumažėjo, gyvenamųjų namų renovacija nevyko ir išaugo asmenų laukiančių socialinio būsto eilė. Gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų statybos santykio pokytis ūkio nuosmukio metu rodo, kad pasikeitė investicijų kryptis. Komunalinių paslaugų gyventojams lygis Joniškyje nevienodas – tai priklauso nuo pastato tipo, jo statybos metų ir dislokacijos miesto teritorijoje. Didžiosios miesto ploto dalies paviršinės nuotekos neorganizuotai nubėga į atskirus vandens telkinius.

Švietimas, neformalus ugdymas ir profesinis mokymas. Pagrindinis Joniškio rajono savivaldybės švietimo sektoriaus plėtros prioritetas – efektyvinti švietimo įstaigų veiklą, mokyklų tinklą koreguojant pagal gyventojų poreikius, investuojant į ugdymo ir ugdymosi kokybės ir prieinamumo didinimą, plėtoti papildomą ugdymą, vaikų užimtumą, sporto veiklų organizavimą, profesinį informavimą ir konsultavimą. Tikrosios būklės išvadose konstatuota, kad švietimo paslaugų pasiūla atitinka poreikį, yra neblogos jų pasirinkimo galimybės (išskyrus ikimokyklinį ugdymą). Didelis dėmesys skiriamas mokomosios bazės modernizavimui ir socialinei mokinių paramai, gerai organizuotas neformalus moksleivių ugdymas. Svarbų vaidmenį, mažinant socialinę atskirtį ir diegiant bei ugdant socialinio bendravimo įgūdžius, atlieka Joniškio jaunimo ir suaugusiųjų mokykla. Profesiją kartu su viduriniu išsilavinimu galima įgyti Joniškio Žemės ūkio mokykloje. Opūs mokyklų problema yra sporto aikštynai – jų dangų būklė nepatenkinama, įranga neatitinka reikalavimų.

Kultūra. Joniškio kultūros įstaigų tinklą sudaro: Joniškio kultūros centras su 2 filialais ir 8 bendruomeninėm salėm, Joniškio rajono savivaldybės Jono Avyžiaus viešoji biblioteka su 23 filialais ir Joniškio istorijos ir kultūros muziejus (su 2 filialais). Šios įstaigos organizuoja ir koordinuoja visą kultūrinę veiklą Joniškio rajone. Kultūros įstaigų plati ir prieinama gausiam gyventojų ratui – geros galimybės dalyvauti meno mėgėjų kolektyvų veikloje, kurių spektras tradicinis, bet gana įvairus. Edukacines programas ir projektai, skirti puoselėti paveldą ir kultūrinės krašto tradicijas yra populiarūs. Pastaraisiais metais vyko įstaigų atnaujinimas ir įrangos modernizavimas.

Sportas. Mieste veikia populiarių šalyje sporto šakų klubai, vyksta įvairaus rango turnyrai ir varžybos. Klubuose sportuoja daugiau kaip tūkstantis suaugusių ir mokyklinio amžiaus miesto gyventojų. Joniškio rajono savivaldybė remia rajone registruotų sporto klubų veiklą, sportininkus, atstovaujančius rajonui įvairiose varžybose, skiria finansavimą Joniškio sporto mokyklos veiklai užtikrinti ir t.t., bet moderniai įrengtų sporto objektų ir įrangos trūkumas yra opūs problema.

Mieste planuojama statyti universalų, moderniai įrengtą sporto ir laisvalaikio kompleksą (numatoma vertė apie 25,6 mln. Lt.). Lėšų statybai planuojama gauti pagal Valstybės investicijų programą.

Sveikatos priežiūra. Pagrindinis Joniškio rajono savivaldybės sveikatos sektoriaus plėtros prioritetas – plėtoti ir artinti prie gyventojų pirminę sveikatos priežiūrą, skatinti PSP paslaugų teikimą privačiame sektoriuje, pritraukiant šeimos gydytojus į Joniškio rajoną. Esamas Sveikatos priežiūros įstaigų skaičius ir teikiamų paslaugų lygis atitinka ir miesto (ir rajono) gyventojų poreikius. Siekiant didinti gyventojų sveikatingumo lygį, kartu su medicinos įstaigų modernizavimu turi intensyvėti švietėjiška veikla. Didžioji visuomenės dalis privalo suprasti, kad gera asmens sveikata kur kas labiau priklauso nuo gyvenimo būdo ir įpročių, o ne nuo gydytojų kvalifikacijos ir gydymo įstaigų modernumo.

Socialinės paslaugos. Pagrindinis Joniškio rajono savivaldybės socialinės rūpybos sektoriaus plėtros prioritetas yra intensyvinti nestacionarių socialinių paslaugų teikimą, mažinti asmenų socialinę atskirtį, padedant integruotis į visuomenę, ir tobulinti esamų socialinių paslaugų kokybę. Senėjančioje visuomenėje didėja išlaikytinių skaičius. Tokia tendencija prognozuojama ir ateityje, todėl socialinių paslaugų poreikis tik didės. Tai didelė našta visuomenei, gilinanti nuosmukį, nes lėšos, esant kitokiam demografiniam balansui, būtų panaudojamos investicijoms ar verslo rėmimui. Atsigaunant ekonomikai, dalis socialinių problemų išsprendę, tačiau daugiau dėmesio ir lėšų bus pareikalauta, siekiant integruoti visuomenę asmenis grįžusius iš įkalinimo įstaigų, be priežiūros paliktus emigrantų vaikus, kurių ekonominio sunkmečio metu padaugėjo visoje šalyje.

Joniškio miesto bendrojo plano koncepciniai sprendiniai yra pagrįsti, remiantis tokiomis išvadomis:

- Butų fondo būklė patenkinama tik iš dalies. Komunalinių paslaugų prieinamumas nevienodas dėl inžinerinės infrastruktūros ypatumų;
- Namai, sodybinio tipo užstatymo kvartaluose, nepakankamai aprūpinti dujomis, geriamuoju vandeniu, ne visi namų ūkiai prijungti prie centralizuotos nuotekų šalinimo sistemos;
- Daugiabučiai gyvenamieji namai mieste statyti prieš 20 – 40 metų. Pastatų atitvarinės konstrukcijos nusidėvėjusios, inžinerinės ir energetinės sistemos neefektyvios, eksploatacijos kaštai nuolat brangsta;
- Nuo 1996 m. gyvenamųjų namų bendrijoms parama teikiama pagal LRV ir Pasaulinio banko iniciatyva pradėtas būsto atnaujinimo ir energijos taupymo programas, tačiau daugiabučių pastatų renovacija vyksta vangiai;
- Viešojo infrastruktūra išvystyta netolygiai (padėtis blogėja tolstant nuo centro į miesto pakraščius);
- Didžioji dalis visuomeninių įstaigų sukoncentruota miesto centrinėje dalyje;
- Joniškio gyventojų švietimo, neformalaus ugdymo ir profesinio mokymo poreikiai tenkinami pakankamai;
- Kultūros įstaigų darbą teigiamai charakterizuoja vykdoma edukacinė veikla, tęstiniai projektai, vietinių tradicijų puoselėjimas ir propagavimas;
- Veikia įvairūs mėgėjų sporto klubai, tačiau šiuolaikiškai įrengtų sporto salių ir atvirų aikštynų, aprūpintų modernia įranga trūksta;
- Savivaldybės institucijų, viešųjų įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų, teikiančių miesto gyventojams socialines paslaugas, pastangomis gyventojų poreikiai yra tenkinami pakankamai: daug dėmesio skiriama nestacionarių socialinių paslaugų plėtrai, darbu su specialiu poreikiu turinčiais asmenimis ir socialinės rizikos šeimomis;
- Socialinio būsto fondo plėtra yra per lėta, pasiūla nedidėja, o paklausa auga.

UŽDAVINIAI

Universaliai patrauklios gyvenamosios aplinkos formavimas, socialinės atskirties mažinimas ir integracija yra pagrindiniai uždaviniai, siekiant užtikrinti miesto gyventojams fizinį ir psichologinį komfortą. Įgyvendinant socialinės aplinkos tobulinimo tikslus, bendrojo plano Socialinėje dalyje numatomi tokie sprendiniai:

- Intensyviau skatinti ir remti daugiabučių gyvenamųjų namų bendrijų steigimą, kas sudarytų palankesnes sąlygas tokių gyvenamųjų namų ir jų aplinkos kompleksiskai renovacijai.
- Siekiant padidinti būstų renovacijai panaudojamų lėšų efektyvumą, skatinti gyventojus rengti būstų renovacijos investicinius projektus.
- Numatyti lėšų miesto viešosios infrastruktūros – apšvietimo, gatvių, šaligatvių, nuovažų, dviračių takų, parkų ir t.t., tvarkymui ir eksploatavimui.
- Kompleksiškai renovuojamose ir naujai formuojamose miesto teritorijose (ir įstaigose) organizuoti universalią aplinką, prieinamą tiek sveikiesiems, tiek specialiųjų poreikių turintiems asmenims.
- Didinti socialinio būsto ir būsto asmenims su specialiais poreikiais pasiūlą - integruojant juos bendroje gyvenamojoje erdvėje, formuoti gyventojų socialinį jautrumą.
- Pabrėžiant ekologiškumo aspektą ir ekonominę naudą, propaguoti ir įdiegti buitinių atliekų surinkimo, rūšiavimo ir tvarkymo sistemą mieste.
- Informuoti daugiabučių namų savininkų bendrijas apie valstybės teikiamą paramą daugiabučiams namams atnaujinti pagal *Daugiabučių namų modernizavimo programą*, konsultuoti privalomos dokumentacijos rengimo klausimais.
- Švietimo įstaigų patalpos turi visiškai atitikti higienos normų keliamus reikalavimus. Šio tikslo įgyvendinimui turi būti išnaudojamos Valstybės investicijų programos, Bendrojo lavinimo ir profesinių mokyklų rekonstravimo ir aprūpinimo mokymo priemonėmis programos, Europos Sąjungos struktūrinių fondų, Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų, kitų fondų bei savivaldybės lėšos.
- Skirti lėšų periodiškam mokyklų techninės – mokomosios bazės atnaujinimui, didinti kompiuterių skaičių – vienas kompiuteris turi tekti ne mažiau kaip dešimčiai mokinių (kaip numatyta Lietuvos nacionalinės informacinės visuomenės plėtros koncepcijoje).
- Plėtoti bendradarbiavimą su Kultūros centru, Viešąją biblioteka, medicinos įstaigomis, policija visuomeninėmis jaunimo institucijomis, organizuojant mokiniams edukacinius kursus apie įvairių neigiamų socialinių reiškinių (alkoholizmo, rūkymo, narkomanijos, nusikalstamumo, nekultūringo vairavimo ir pan.) žalą individui bei visuomenei.
- Sporto objektai privalo atitikti šiuolaikinius reikalavimus. Parengta ir įgyvendinta sporto aikštynų ir sporto salių (ypatingai prie švietimo įstaigų) renovacijos ir plėtros programa paskatintų gyventojus intensyviau užsiimti kūno kultūra ir sportu.
- Sukurti profesinio orientavimo sistemą, apimančią visą rajoną, kurios tikslas būtų pokyčių darbo rinkoje stebėseną ir paklausių specialybių prognozavimas 10 – 15 metų – mokyklų absolventai, įvertinę savo gebėjimus, pomėgius ir asmenines savybes, galėtų tikslingiau pasirinkti studijų programas.
- Skleisti informaciją apie nuotolinių aukštojo mokslo studijų galimybes, skatinti gyventojus *mokytis visą gyvenimą*. Siekiant, kad asmenų kvalifikacija labiau atitiktų šiandieninės darbo rinkos poreikius, skatinti juos nuolat kelti profesinę kvalifikaciją arba sudaryti galimybes persikvalifikuoti.

- Siekti *Bendradarbiavimo abipus sienos* programos projektų parengimui, gauti paramai iš ES regioninės plėtros fondo, kurio tikslas – skatinti tvarų pasienio regionų vystymąsi, didinant ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą.
- Daugiaaukščių daugiabučių gyvenamųjų namų mikrorajonuose, kuriuose yra ženklus gyventojų sėslumas, turi būti numatytos lanksčios galimybės, susiformavus poreikiui, koreguoti arba keisti socialines paslaugas teikiančių įstaigų veiklos kryptį arba paslaugų pobūdį (pvz.: lopšelis/darželis → mokykla/darželis → pradinė mokykla → neformaliojo ugdymo įstaiga ir pan.).
- Plečiant miesto gyvenamosios teritorijos ribas, privaloma numatyti teritorijas švietimo, kultūros ir medicinos įstaigoms (PSPC).
- Vykdyti gyventojų tarpe šviečiamąjį – prevencinį darbą, siekiant paskatinti juos periodiškai patikrinti sveikatos būklę.
- Vykdyti nuolatinę socialiai pažeidžiamų asmenų skaičiaus dinamikos ir socialinių grupių poreikių pokyčių stebėseną.
- Organizuoti vasaros ar mokyklinių atostogų, laisvalaikio praleidimą vaikams iš socialinės rizikos šeimų, pagal socialinio bendravimo įgūdžių formavimo ir tobulinimo programą.
- Sprendžiant su socialine integracija susijusias problemas, Joniškyje įsteigti Krizių centrą. Siekiant mažinti socialinę atskirtį, būtų tikslinga papildomai išnagrinėti *dienos centrų* steigimo arba plėtros būtinybę. Pagrindinė tokių centrų funkcija būtų skirtingų socialinių grupių bendravimo propagavimas ir skatinimas (socialinio bendravimo įgūdžių formavimas ir tobulinimas).
- Nustačius realųjį poreikį, išspręsti nakvynės namų steigimo klausimą.

7. EKONOMINĖ IR VERSLO APLINKA

Joniškio rajonas – vienas iš agrariškiausių regionų Lietuvoje. Konstatuota, kad ūkininkai ar įmonės dažniausiai specializuojasi auginti grūdines kultūras (ypač kviečius), cukrinius runkelius ir rapsus. Todėl Joniškyje nemažai įmonių, prekiaujančių grūdais ir trašomis. Veikia keletas žemės ūkio produkcijos sandėliavimo ir perdirbimo įmonių. Dominuoja žemų technologijų pramonė, imli darbo jėgai gamyba.

Joniškio rajonas įrašytas į skurdžiausių ir problemiškesnių teritorijų sąrašą (sudarytas 2007 m. pagal nedarbo lygį ir pašalpų gavėjų skaičių). Šių teritorijų vystymui 2007–2013 metais iš ES fondų numatyta skirti per 300 mln. litų. Lėšos skiriamos daugiabučiams, sporto, kultūros infrastruktūrai atnaujinti, socialiniam būstui plėsti, miesto viešosioms erdvėms tvarkyti. Joniškio miestui šioje programoje yra numatyta apie 15 mln. litų.

Remiantis tikrosios būklės analizės duomenimis, Joniškio rajonas nėra patrauklus užsienio investuotojams. Nepalankią aplinką investicijoms formuoja biurokratinės kliūtys, nepakankamai išvystyta infrastruktūra, kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas, nedidelės vartojimo rinka ir aukštą pridėtinę vertę turinčių verslų trūkumas. Todėl siekiant pritraukti daugiau tiesioginių užsienio investicijų (TUI) aplinką investicijoms reikia gerinti iš pagrindų.

Joniškio rajono socialinis – ekonominis vystymasis ženkliai priklausys nuo tolesnio žemės ūkio sektoriaus ir kaimiškųjų vietovių plėtros. Būtina siekti, kad regione, kuriame dominuoja žemės ūkis ir jo produkcijos perdirbimas, nišas rastų ir kiti verslai ar pramonės šakos. Įvairovė yra būtina, norint turėti alternatyvių pragyvenimo šaltinių ir sėkmingiau išgyventi ateityje galimus ūkio nuosmukius ar ekonomines krizes.

7.1. PREKYBOS INFRASTRUKTŪROS TINKLO MIESTO TERITORIJOJE VYSTYMAS

Vadovaujantis Aplinkos Ministerijos 2006 12 6 d. Nr.-4-464/D1-570 įstatymo „Dėl Didžiųjų prekybos įmonių išdėstymo specialiuju planu rengimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimu, įvertinant Joniškio miesto gyvenamųjų teritorijų aptarnavimo prekybos centrais lygį ir prekybos centrų pasiekiamumą, parengta **"Prekybos centrų išsidėstymo schema M 1:10000"** Joniškio mieste - esamoje ir plėtros teritorijoje.

Schemoje miesto teritorija yra suskirstyta pagal aptarnavimo lygį:

K - neaptarnaujamos teritorijos; L - nepakankamas aptarnavimo lygis; M – pakankamas aptarnavimo lygis; N – perteklinis aptarnavimo lygis.

Schemoje pateikiamas prekybos įmonių skirstymas į grupes pagal jų dydį:

- Universalioms įmonėms - bendrasis plotas, m² - (1a – iki 1000m²; 2a – 1000-3000m²);
- Specializuotosioms įmonėms - bendrasis plotas, m² - (1b – iki 1000m²; 2b – 1000-3000m²; 3b- 3000-10000 m²).
- Rekreacinės paskirties pramogų centrams su papildoma prekybos funkcija – bendrasis plotas, m² - 1000-3000m².

Schemoje pažymėti esami prekybos centrai:

- nuo 3000 iki 10 000m², kurių aptarnavimo spindulys – 1500m;
- nuo 1000 iki 3000m², kurių aptarnavimo spindulys – 500m;
- iki 1000m², kurių aptarnavimo spindulys – 500m;
- kiti smulkios prekybos objektai;
- turgūs (ūkininkų, automobilių, bendras).

Remiantis rinkos poreikiu ir esamų prekybos centrų aptarnavimo zonomis, schemoje numatomos teritorijos, kurioje siūloma prekybos centrų statyba sprendinių laikotarpiu.

Zonoje N nenumatoma naujų prekybos centrų statyba, galima esamų prekybos centrų renovacija bei plėtra iki 1000m². Kitose zonose numatoma universalių/specializuotų prekybos įmonių statyba bei du rekreacinės paskirties pramogų centrai su papildoma prekybos funkcija. Šių dviejų rekreacinės paskirties pramogų centrų dydis - bendrasis plotas 1000-3000 m².

UŽDAVINIAI

Joniškio miesto bendrojo plano ekonominės dalies sprendiniai numato pagrindines verslo plėtros kryptis, tikslingai pritraukiant investicijas ir efektyviau išnaudojant vietinį darbo jėgos potencialą. Sprendinių įgyvendinimas skatintų investicijas, padėtų miesto gyventojams plėtoti verslus, rasti alternatyvių pragyvenimo šaltinių, mažintų bedarbių lygį, mažintų emigraciją, o kartu paėmus, visa tai prisidėtų prie miesto (ir viso rajono) patrauklumo didinimo. Siekiant įgyvendinti šiuos tikslus BP numatomi tokie sprendiniai:

- Kryptingai skatinti aptarnavimo paslaugas teikiančių įmonių kūrimąsi greta magistralinio kelio (A12) — logistika, autoservisai, degalinės, prekyba, apgyvendinimas, maitinimas ir kt.
- Skatinti smulkaus ir vidutinio verslo įmonių kūrimąsi, ypatingą dėmesį skiriant tradiciniams vietos amatams — mažėjant dirbančių žemės ūkyje asmenų skaičiui tai galėtų tapti alternatyva ieškant pragyvenimo šaltinio ir pasienio regionui suteiktų papildomo patrauklumo ir išskirtinumo.
- Remti gamybos modernizavimą įmonėse, siekiant mažinti energijos sąnaudas, reikalingas vienam santykiniam produkcijos vienetui pagaminti – pagal šį rodiklį atsiliekiama nuo ES šalių.
- Remti įmones, diegiančias ir gamybai naudojančias alternatyvias ir atsinaujinančios energijos šaltinius.
- Skatinti įmones efektyviau diegti aplinkosaugines priemones, informuoti apie galimas paramos lėšas (tiek ES, tiek nacionalines programas), numatyti lėšų reikiamos dokumentacijos parengimo išlaidų kompensavimui, siekiant gerinti gyvenimo kokybę ir mažinti miesto gamtinės aplinkos taršą.
- Naujoms steigiamoms įmonėms tikslinga numatyti įvairias mokesčines lengvatas (pvz. nekilnojamojo turto, žemės mokesčio tarifo sumažinimas).
- Kelti vietos gyventojų verslumą, organizuojant konsultacijas įmonių kūrimo, finansavimo pritraukimo, vadybos, apskaitos, paramos iš ES struktūrinių (ir kitų) fondų klausimais.
- ES šalių tarpe Lietuva yra traktuojama kaip sąlyginai pigesnės darbo jėgos šalis, todėl potencialiems užsienio investuotojams būtina teikti informaciją apie verslo kūrimą, įmonės steigimą ar bendradarbiavimą su vietos bendrovėmis, taip pat apie galimybes eksportuoti Joniškio įmonių produkciją ir pan. Savivaldybei reiktų dalyvauti verslo informacinėse mugėse bei pačiai jas rengti, plėtoti kontaktus su užsienio savivaldybėmis ir verslo subjektus vienijančiomis asociacijomis.
- Vystyti perkvalifikavimo ar kvalifikacijos suteikimo paslaugas. Nes atsigauvant ir plėtojantis ekonomikai, ateityje Joniškio rajone toliau mažės žemės ūkyje dirbančių asmenų skaičius. Iš anksto užkertant kelią galimų neigiamų socialinių pasekmių plitimui (pvz. nedarbo lygio augimui, asmens gaunamų pajamų mažėjimui, priklausomybei nuo socialinių pašalpų, alkoholizmo plitimui), būtina imtis prevencinių priemonių, todėl kvalifikacijos ar profesijos suteikimo programos turėtų būti prieinamos kaip galima didesnei daliai Joniškio rajono savivaldybės gyventojų.

- Sanglaudos veikslių skatinimo programai 2007—2013 m. laikotarpiu numatyta virš 9 mlrd. Lt. Pagal daugumą šios programos priemonių pareiškėjas galės būti savivaldybė (gamtinės aplinkos, kultūros paveldo išsaugojimas ir pritaikymas rekreacijai bei turizmo plėtrai, viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas: sveikatos, švietimo, ugdymo ir socialinė infrastruktūra, aplinka ir darnus vystymasis ir t. t.). Joniškio savivaldybei tikslingai pasirinkus prioritetus, ji taip pat turėtų dar aktyviau dalyvauti rengiant investicinius projektus ir įsisavinant lėšas. Įgyvendinami projektai (per organizuojamus darbų ir paslaugų pirkimų konkursus) sudarys sąlygas uždirbti vietas įmonėms (pvz. statybos rangos, projektavimo darbai, projekte numatyto materialaus turto įsigijimas, projekto administravimo, finansinių, teisinių paslaugų pirkimas ir kt.), o tai taip pat prisidės prie ekonomikos skatinimo savivaldybės teritorijoje.

8. REKREACIJA IR TURIZMAS

Rekreacija ir turizmas yra viena iš sparčiai besivystančių veiklos sričių Lietuvoje. Joniškis – šiaurės Lietuvos kampelis, turtingas savo istorija ir žmonėmis. Lyginant su kitais Lietuvos miestais, Joniškio miesto gamta nėra kuo nors ypatingai išsiskirianti. Čia nėra labai patrauklių gamtinių objektų – didelių miškų masių, vandens telkinių. Turistus į Joniškio miestą pritraukia kultūrinio istorinio paveldo objektai: Joniškio kraštas priklauso istorinei sričiai dabartinės Lietuvos ir Latvijos dalyse – Žiemgalai. Pilkapių su akmenų vainikų kultūrai būdingi radiniai, aptikti Joniškio krašte, liudija, kad žmonių čia būta jau II a. po Kr. Žiemgalių gentys V – XIII a. paliko nemažai savo gyvavimo ženklų Žagarės ir Joniškio apylinkėse. Šiuo metu Joniškio krašte apie 240 kultūros paveldo objektų – architektūros, urbanistikos, sakralinių, gamtos ir kitų, kuriais galima pasigrožėti keliaujant po šiaurės lygumų kraštą.

XIX a. pabaigoje žydai sudarė beveik pusę joniškiečių, tarpukaryje Joniškyje beveik penktadalis visų gyventojų buvo žydų tautybės. Dauguma jų gyveno Joniškio centre, aplink aikštę, ir pagrindinėse Livonijos, Upytės ir Šiaulių gatvėse. Turtingesnieji statėsi sau mūrinius namus, puošniais raudonplyčiais apsupdami miesto centrą. Iki šių dienų išliko Miesto a. 9, 13, 15, Žagarės g. 4, Livonijos g. 16, Upytės g. 7, Šiaulių Senosios g. 1, 2, 3, 5, 7, 17, 28, Vilniaus g. 2, 4, 10 namai.

Joniškis Lietuvoje unikalus tuo, kad tik čia yra išlikęs dviejų sinagogų kompleksas. Pirmoji sinagoga minima 1823 m. be išorinių judaizmo simbolių. Ji – vienintelė išlikusi Lietuvoje sinagoga, kurioje ryški klasicizmomantizmo stilių architektūrinė jungtis. 1865 m. šalia pirmosios pastatyta antroji mūrinė sinagoga (Raudonoji) puošnaus neogotikinio stiliaus. Viduje išliko gausus dekoras. Abi Joniškio sinagogos sukurtos tarsi kontrasto principu ir reprezentuoja savo laikmečio architektūrą. Abu pastatai gerai dera tarpusavyje ir kartu papildo vienas kitą.

Tiek Joniškio miestas, tiek Joniškio rajonas pasižymi organizuojamų švenčių ir kitų kultūros renginių skaičiumi, jų dažnumu ir šiuose renginiuose dalyvaujančių gyventojų gausa. Joniškio miesto parke, šalia Kultūros rūmų, bei Žemaičių gatvėje yra organizuojama gana daug renginių, aktyviai vyksta prekyba švenčių metu.

Joniškyje veikia trys muziejai – vienintelis Lietuvoje krepšinio muziejus, įkurtas 2009 m. gegužės 30 d., Joniškio istorijos ir kultūros muziejus įkurtas 1989 m. ir Romualdo Franckaičio stalo teniso muziejus, įkurtas „Šiaurės vartai“ viešbutyje Joniškio centre.

Krepšinio muziejaus įkūrėjas – Leonas Karaliūnas. Muziejuje supažindinama ne tik su Joniškio, bet ir visos Lietuvos krepšinio istorija. Čia yra ir pirmųjų pasaulio krepšinio rungtynių nuotraukų, ir įvairių laikų krepšinininkų medalių, daiktų, autografų. Leonas Karaliūnas džiaugiasi kiekvienu eksponatu ir pasakoja istorijas apie juos. Muziejuje galima išsigyti ir leidinių apie krepšinį. Kiekvienas lankytojas gali pasirašyti ant koridoriaus sieną puošiančio didžiulio stendo su Lietuvos krepšinininkų nuotraukomis. Muziejus nuolat sulaukia naujų eksponatų

Joniškio istorijos ir kultūros muziejuje saugoma ir eksponuojama archeologinė, istorinė, etnografinė medžiaga, pasakojanti apie Joniškio krašto istoriją ir kultūrą, vykdomas menininkų ir mokslininkų, kilusių iš Joniškio krašto, darbų populiarinimas. Muziejaus darbuotojai organizuoja ekskursijas po Joniškio rajono ir miesto istorinius objektus. Taip pat organizuojama švietėjiška veikla istorine tematika, rengiami edukaciniai užsiėmimai. Muziejus vykdo projektinę veiklą, kraštotyres ekspedicijas Joniškio rajone, siekdamas išsaugoti istorinę praeitį. Dažnai rengiamos dailės ir liaudies menų parodos, ekspozicijos. Muziejuje sukaupta virš 13 tūkstančių eksponatų, kurie suskirstyti į 6 rinkinius: fotografijos, daiktų, archeologijos, rankraščių, spaudinių, numizmatikos.

Rajoną kerta Lietuvai svarbūs tarptautiniai magistraliniai keliai: tarptautinis IA koridoriaus automobilių kelias A12/E77 Ryga – Joniškis – Šiauliai – Kaliningradas (taip vadinamas

Hanseatica kelias) ir tarptautinis IB geležinkelio koridorius Helsinkis – Talinas – Ryga – Joniškis – Šiauliai – Varšuva (turintis dar vieną Rail Baltica pavadinimą).

Joniškis – tranzito vietovė, o tai didina tikimybę, kad įvairūs paveldo objektai, į jų aplinką investavus ir juos išreklamavus, ilgainiui gali tapti patraukliomis ir masiškai lankomis vietomis. Įtraukusi į turizmo paslaugų pasiūlymus amatų (ypač kulinarinio paveldo su edukaciniais elementais) ir netradicinių verslų maršrutus, išnaudojant maršrutų tęstinumo galimybes gretimuose rajonuose ir Latvijos Respublikoje, tikėtina aktyvesnė Joniškio rajono vidaus ir atvykstamojo turizmo plėtra bei gausesnės pajamos paslaugų.

Pagrindiniai pasiūlymai Joniškio miestui, turizmo ir rekreacijos srityje, yra tokie:

- Išplėtoti atvykstamojo pažintinio turizmo aptarnavimo tinklą;
- Atnaujinti ir nauji pėsčiųjų bei dviračių takai, apšvietimas, poilsio vietos su suolais, įrengti želdynai;
- Paveldinių pastatų ir kompleksų restauracija (ar rekonstrukcija, priklausomai nuo būklės ir vertės);
- Nauja moderni įranga (patalpų plėtra) mėgėjiškų meno kolektyvų renginiams ir etnokultūros šventėms, pritraukiant svečius iš visos Lietuvos ir užsienio.
- Pietinėje miesto dalyje, netoli vandenvietės numatyta motokroso trasa, ši laisvalaikio leidimo forma pajavairintų Joniškio rajono siūlomų turistinių pramogų spektrą, o pramogaujantiems motociklais suteiktą sutvarkytą ir saugią aplinką.
- Sutvarkyti „Bulių kautynių“ trasą vakarinėje Joniškio miesto dalyje, šalia sodų teritorijos. Varžybų metu šioje zonoje būtina taikyti kompensacinės priemonės, mažinančias triukšmo lygį.

9. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

Inžinerinė infrastruktūra apima dvi techninės infrastruktūros sritis: ekoinžineriją ir energetiką. Kaip atskira inžinerinės infrastruktūros dalis dar yra nagrinėjama ryšių sistema.

Inžinerinės infrastruktūros srityje laikomasi dviejų pagrindinių nuostatų: modernizuoti ir plėtoti inžinerinių tinklų sistemas tolygiai ir lygiagrečiai urbanistinei plėtrai.

Inžinerinės infrastruktūros vystymas užtikrina darnų šiuolaikinio miesto funkcionavimą, didele dalimi įtakoja aplinkos kokybę. Tik gerai išvystyta ir moderni inžinerinė infrastruktūra gali užtikrinti miesto gyventojų buitinių poreikių tenkinimą. Nuo inžinerinės infrastruktūros išvystymo lygio priklauso Joniškio kaip miesto patrauklumas, nulemiantis investuotojų apsisprendimą, įtakojančias gyventojų gyvenimo kokybę.

Joniškio miesto teritorijos bendrajame plane ekoinžinerinės dalies sprendiniuose nagrinėjama tolimesnė vandentiekio, nuotekų surinkimo bei valymo sistemų plėtra. Šioje srityje pagrindiniai **tikslai** ir **uždaviniai** yra:

- siekti, kad iki 2014 m. gruodžio mėn. 31 d. būtų įgyvendinti bendrojo plano inžinerinių tinklų sprendiniai ir ne mažiau kaip 95 proc. Joniškio gyventojų būtų aprūpinti viešojo vandens tiekėjo tiekiamu vandeniu ir teikiamomis nuotekų tvarkymo paslaugomis, kaip tai numatyta Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatyme;
- siekti vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo, bei valymo sistemų ekonominio atsiperkamumo;
- patikimai tiekti vartotojams vandenį, kurio kokybė visiškai atitiktų Lietuvos higienos normų HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimus“;
- surenkamas buitines nuotekas prieš išleidžiant į paviršinius vandenis apvalyti, išleidžiamų nuotekų tarša neturi viršyti LR galiojančių normatyvų;
- apvalyti surenkamas lietaus nuotekas prieš išleidžiant jas į paviršinius vandenis;
- rūšiuoti atliekas ir maksimaliai panaudoti antrinių jų perdirbimą;
- visomis priemonėmis mažinti nerūšiuotų atliekų kiekius ir jas šalinti regioniniame sąvartyne.

Joniškio miesto teritorijos bendrajame plane energetikos dalies sprendiniuose nagrinėjamos tolimesnės elektros, dujų ir šilumos tinklų plėtra. Šioje srityje pagrindiniai **tikslai** ir **uždaviniai** yra:

- užtikrinti elektros energijos tiekimą gyventojams, įmonėms bei organizacijoms patiriant mažiausias išlaidas ir padarant minimalią žalą aplinkai;
- padidinti elektros energijos tiekimo patikimumą;
- vartotojams pagal poreikį tiekti šiluminę energiją ekonomiškai pagrįstomis kainomis;
- išvystyti skirstomąjį dujotiekį tuo sukuriant alternatyvą malkiniam kurui.

Ryšių, telekomunikacinių sistemų ir ypač internetinio ryšio tinklo plėtra yra svarbus uždavinys kuriant informacinę ir žinių visuomenę. Šiuolaikinės informacinės technologijos leidžia efektyviai apdoroti, saugoti ir perduoti informaciją. Tai užtikrina labai spartų jų plitimą į visas mokslo, gamybos ir privataus gyvenimo sritis. Pasiiekti, kad šios ryšio priemonės būtų prieinamos visiems potencialiems vartotojams būtų pagrindinis ryšių sistemos vystymo tikslas perspektyvoje.

9.1. VANDENTIEKA IR NUOTEKOS

Joniškio miesto vandenvietė pajėgi aprūpinti geriamuoju vandeniu visus vartotojus. Miesto vandenvietės vanduo atitinka HN 24:2003 reikalavimus pagal vandenyje esančių fluoridų, geležies ir mangano kiekius, tačiau vandenyje esantis sulfatų kiekis viršija leistinas normas 1,5 karto, taip pat vandenvietės vanduo yra kietas. Vykdomas požeminio vandens monitoringas.

Pagal patvirtintą LR Vyriausybės 2003-09-11 nutarimą Nr. 1160 (Žin., 2003, Nr. 89-4029; aktuali redakcija Žin., 2011, Nr. 41-1949) „Dėl nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“ – vienas ilgalaikių tikslų, kad visi šalies gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį.

Rengiant detaliuosius bei specialiuosius planus numatyti, kad visi plečiami vandentiekiai būtų pritaikyti gaisrų gesinimui: sukurta žiedinė struktūra, parinkti reikiami vamzdynų diametrai, įrengti priešgaisriniai hidrantai. Teritorijose, kur nėra numatytas vandentiekis, pagal priešgaisrinius reikalavimus turi būti įrengti priešgaisriniai rezervuarai, privažiavimai prie atvirų vandens telkinių.

Numatyti projektai:

1. „Joniškio miesto vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra I etapas“. Šiame etape numatoma pakloti apie 4,787 km. vandentiekio tinklų, kurių vamzdynų skersmuo bus nuo 110 mm iki 200 mm.
2. „Vandentiekio ir buitinių nuotekų tinklų plėtra Joniškyje III eilė“. Šiame etape numatyta pakloti apie 11,042 km. vandentiekio tinklų, kurių vamzdynų skersmuo bus nuo 32 mm iki 160 mm. Suprojektuoti vandentiekio tinklai: V. Kudirkos g., Šiaulių senosios g., Upytės g., Sidabro g., Knygnešių g., Taikos sk., Basanavičiaus g., Šviesos g., Beržų g., Medžiotojų g., Klevų g., Žvejų g., Vilties g.
3. Numatoma vandenvietės renovacija, Joniškio vandentiekio tinklų renovacija. Įvertinus vandenvietės pajėgumą pagal vandenvietėje instaliuotų siurblių projektinį našumą, demografinę situaciją, mažą pramonės augimą, galima daryti išvadą, kad eksploatuojama vandenvietė yra pajėgi aptarnauti perspektyviniame laikotarpyje prognozuojamą vandens poreikį.

Ateityje, plėtojant verslo sektorių, vandens poreikis turi būti nustatomas atskirai. Daroma prielaida, kad vandens poreikis liks nepakitęs.

6 lentelė. Prognozuojamas vandens kiekis Joniškio mieste.

Gyventojų skaičius Joniškyje	m ³ /p	tūkst. m ³ /metus
2021 m. 10700 žmonių	1926.0	702.99
Komunalinei sričiai 23 %	443.0	161.69
Pramonei 20 %	385.2	140.53

viso: 2754.2 m³/p

viso: 1005.21 tūkst.m³/metus

Vandenvietės projektinis pajėgumas yra 3300 m³/parą, 1365,0 tūkst. m³/metus.

Pagal reikmes Joniškyje daugiausia sunaudojama ūkio-buities reikmėms. Pastebima tendencija – auga sunaudojimas pramonės ir žemės ūkio reikmėms.

Joniškio miesto bendrajame plane numatoma, kad visas tiekiamas vanduo atitiks dabar galiojančią higienos normą HN 24:2003 „Geriamo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“. Tuo tikslu turi būti renovuojama dalis eksploatuojamo skirstomojo vamzdyno.

Norint įgyvendinti šiuos siekius Joniškio miesto bendrajame plane **numatoma**:

- Vandentiekio sistemą plėsti vakarinėje miesto teritorijoje prie Žagarės g. mėgėjiškų sodų benrijoje.
- Plėsti vandentiekio sistemą atskirose Joniškio miesto dalyse visu planuojamu periodu;
- Vykdyti tolesnį eksploatuojamų požeminių vandenių monitoringą, vykdyti tiekiamo vandens kokybės kontrolę ir apie jos rezultatus sistemingai informuoti vietinės savivaldos organus bei visuomenę;
- Projekto grafinėje dalyje vaizduojamos visos esamos ir numatytos naujos vandentiekio trasos, vandenvietės teritorijos ir jos SAZ. Tikslesnė numatomų inžinerinių tinklų vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

BUITINĖS NUOTEKOS

Joniškio miesto buitinės nuotekos ir toliau turi būti valomos esamuose valymo įrenginiuose, palaikant jų gerą techninį stovį. Išleidžiamų į paviršinius vandenis nuotekų kokybė turi tenkinti ES „Miestų nuotekų valymo direktyvą 91/271/EEC“ reikalavimus.

Buitinių nuotekų plėtra bus vykdoma pagal numatytus šiuos projektus:

- „Joniškio miesto vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra I etapas“. Šiame etape numatoma pakloti apie 5,966 km. nuotekų tinklų, kurių vamzdynų skersmuo bus 80-315 mm. Bus pastatytos dvi nuotekų siurblynės.
- „Vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra Joniškyje III eilė“. Šiame etape numatyta pakloti apie 9,358 km. nuotekų tinklų, kurių vamzdynų skersmuo 160-315 mm.

Nuotekų tinklus numatoma kloti: Baseino g., Šviesos g., Knygnešių g., Purienų g., Taikos sk., Livonijos g., Beržų g., dalyje Basanavičiaus g., dalyje Sidabro g., dalyje Medžiotų g. (tarp Sidabro g. ir Medžiotų g.), Klevų g., Žvejų g., Vyšnių g. Slėgines buitines nuotekynės linijas (51,5 m) numatoma kloti: Knygnešių ir Purienų gatvių sankirtoje, Vilties ir Šviesos gatvių sankirtoje. Suprojektuotos dvi nuotekų siurblynės Knygnešių ir Purienų gatvių sankirtoje, Vilties ir Šviesos gatvių sankirtoje.

7 lentelė. Prognozuojamas buitinių nuotekų kiekis

Gyventojų skaičius Joniškyje	m³/p	tūkst. m³/metus
2021 m. 10700 žmonių	1926.0	702.99
Komunalinei sričiai 23 %	443.0	161.69
Pramonei 20 %	385.2	140.60
Infiltracijai 12 %	231.12	84.36
	viso: 2635.32 m³/p	viso: 1089.64 tūkst.m³/metus

Pagal pateiktus UAB „Joniškio vandenys“ duomenis – valymo įrenginių projektinis pajėgumas 4200 m³/p, 4380 tūkst m³/metus. Nuotekų valymo įrenginiai yra pajėgūs išvalyti prognozuojamą buitinių nuotekų kiekį ir vystant plėtrą bus galima nukreipti buitines nuotekas į esamus nuotekų valymo įrenginius.

DUMBLO TVARKYMAS

Mechaninis dumblo tankinimas ir sausinimas numatomas Joniškio nuotekų valykloje. Dumblo džiovinimas numatomas Šiaulių dumblo džiovykloje, kur bus atvežtas sausintas dumbblas iš Joniškio.

Išleidžiamų į paviršinius vandenis nuotekų kokybė turi tenkinti ES „Miestų nuotekų valymo direktyvą 91/271/EEC“ reikalavimus.

Norint įgyvendinti šiuos siekius Joniškio miesto teritorijos bendrajame plane **numatoma**:

- Joniškio miesto nuotekos ir toliau turi būti valomos esamuose valymo įrenginiuose palaikant jų gerą techninį stovį, atsižvelgiant į jų pajėgumą proporcingai didėjant abonentų skaičiui;
- Plėsti nuotekų surinkimo sistemą atskirose Joniškio miesto dalyse visu planuojamu periodu.
- Buitinių nuotekų tinklus plėsti vakarinėje miesto teritorijoje prie Žagarės g. mėgėjiškų sodų benrijoje.

Projekto grafinėje dalyje vaizduojamos visos esamos nuotekų trasos, siurblynės. Naujai numatomos nuotekynės trasos vaizduojamos schematiškai, tikslesnė šių inžinerinių tinklų vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

LIETAUS NUOTEKOS

Ten, kur dar nėra atskirtosios nuotekų sistemos, reikia numatyti naujų lietaus nuotekų tinklų klojimą, derinant su gatvių rekonstrukcija.

Lietaus vandens surinkimo ir valymo sistema yra mažiausiai išplėtotą miesto inžinerinės infrastruktūros srityje.

Joniškio miesto teritorijos bendrajame plane **numatoma**:

- Plėsti lietaus nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistemą Joniškio mieste, visu planuojamu periodu.

IŠVADOS

- Pagal pateiktus UAB „Joniškio vandenys“ ir UAB „Komunalinis ūkis“ duomenis, vandentiekio sistema naudojasi 60 % gyventojų, pramonės įmonės – 17 %, komunalinės sritys – 23 %.
- Atsiradus naujiems abonentams vandenvietė nebus plečiama. Šiuo metu vandenvietė pajėgi aprūpinti visus vartotojus.
- Nuotekų valymo įrenginiai yra pajėgūs išvalyti prognozuojamą buitinių nuotekų kiekį ir vystant plėtrą bus galima nukreipti buitines nuotekas į esamus nuotekų valymo įrenginius.
- Nusausintas dumbblas saugomas dengtoje dumblo aikštelėje.
- Joniškio mieste vandens gerinimo stotis buvo įrengta 2010 metais. Vandenvietės vanduo atitinka HN 24:2003 reikalavimus pagal vandenyje esančių fluoridų, geležies ir mangano kiekius, tačiau vandenyje esantis sulfatų kiekis viršija HN 24:2003 leistinas normas apie 1,5 karto. Vandenvietės vanduo yra kietas.
- Iš didumos miesto plotų dalies paviršinės nuotekos nubėga į vandens telkinius neorganizuotai.

TIKSLAI:

- siekti, kad viešasis vandentiekis ir nuotekų surinkimo paslaugos būtų prieinamos kuo didesniai gyventojų skaičiui;
- siekti vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo bei valymo sistemų ekonominio atsiperkamumo;
- patikimai tiekti vartotojams vandenį, kurio kokybė visiškai atitiktų Lietuvos higienos normų HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimus“;
- surenkamas buitines nuotekas prieš išleidžiant į paviršinius vandenis apvalyti, išleidžiamų nuotekų tarša neturi viršyti LR galiojančių normatyvų;
- apvalyti surenkamas lietaus nuotekas prieš išleidžiant jas į paviršinius vandenis;
- prie Joniškio miesto nuotakynės ir vandentiekio sistemos numatoma prijungti Bariūnų gyvenvietę ir megėjiškus sodus prie Žagarės g.

UŽDAVINIAI:

- išplėsti centralizuotus nuotekų tinklus maksimaliai prijungiant prie bendro nuotakyno tuos vartotojus, kurie šiuo metu jau vartoja centralizuotai tiekiamą vandenį, tačiau nuotekų tvarkymu rūpinasi individualiai;
- numatyti esamų vandentiekio, nuotekų vamzdynų renovaciją, rekonstrukciją;
- numatyti galimybes perspektyviniam naujų abonentų pajungimui;
- eksploatuoti valymo įrengimus, įvertinus naujų abonentų atsiradimą;
- renovuoti esamus ir plėsti buitinių nuotekų tinklus;
- įrengti paviršinių nuotekų tinklus, atskiriant lietaus ir tirpsmo vandenį nuo mišriosios nuotekų sistemos.

9.2. ŠILUMOS TIEKIMAS

Planuojami šilumos ūkio modernizavimo projektai:

- ✓ Joniškio miesto Centrinės katilinės kogeneracinio įrenginio įrengimas šilumos ir elektros energijai gaminti;
- ✓ Melioratorių katilinės susidėvėjusio katilo keitimas nauju;
- ✓ Šilumos trasų modernizavimas leis padidinti šilumos tiekimo efektyvumą ir užtikrinti patikimą šilumos tiekimą Joniškio miesto vartotojams;
- ✓ Vartotojams pagal poreikį tiekti šiluminę energiją ekonomiškai pagrįstomis kainomis.

IŠVADOS:

Dėl seniai paklotų vamzdynų didelio susidėvėjimo bei dažnai neveikiančio drenažo (apsemtos kameros, padidėjusi drėgmė, su tuo susijusi vamzdynų korozija, neizoliuoti vamzdynai šilumos tiekimo kameroje – priežastys, kurios neleidžia patikimai ir efektyviai tenkinti šilumos poreikių ir patiriami šilumos energijos nuostoliai.

UŽDAVINIAI:

- Renovuoti šilumos tinklus, mažinti šilumos perdavimo nuostolius;
- Individualių namų šildymui naudoti gamtines dujas ir atsinaujinančius energijos šaltinius;
- Įgyvendinti šilumos taupymo priemones pastatuose (šiluminės varžos gerinimas, programinio valdymo įrenginiai su šildymo grafikais ir galimybe juos koreguoti);

- Skatinti vartoti vietinį, ekologiškai švaresnį organinį kurą (miško medžių atliekas, skiedras, šiaudus, šieną, medžių genėjimo atliekas, pakelių šienavimo atliekas ir kt.);
- Skatinti daugiabučių gyvenamų namų bendrijas ir gyventojus renovuoti daugiabučius gyvenamuosius namus;
- Rekonstruoti Joniškio miesto Centrinę katilinę įrengiant kogeneracinį įrenginį šilumai ir elektros energijai gaminti.

9.3. ELEKTROS TIEKIMAS

Joniškio miesto elektros perdavimo ir skirstymo sistema yra dalis Lietuvos energetinės sistemos, susidedanti iš aukštos įtampos perdavimo tinklo ir elektros skirstymo vartotojams bei žemesnės įtampos skirstomojo tinklo.

Elektros vartotojus galima suskirstyti į tris grupes:

- ✓ pramonė ir jai prilygintini vartotojai,
- ✓ gyventojai,
- ✓ kiti vartotojai (negamybinės įmonės, biudžetinės organizacijos ir kt.).

Joniškio miestas aprūpinamas elektra iš 110 kV įtampos elektros perdavimo tinklo, sujungto su Šiaulių, Telšių bei Latvijoje esančios 330/110 kV įtampos transformatorių pastotėmis. Joniškio mieste yra viena 110/35/10 kV įtampos transformatorių pastotė, nuo kurios elektros energija paskirstoma po miestą ir rajoną 35 kV įtampos tinklais. Žemos įtampos elektra vartotojams paskirstoma nuo 10/0,4 kV galios transformatorių.

8 lentelė.

Pastotė	Įtampa, kV	Pastotės pajėgumas MVA
Joniškio	110/35/10	45

Maksimalus transformatorinės pastotės apkrovimas mažesnis nei pajėgumas, taigi esama pastotė gali patikimai užtikrinti tiek esamų elektros vartotojų, tiek naujų vartotojų, prijungtų prie elektros tiekimo sistemos, poreikius.

9 lentelė. Pagrindinės elektros trasų techninės charakteristikos Joniškio mieste.

Pavadinimas	vienetai	Joniškio mieste
6-10 kV transformatorių pastotės	vnt	41 mūsų, 20 abonentinių
6-10 kV oro linijos	km.	12,178
6-10 kV kabelinės linijos	km.	35,207
0.4 kV oro linijos	km.	61,306
0.4 kV kabelinės linijos	km.	23,16
6-10 kV transformatorių pastotės	vnt.	41 mūsų, 20 abonentinių
6-10 kV oro linijos	km.	12,178

Elektros suvartojimo dinamika Joniškio mieste:

per 2008 metus – 28374353 kWh;
per 2009 metus – 27033166 kWh;
per 2010 metus – 25868348 kWh.

Prognozuojamas suvartojimas – 25920300 kWh.

9.4. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS

Gamtinių dujų tiekimo sistemą Joniškio mieste eksploatuoja UAB „Fortum Joniškio energija“. AB „Lietuvos dujos“ gamtines dujas patiekia iki Meškuičių gyvenvietės (Šiaulių rajonas) dujų reguliavimo punkto, nuo kurio į Joniškio rajoną paklotas polietileninis didelio slėgio (6 bar) 160 mm skersmens, apie 21,6 km ilgio dujotiekis. Šiuo skirstomuoju dujotiekiu dujos tiekiamos iki Melioratorių katilinės teritorijoje įrengtos DRP, nuo kurios dujos skirstomuoju tinklu patiekiamos vartotojams Joniškio mieste. Joniškio mieste dujotiekio sistema nėra labai plačiai išvystyta, gamtinės dujos yra tiekiamos centralizuoto šilumos tiekimo katilinėms ir keletui stambių vartotojų. Joniškio mieste gerai išplėtoti centralizuoto šilumos tiekimo tinklai, todėl gamtinių dujų poreikis gyvenamųjų namų šildymui nėra didelis. Bendras skirstomojo didelio slėgio dujotiekio tinklo ilgis Joniškio mieste sudaro 7169 m., iš jų aukšto slėgio – 1131 m., vidutinio slėgio (3 barų) – 6038 m. Didžiąją gamtinių dujų dalį Joniškio mieste suvartoja centralizuoto šilumos tiekimo katilinės ir AB „Joniškio grūdai“, kurie gamtines dujas vartoja daugiausia vasaros sezono metu.

9.5. ATLIEKŲ TVARKYMAS

Joniškio miesto savivaldybės vaidmuo, plėtojant atliekų tvarkymo sistemą, yra apibrėžtas Joniškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklėse, Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo taisyklėse bei Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose atliekų tvarkymą.

Nepavojingos atliekos iš Joniškio miesto vežamos į Šiaulių regiono Aukštakių nepavojingų atliekų sąvartyną. Į jį atliekos vežamos iš viso Šiaulių regiono. Uždarius visus aplinkosaugos reikalavimų neatitinkančius sąvartynus, tai vienintelis regione veikiantis nepavojingų atliekų sąvartynas. Sąvartyne šalinamos tik nepavojingos atliekos: mišrios komunalinės atliekos (likusios po rūšiavimo, perdirbti ar kitaip naudoti netinkamos buitinės atliekos) bei kitos atliekos, kurios nepriskiriamos pavojingoms atliekoms.

Siekiant suvaldyti didėjančius atliekų srautus **numatoma:**

1. iki 2013 metų užtikrinti, kad komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 proc. susidariusių savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų per metus. Kitos susidariusios atliekos turi būti perdirbtos ar kitaip panaudotos;
2. likusias po rūšiavimo, perdirbti ar kitaip naudoti netinkamas buitines atliekas šalinti tik Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne;
3. skatinti individualų „žaliųjų atliekų“ kompostavimą
4. biodegraduojančias (žaliąsias) atliekas atskirti nuo bendro komunalinių atliekų srauto ir šalinti specialiai įrengtoje biodegraduojančių atliekų kompostavimo aikštelėje;
5. buitinių atliekų surinkimui naudoti konteinerinę sistemą, plėsti konteinerinių atliekų surinkimo aikštelių tinklą;

6. išvystyti konteinerinių aikštelių, skirtų atliekų rūšiavimui, tinklą, rūšiuojamoms atliekoms naudoti specializuotus konteinerius, 800 gyventojų turi tekti ne mažiau kaip 1 tokia aikštelė;
7. rūšiuojamoms atliekoms naudoti specializuotus konteinerius;
8. sukurti specializuotą buityje susidarančių pavojingų atliekų surinkimo tinklą
9. didelių gabaritų atliekas surinkti Didelių gabaritų (stambiagabaričių) atliekų surinkimo aikštelėje Saugėlaukio seniūnijoje Bariūnų kaime.

9.6. RYŠIŲ INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS

Nežiūrint to, kad Joniškyje ryšių tinklai yra išvystyti gerai, naujai kuriama informacinė visuomenė reikalauja ir naujo požiūrio į šios infrastruktūros srities vystymą. Šiuo metu vyksta spartus procesas naujų informacinių technologijų diegime ryšių sistemoje. Šis procesas neaplenkia ir Joniškio savivaldybės. Siekiant, kad šiuolaikinės ryšių priemonės būtų prieinamos visiems visuomenės nariams numatoma:

1. plėsti mobilus daugiakanalio ryšio tinklą, sudarant konkurencines sąlygas mobilus ryšio operatoriams;
2. augant internetinio ryšio priemonių svarbai plėtoti šviesolaidinių kabelių tinklą, kuris leistų plačiajuosčio duomenų perdavimo prieigą viešojo sektoriaus institucijoms;
3. išlaikyti esamą pašto skyrių tinklą, įrengti juose viešojo interneto prieigas;
4. laidinis ryšys į naujai užstatomas teritorijas turi būti tiesiamas vartotojams ir paslaugų tiekėjams tarpusavyje susitarus.

10. SUSISIEKIMO SISTEMA

Joniškio miesto susisiekimo sistemos plėtros sprendiniai parengti atsižvelgiant į viršesnių planavimo dokumentų – Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano, Šiaulių apskrities teritorijos bendrojo plano, Joniškio savivaldybės teritorijos bendrojo plano – sprendinius, taip pat į Susisiekimo ministerijos ilgalaikės Lietuvos transporto sistemos plėtros strategijos nuostatas, Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programoje iki 2015 metų numatytas priemones ir į Joniškio miesto bendrojo plano koncepcijoje numatytus susisiekimo sistemos plėtros tikslus, t.y.:

- vykdyti subalansuotą gatvių tinklo plėtrą bei kitaip gerinti susisiekimą mieste;
- mažinti sunkių transporto priemonių skaičių miesto gatvėse;
- gerinti bendrą esamų gatvių būklę ir eismo sąlygas jose;
- formuoti susisiekimo infrastruktūrą numatomose urbanizuoti teritorijose;
- sudaryti sąlygas optimaliam miesto viešojo transporto maršrutų planavimui;
- sudaryti sąlygas geležinkelio Rail Baltica plėtrai.

Plėtros priemonės parinktos atsižvelgiant į jų finansavimo galimybes.

10.1. MIESTO IŠORINIAI RYŠIAI

Svarbiausias Joniškiui iš valstybinės reikšmės kelių – magistralinis kelias A12 Ryga – Šiauliai – Tauragė – Kaliningradas. Kelias yra europinės magistralės E77 Pskovas – Misso – Riga – Šiauliai – Tauragė – Kaliningradas dalis ir visos Europos I-o transporto koridoriaus (Via Baltica) atšakos IA dalis. Kelias vienintelis užtikrina Joniškio miesto tiesioginį prisijungimą prie Lietuvos valstybinės reikšmės magistralinių kelių tinklo bei gerą susisiekimą su apskrities centru – Šiauliais pietuose (atstumas tarp Joniškio ir Šiaulių – 23 km) ir su kaimynine Latvija šiaurėje. Be to šis kelias formuoja Joniškio miesto gatvių tinklo ašį ir sutampa su pagrindinėmis gatvėmis – Vilniaus, Miesto aikštės ir Livonijos.

Miesto prieigose (ir mieste taip pat) kelias pasižymi dideliu bendro automobilių eismo intensyvumu, taip pat krovinių transporto priemonių eismu. Mieste kelias A12 sutampa su pagrindinėmis miesto gatvėmis – Vilniaus, Miesto aikštės ir Livonijos, kerta patį miesto centrą bei formuoja Joniškio miesto gatvių tinklo ašį.

Joniškis turi aplinkkelį (krašto reikšmės kelias Nr. 210), kuris ribojasi su miesto teritorija vakaruose ir suteikia galimybę transportui, važiuojančiam maršrutu Šiauliai – valstybinė siena su Latvija, aplenkti Joniškio miestą. Nors jau šiuo metu aplinkkelyje daug sunkaus eismo, kol kas jis veikia dar nepakankamai efektyviai. Važiuojančius valstybinės reikšmės keliu A12 bei europiniu maršrutu E77 kelio ženklai nukreipia ne į aplinkkelį, o į miestą. Sunkus transportas, judėdamas Joniškio gatvėmis, blogina jose eismo sąlygas, taip pat kelia triukšmą ir didina taršą. Būtina spręsti sunkaus tranzitinio transporto nukreipimą į aplinkkelį. Tą nebrangiai ir nesudėtingai galima atlikti tinkamai taikant eismo organizavimo priemones, informaciniais ir nukreipiančiais kelių ženklais.

Iš rajoninės reikšmės kelių automobilių eismo intensyvumu išsiskiria kelias Nr. 1603 Joniškis – Linkaičiai – Staneliai – Gruzdžiai, kuris jungia Joniškį su greta esančia Ziniūnų gyvenvieta.

Visi valstybinės reikšmės keliai miesto teritorijoje turi asfaltbetonio dangą. Į Joniškio miesto teritoriją patenkantys valstybinės reikšmės keliai pateikti 9 lentelėje.

10 lentelė. Valstybinės reikšmės keliai Joniškio mieste.

Kelio reikšmė	Kelio Nr.	Kelio pavadinimas	Miesto ribose sutampa su gatvėmis
Magistralinis	A12	Ryga – Šiauliai – Tauragė – Kaliningradas	Vilniaus g., Livonijos g.
Krašto	152	Joniškis – Linkuva	Šiaulių Senoji g., Pašvitinio g.
Krašto	153	Joniškis – Žagarė – Naujoji Akmenė	Žagarės g.
Krašto	209	Joniškis – Žeimelis – Pasvalys	Upytės g.
Krašto	210	Joniškio aplinkkelis	-
Rajoninė	1603	Joniškis – Linkaičiai – Staneliai – Gruzdžiai	Žemaičių g.
Rajoninė	1607	Joniškis – Vaineikiai – Šarkiai	J. Basanavičiaus g., Knygnešių g.
Rajoninė	1616	Joniškis – Skilvoniai – Drašutaičiai	Skilvonių g.
Rajoninė	1628	Privažiuojamasis kelias prie LŽŪT susivienijimo bazės nuo kelio Joniškis – Linkaičiai – Stanaičiai – Gruzdžiai	Sandėlių g.

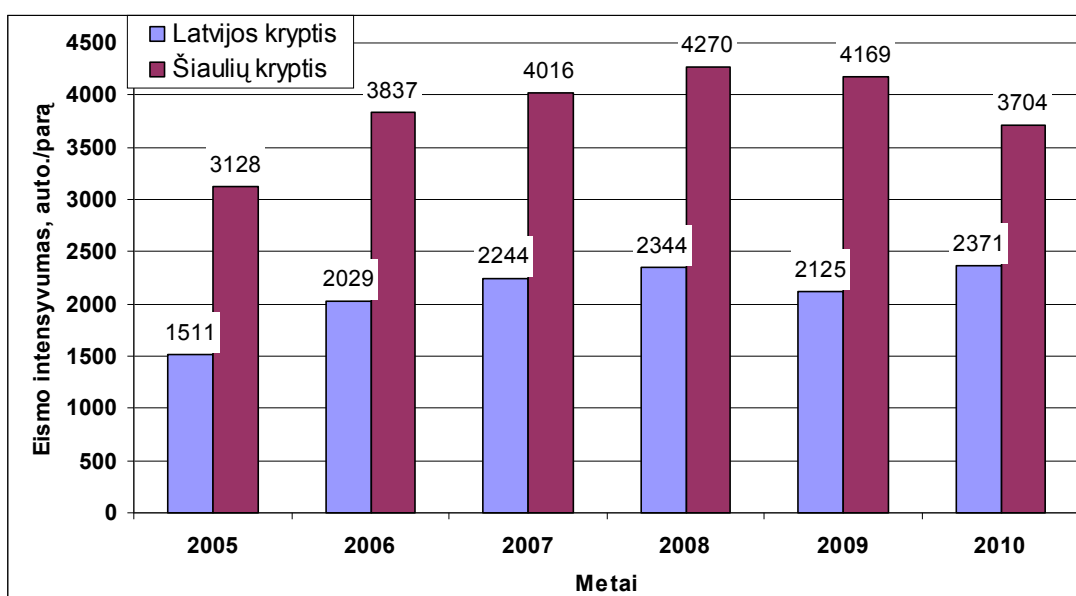
Dėl makroekonominių veiksnių nuo 2008 metų buvo stebimas gyventojų judrumo ir automobilių skaičiaus keliuose sumažėjimas. Tiesa, yra požymių, kad nuo 2011 metų eismai keliuose ir gatvėse neženkliai, tačiau vėl didėja. Prognozuojama, kad iki 2020 metų automobilizacijos lygis ir automobilių eismo intensyvumai užmiesčio keliuose ir miestų gatvėse augs, tačiau augimas nebus ženklus ir vidutiniškai sudarys 0,9-2,4 % per metus. Vėliau jis dar sumažės. Esant tokiam augimui, Joniškio išorės susisiekimo sistema bus pakankama pajėgi ir be jokių trukdžių patenkins transporto poreikius.

11 lentelė. Eismo intensyvumas valstybinės reikšmės keliuose Joniškio priegose.

Kelio Nr.	Kelio pavadinimas (kryptis)	Kelio ruožas, km		2009 m. eismo intensyvumas, aut./p.		2010 m. eismo intensyvumas, aut./p.	
		nuo	iki	Bendras	Krovininis	Bendras	Krovininis
A12	Ryga – Šiauliai – Tauragė – Kaliningradas (Latvijos kryptis)	2,65	14,23	2125	418	2371	495
A12	Ryga – Šiauliai – Tauragė – Kaliningradas (Šiaulių kryptis)	14,23	34,97	4169	657	3704	583
152	Joniškis – Linkuva	0,00	4,45	1680	125	1621	121
153	Joniškis – Žagarė – Naujoji Akmenė	0,00	16,62	1794	243	1523	137
209	Joniškis – Žeimelis – Pasvalys	0,00	3,06	1988	139	2012	141
210	Joniškio aplinkkelis	0,00	7,67	1908	428	1962	463
1603	Joniškis – Linkaičiai – Staneliai – Gruzdžiai	0,00	2,20	1231	131	1222	131
1607	Joniškis – Vaineikiai –	0,00	1,10	301	33	299	33

Kelio Nr.	Kelio pavadinimas (kryptis)	Kelio ruožas, km		2009 m. eismo intensyvumas, aut./p.		2010 m. eismo intensyvumas, aut./p.	
		nuo	iki	Bendras	Krovininis	Bendras	Krovininis
	Šarkiai						
1616	Joniškis – Skilvoniai – Drąsutaičiai	0,00	6,50	274	24	272	24
1628	Privažiuojamasis kelias prie LŽŪT susivienijimo bazės nuo kelio Joniškis – Linkaičiai – Stanaičiai – Gruzdžiai	0,00	1,28	303	36	301	36

Šaltinis: Lietuvos Automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos

5 pav. Eismo intensyvumo dinamika kelyje Ryga – Joniškis – Šiauliai (Nr. A12)

Šaltinis: Lietuvos Automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos

10.2. MIESTO IŠORINIAI RYŠIAI

Dabartinėse administracinėse ribose miestas pasižymi kompaktišku užstatymu ir tankiu gatvių tinklu. Pagal turimus duomenis, mieste iš viso yra 79,12 km valstybinės ir vietinės reikšmės kelių bei gatvių, o jų tankumas sudaro 8,82 km/km². Iš jų apie 55 % turi asfaltbetonio dangą, o kiti yra žvyrkeliai arba gruntkeliai.

Joniškio miesto gatvių tinklas susiformavęs radialiniu principu (t.y. pagrindinės gatvės veda iš/į miesto centrą). Pagrindinės gatvės sutampa su valstybinės reikšmės kelių atkarpomis. Svarbiausia ir ilgiausia miesto gatvė – Vilniaus g., kuri sutampa su magistraliniu keliu Nr. A12. Būtent Vilniaus gatvė ir jos tęsinyje esanti Miesto aikštės gatvė yra labiausiai apkrautos mieste. Miesto aikštės gatvė vienintelė turi po dvi eismo juostas kiekviena kryptimi. Dauguma kitų gatvių turi po vieną eismo juostą kiekviena kryptimi (neskaitant vietomis įrengtų specialių greitėjimo ir lėtėjimo juostų).

12 lentelė. Kelių ir gatvių dangos Joniškio miesto teritorijoje.

Reikšmė	Bendras ilgis, km	Su A/B danga, km	Su žvyro arba grunto danga, km
Magistraliniai keliai	4,84	4,84	-
Krašto keliai	5,85	5,85	-
Rajoniniai keliai	4,23	4,23	-
Iš viso valstybinės reikšmės kelių	14,92	14,92	-
Iš viso vietinės reikšmės kelių	64,20	28,63	35,57
Iš viso	79,12	43,55	35,57

Miesto augimas, jo urbanistinė plėtra yra neatsiejami nuo susisiekimo gerinimo ir transporto infrastruktūros plėtros. Susisiekimo galimybės (pasiekiamumas) daro tiesioginę įtaką gyventojų ir paslaugų, ūkio ir kitų veiklų pasiskirstymui miesto teritorijoje. Didesnis miestas reiškia didesnį gyventojų skaičių, didesnius kasdienių kelionių atstumus ir didesnį judėjimo poreikį, taip pat didesnį poreikį keistis veiklos produktais. Joniškio miesto plėtra ir potencialas ateityje bus iš esmės susijęs su efektyviu vidinių resursų išnaudojimu bei investicijomis. Atsižvelgiant į tai, bei įvertinant numatomą miesto plėtrą, planuojama esamų gatvių rekonstrukcija bei naujų gatvių įrengimas optimaliausiai transporto srautų paskirstymui mieste bei naujų urbanizuojamų miesto teritorijų pasiekiamumo užtikrinimui.

Gatvių tinklo plėtra bei gatvių pralaidumo didinimas sprendžiamas kompleksiskai kartu su kitais uždaviniais. Formuojant gatvių tinklą siekiama išlaikyti esamą radialinį tinklo formavimo principą. Taip pat siekiama užtikrinti galimybę įrengti planuojamas gatves atsižvelgiant į statybos techninių reglamentų keliamus reikalavimus gatvių tinklo rišlumui bei gatvių techniniams parametrams, kartu minimizuojant gatvių plėtrai reikalingus kaštus, vengiant privačios žemės (ir pastatų) nusavinimo. Joniškio miesto bendrojo plano sprendiniuose gatvėms priskirtos kategorijos pagal planuojamą jų funkcinę paskirtį (perspektyvinės kategorijos), taip, kaip tą apibrėžia STR 2.06.01:1999 *Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos*.

Pagrindinių miesto gatvių tinklas tankinamas. Formuojama viena nauja C kategorijos gatvė, juosianti miestą rytų – pietryčių kryptimi. Ją sudarys rekonstruotos, tarpusavyje sujungtos Turgaus, Svarainių tako ir Aronijų tako gatvės, pratęstos šiaurės kryptimi iki Skilvonių g. Šia naujai planuojama C kategorijos gatve bus galima greitai ir patogiai nuo pagrindinių kelių pasiekti miesto rytuose esančias teritorijas, sujungs valstybinės reikšmės kelius Nr. A12, 152, 209 ir 1616. Tokiu būdu minėta nauja gatvė vykdys tam tikrą vidinio miesto aplinkkelio funkciją, sudarys alternatyvą dabar vyraujančiam susisiekimui su šiomis teritorijomis ir keliais per miesto centrą.

Naujoji jungtis visame ilgyje planuojamos kaip C1 kategorijos gatvė – tai aptarnaujanti gatvė – miesto plano funkcinė ašis, pritaikytos viešojo transporto eismui, taip pat pėsčiųjų ir dviratininkų eismui.

Smulkesnių D kategorijos gatvių (D kategorijos gatvės – tai pagalbinės gatvės – lokalinės funkcinės ir kompozicinės ašys, kuriomis vyksta srautų paskirstymas į smulkias teritorijas, privažiuojama prie atskirų statinių ir kitų objektų) plėtra formuojama prisiderinant prie šių jungčių (žr. brėžinyje „Susisiekimo komunikacijos“), numatomų urbanizuoti gyvenamųjų teritorijų, bei laikantis STR 2.06.01:1999 *Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos* reikalavimų. Teritorijose, kuriose numatoma plėtoti paslaugų, pramonės ir sandėliavimo veiklas naujų aptarnaujančių (D kategorijos) gatvių tinklas šiuo bendroju planu nedetalizuojamas. Jis turi būti formuojamas žemesnio lygio planavimo dokumentais, atsižvelgiant į teritorijos naudojimo būdą, planuojamas veiklas, užstatymo išplanavimą, technologinius procesus ir pan.

Tikslios sankryžų, brėžinyje pažymėtų atskirų ženklų, formos bei eismas jose turi būti sprendžiamos atskirai techniniais projektais. Sankryžos turi užtikrinti saugų ir patogų eismą.

Šiuo metu apie 55 % esamų Joniškio gatvių turi asfaltbetonio dangą. Ilgalaikėje Lietuvos transporto sistemos plėtros strategijoje numatoma, kad valstybiniame kelių tinkle asfaltuotų kelių (arba kelių su kieta danga) dalis turi būti padidinti iki 80 %. Gerinant mieste gyvenamosios aplinkos kokybę, siektinas panašus Joniškio gatvių išasfaltavimo rodiklis. Rengiant gatvių asfaltavimo programą (asfaltuotųjų gatvių sąrašą) būtina vadovaujantis socialiniais, ekonominiais bei poveikio aplinkai kriterijais.

10.3. PĖSČIŪJŲ IR NEMOTORIZUOTO TRANSPORTO TAKAI

Joniškis yra kompaktiškas miestas. Kelionės pėsčiomis arba dviračiais mieste yra populiarios bei turėtų būti ir toliau skatinamos. Esamus ir perspektyvinius pėsčiųjų judėjimo poreikius sprendinių laikotarpiu pilnai turėtų patenkinti šaligatviai prie gatvių. Jie turėtų užtikrinti patogų ir saugų pėsčiųjų judėjimą. Dviračių takų įrengimas Joniškio mieste daugumoje atvejų yra sudėtingas dėl tankaus užstatymo ir siaurų gatvių. Be to nėra akivaizdus poreikio formuoti dviračių takų tinklą viso miesto mastu. Numatomos tik atskiros naujų dviračių takų jungtys, kurios planuojamos prisiderinant prie esamų takų bei miestą kertančių nacionalinių bei tarptautinių dviračių trasų.

10.4. VISUOMENINIS TRANSPORTAS

Joniškio mieste ir Joniškio rajone viešojo transporto paslaugas teikia ir susisiekimą visuomeniniais autobusais užtikrina UAB „Joniškio autobusų parkas“. Viešojo transporto tendencijas Joniškio mieste iliustruoja keleivių vežimo Joniškio rajone duomenys. Nuo 2006 iki 2008 metų keleivių vežimo apimtys buvo gana stabilios. Tuo laikotarpiu keleivių vežimo metinė apyvarta sudarė apie 11-12 mln. keleivio-kilometrų per metus. 2009 metais viešojo transporto paslaugų paklausa ženkliai krito – statistiniai duomenys rodo apie 25 % keleivių pervežimo apimčių sumažėjimą. Tačiau paskutinės tendencijos (2010 m. duomenys) rodo beveik tokį pat ženklių visuomeninio transporto paslaugų paklausos didėjimą. Naudojimosi visuomeniniu transportu skatinimą numato ir Ilgalaikė Lietuvos transporto sistemos plėtros strategija bei LR Susisiekimo ministerijos vykdoma politika.

Joniškio mieste viešojo transporto (VT) paslaugas teikia ir susisiekimą visuomeniniais autobusais užtikrina UAB „Joniškio autobusų parkas“. Šiuo metu mieste autobusai kursuoja 4 trumpais maršrutais, aptarnaudami tokius gyventojų kasdienių kelionių tikslo objektus kaip Centras, autobusų stotis, miesto ligoninė, Naujosios kapinės ir kitus. Maršrutų skaičių, trasas ir įvairovę riboja VT paklausa ir tai, kad mieste nėra pakankamai išplėtotas viešojo susisiekimo autobusų eismui pritaikytų pagrindinių (C ir B kategorijų) gatvių tinklas. Siūlomi esminiai bendrojo plano gatvių tinklo plėtros ir esamų gatvių rekonstrukcijos sprendiniai numato pagrindinių gatvių tinklo tankinimą bei pritaikymą VT eismui. Jų įgyvendinimas sudarys sąlygas tolygesniam miesto zonų ir traukos objektų aptarnavimui VT transportu, taip pat suteiks galimybę racialesniam ir ekonomiškesniam VT darbui, keleivių vežimą vykdant žiediniais, o ne linijiniais maršrutais.

Autobusai, pagal taršos pobūdį, priskirtini prie sunkių transporto priemonių. Šiuo metu dėl aukštesnės kategorijos gatvių trūkumo beveik visi visuomeninio susisiekimo autobusų maršrutai veda per Joniškio centrą. Numatoma gatvių plėtra leis diferencijuoti jų judėjimą mieste, sumažinti autobusų eismą miesto centrinės dalies gatvėse.

10.5. GELEŽINKELIO TRANSPORTAS

Per Joniškio miestą eina magistralinio geležinkelio linija Šiauliai – Ryga, priklausanti I-am visos Europos geležinkelių transporto koridoriui Varšuva–Kaunas–Ryga–Talinas, dar vadinamam Rail Baltica. Keleiviniai traukiniai Joniškio stotyje nestoja, tačiau stotis priima ir išduoda vagonų siuntas priestotės zonoje esančiais pramoninio geležinkelio keliais. Vagonų siuntų paslaugomis naudojasi mieste, netoli geležinkelio stoties esančios stambios įmonės.

Rail Baltica projekto įgyvendinimas yra sudėtinė Europos Sąjungos įgyvendinamos Transeuropinio transporto tinklo plėtros programos dalis. Rail Baltica geležinkelio trasos ilgis Lietuvos teritorijoje nuo Lenkijos iki Latvijos valstybės sienos siekia daugiau kaip 330 kilometrų. 2010 m. balandžio 7 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 371 (Žin., 2010, Nr. 41-1965) Rail Baltica projektas pripažintas valstybei svarbiu ekonominiu projektu. Pagal Vyriausybės patvirtintą Rail Baltica projekto įgyvendinimo neatidėliotųjų veiksmų planą, europinė geležinkelio vėžė nuo Lenkijos ir Lietuvos pasienio iki Kauno turėtų būti nutiesta iki 2013-ųjų metų pabaigos. Tuo tarpu pagal šį planą numatoma iki 2014 metų pabaigos atlikti esamos geležinkelio linijos tarpvalstybinėje atkarpoje Šiauliai-Joniškis-Lietuvos ir Latvijos valstybių siena rekonstrukcijos darbus, siekiant padidinti greitį ne mažesnę kaip 120 km/h.

Geležinkelių rekonstrukcijos metu bus suprojektuotos ir įdiegtos aplinkosauginės priemonės. Triukšmo poveikiui, žmonių sveikatai sumažinti bus įrengtos apsauginės sienutės, apšondinti tankiais želdiniais bei numatomos kitos priemonės.

Ilgalaikės (iki 2025 metų) Lietuvos transporto sistemos plėtros strategijoje nurodoma, kad sėkmingai integracijai į transeuropinio geležinkelių tinklo struktūrą būtina padidinti traukinių važiavimo greičius ir eismo saugumą, įgyvendinti ES keliamus reikalavimus dėl aplinkos taršos, užtikrinti efektyvų susisiekimą tarp Vakarų ir Rytų teikiant keleivių ir krovinių vežimo paslaugas. Toje pačioje Susisiekimo ministerijos sudarytoje strategijoje numatyta iki 2013 m. parengti „Rail Baltica“ nuo Kauno iki Lietuvos ir Latvijos valstybinės sienos europinio standarto geležinkelių linijos projektą, o iki 2025 metų numatyta šį projektą įgyvendinti.

Šiandien dar nenuspręsta, per kuriuos miestus turi eiti Rail Baltica trasa nuo Kauno iki Rygos. Siekiama, kad trasa eitų pačiu greičiausiu maršrutu bei, kad Rail Baltica trasa atneštų regionų vystymuisi visokeriopos naudos. Svarstomos dvi galimos alternatyvos: 1) Kaunas-Gaižiūnai-Radviliškis-Šiauliai-Joniškis-Ryga; 2) Kaunas-Karmėlava-Panevėžys-Joniškis-Ryga. Kaip matyti iš alternatyvų, abiem atvejais Rail Baltica trasa planuojama per Joniškio miestą.

Dėl Rail Baltica plėtros numatomas ženklus krovinių srauto, pervežamo per Joniškį einančia geležinkelio linija, padidėjimas (nepriklausomai nuo to, kur baigsis europinio standarto vėžė). Prognozuojama, kad ryšium su projekto įgyvendinimu, prekinių traukinių skaičius šioje linijoje per 20 metų turėtų išaugti daugiau kaip tris kartus. Keleivinių traukinių skaičius per tą patį laikotarpį padidėtų du kartus. Dėl padidėjusio traukinių srauto gali tekti rekonstruoti geležinkelio liniją, tačiau greičiausiai rekonstrukcija vyktų tik esamo geležinkelių infrastruktūros koridoriaus ribose, todėl papildomų teritorijų rezervavimas nenumatomas.

11. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS VISUOMENĖS POREIKIAMS

Teritorijos rezervuojamos šiems visuomenės poreikiams:

- Susisiekimo infrastruktūrai;
- Inžinerinei infrastruktūrai;
- Saugomoms teritorijoms;
- Naudingų iškasenų gavybai;
- Krašto gynybos poreikiams;
- Svarbioms miesto funkcinėms zonoms.

Joniškio miesto teritorijoje bendrojo plano sprendiniai nenumato naujų teritorijų krašto gynybai. Taip pat miesto teritorijoje nėra naudingųjų iškasenų gavybos teritorijų.

Rezervuoti visuomenės poreikiams būtina naujai planuojamų svarbiausių gatvių trasas bei atskirųjų želdynų teritorijas.

Iš atskirųjų želdynų primoje eilė būtina rezervuoti visuomenės poreikiams plotą su tvenkiniu šiaurinėje miesto dalyje.

11.1. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS SUSISIEKIMO (KELIŲ, GATVIŲ) INFRASTRUKTŪRAI

Eismo sąlygų automobiliams ir pėstiesiems gerinimas, gatvių asfaltavimas (rekonstrukcija), šaligatvių ar pėsčiųjų takų prie gatvių įrengimas, bei bendros gatvių būklės gerinimas Joniškio miesto bendrajame plane įvardinamas kaip vienas iš svarbiausių ir prioritetinių susisiekimo infrastruktūros plėtros uždavinių.

Gatvių ir kelių rekonstravimas ar naujų jungčių planavimas susijęs su didesnio ploto kelių apsaugos zonomis ar tiesiog naujų teritorijų poreikiu. Siekiant įgyvendinti miesto teritorijos bendrojo plano sprendinius yra numatytos naujos gatvės ir gatvių tinklo plėtra numatomose urbanizuoti teritorijose. Naujos gatvės planuojamos prisiderinant prie esamo gatvių tinklo išplanavimo (dauguma – esamų gatvių tęsinyje). Rezervuotinių gatvių plotų susijusių su esamų pernelyg siaurų gatvių rekonstrukcija ir jų tikslus plotus reikalinga nustatyti tų gatvių techniniuose projektuose ar detaliuosiuose planuose.

11.2. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS INŽINERINEI INFRASTRUKTŪRAI

Inžinerinės infrastruktūros plėtra ir modernizavimas miesto teritorijoje, įgyvendinant bendrojo plano sprendinius yra susijęs su:

- Vandentiekio ir buitinių nuotekų plėtra, kuri vykdoma pagal Joniškio rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros specialųjį planą, numatant praplėsti vandentiekio ir buitinių nuotekų tinklus bei rekonstruoti esamus;
- Naujų inžinerinių tinklų tiesimas planuojamas numatomose urbanizuoti teritorijose, naujai planuojamose susisiekimo trasose;

13 lentelė. Visuomenės poreikiams rezervuojamų teritorijų sąrašas

Teritorijos nr.	Sąlyginis pavadinimas	Plotas, ha
1	Joniškio miesto parkas	4,07
2	Parkas prie vandens telkinio (lenkų prūdo) Kaštonų g.	3,67
3	Turgaus g. parkas	1,03
4	V.Kudirkos g. parkas	0,24
5	Draugystės-Varpo gatvių parkas	2,20
6	Livonijos g. skveras	0,28
7	Alyvų g. skveras	0,08
8	Klevų g. skveras	0,11
9	Saulės g. skveras	0,44
10	Taikos skveras	0,06
11	Vilniaus g. skveras (prie kapinių)	0,84
12	Vilniaus g. skveras (prie „Senukų“ PC)	0,27
13	Vyšnių g. skveras	0,13
14	Savivaldybės aikštė	0,33
15	Miesto centrinė aikštė	0,24
16	M.Mažvydo g. aikštė	0,38
17	Joniškio miesto poilsio zonos „Sidabra“ parkas	50,91
18	Joniškio miesto poilsio zonos prie II-ojo tvenkinio parkas	11,10
19	Miesto centrinė aikštė (Livonijos ir Žagarės gatvių skveras)	0,09
20	Miesto centrinė aikštė (skveras prieš bažnyčią)	0,08
21	Žemaičių g.	0,34
22	Vilniaus ir Laisvės gatvių skveras	0,13
23	Purvės upelio pakrančių želdiniai	0,66
24	Upelių pakrančių želdiniai	1,68
25	Kranto a. skveras	0,07
26	Spaudos g. skveras	1,19
27	Upytės ir Pakluonių gatvių skveras	0,30
28	Skveras prie Joniškio žemės ūkio mokyklos	0,11
29	Putinų g. skveras	0,24
30	V.Kudirkos ir B.Dauguviečio gatvių skveras	0,19
31	Šiaulių senosios ir V.Kudirkos gatvių sankryžos centrinė salelė	0,01
32	Rasos g. želdiniai	1,01
33	Vingio g. želdiniai	0,42
34	Žemaičių ir Geležinkelio gatvių skveras	0,08
35	Turgaus g. želdiniai	2,82

36	Pašvitinio g. želdiniai	0,45
37	Naujos C kat. gatvės rytinėje miesto pusėje apsauginiai želdiniai	12,44
38	Svarainių tak. želdiniai	0,81
39	Motokroso trasa	2,23
40	„Bulių kautynių“ trasa	5,24
41	Geležinkelio apsauginiai želdiniai	2,45
42	Livonijos g. skveras	0,13
43	Nameisio g. skveras	0,07
44	J.Basanavičiaus ir Sodų gatvių skveras	0,10
45	J.Basanavičiaus ir Knygnešių gatvių skveras	0,09
46	Vilties g. želdiniai	1,11
47	Sidabros ir Geležinkelio gatvių želdiniai	2,15
48	Apsauginiai želdiniai	0,65
49	Žemaičių g. skveras	0,43
50	Vakarinio aplinkkelio apsauginiai želdiniai	2,56
51	Vandenvietės apsauginė zona	0,72
52	Nauja jungtis tarp Pakluonių g. ir naujos C kat. gatvės rytinėje miesto pusėje	0,51
53	Nauja C kategorijos gatvė rytinėje miesto pusėje	5,18
54	Rasos g. atkarpa tarp Mokyklos ir Klonių gatvių	0,89
55	Naujosios g. tęsinys iki Turgaus g.	0,30
56	Vilniaus g. jungtis su nauja C kat. gatve rytinėje miesto pusėje	3,66
57	Draugystės g. tęsinys iki Upytės g.	0,41
BENDRAS VISŲ REZERVUOJAMŲ TERITORIJŲ PLOTAS		128,38

12. BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO PRIORITETAI

Nauja urbanizuojamų teritorijų plėtra – naujas teritorijų įsisavinimas, keičiant žemės tikslinę paskirtį iš žemės ūkio į kitą paskirtį. Naujos plėtros teritorijos įsisavinamos tik įrengus susisiekimo ir inžinerinę infrastruktūrą, bendrojo naudojimo teritorijas bei želdynus.

Bendrojo plano sprendiniuose nustatytiems urbanizuojamoms teritorijoms taikant visus strateginius plėtros būdus, būtina išsaugoti gamtinio karkaso elementus, gamtos ir kultūros paveldo objektus, suformuoti kokybišką urbanistinę struktūrą ir architektūrinius sprendinius.

Įgyvendinant BP sprendinius, ypač svarbi plėtros valdymo būtinybė. Tam tikslinga numatyti prioritetinę plėtrą savivaldybės vystomoms teritorijoms, kur ji gali prisiimti atsakomybę dėl visapusiško kompleksinio ir pilnaverčio teritorijų parengimo ir užstatymo ne tik teritoriniu, bet ir infrastruktūriniu (socialiniu, inžineriniu, transportiniu) aspektu.

Joniškio miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniai įgyvendinami rengiant žemesnio lygmens specialiuosius, detaliuosius ir žemės sklypų ribų planus. Žemiau pateikiamas būtiniausių parengti žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentų bei rekomenduojamų atlikti tyrimų sąrašas:

1. Joniškio miesto istorinės dalies paveldotvarkos specialusis planas su reglamentų ir vizualinės apsaugos zonų nustatymu.
2. Architektūrinės išraiškos ir urbanistinės plėtros reglamentų nustatymo centrinėje miesto dalyje specialieji planai arba koncepcijos.
3. Sklypų prie esamų daugiabučių gyvenamųjų namų suformavimo ir reglamentų nustatymo detalieji ir/ar sklypų ribų planai.
4. Sodų pritaikymo gyvenamosioms teritorijoms programa ir specialusis planas.
5. Naujos plėtros teritorijų specialieji ir/ar detalieji planai t. p. inžinerinės plėtros planai.
6. Atskirųjų želdynų sklypų ribų arba detalieji planai.
7. Tvenkinių pakrančių sutvarkymo ir integravimo į miesto struktūrą, sukuriant rekreacinę infrastruktūrą detalieji planai ir/ar techniniai projektai.
8. Naujai planuojamų gatvių detalieji planai ir/ar techniniai projektai.
9. Pagrindinių rekonstruotinių gatvių techniniai projektai.
10. Laisvos valstybinės žemės detalieji planai
11. Kultūros paveldo vertybių tvarkymo ir pritaikymo programos.
12. Miesto taršos mažinimo programa ir triukšmo žemėlapis.

Patvirtinus BP, vykdoma BP sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringas), priežiūra ir kontrolė. Kartu su teritorijų planavimo duomenų banku nuolat kaupiama ir analizuojama informacija, nustatomas investicijų poreikis, rengiamos programos BP sprendiniams įgyvendinti. BP sprendinių įgyvendinimo stebėsenai (monitoringui), rekomenduojama indikatorių sistema:

Priklausomai nuo tyrimų specifikos, duomenų bazėse kaupiamos ir prieinamos informacijos, rekomenduojama indikatorių sistema monitoringui gali būti dalinai transformuojama ir tobulinama.

14 lentelė. BP sprendinių įgyvendinimo stebėsenos (monitoringo) rekomenduojama indikatorių sistema

Indikatoriai	Monitoringo duomenys	Prognozė
A. Gyventojų skaičius		
B. Žemės naudojimas (teritorijos tipas; ha / m ² /1 gyv.):		
Užstatytos ir užstatomos teritorijos:		
Miesto centro teritorija		
Specializuotos viešojo prioriteto objektų teritorijos		
<i>Rekreacinės teritorijos</i>		
Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos		
Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos		
Verslo, gamybos, pramonės teritorijos		
Neužstatytos ir neužstatomos teritorijos:		
Techninės infrastruktūros teritorijos		
Aikštės		
Centriniai želdynai		
Miškai		
Kitos neužstatytos, tame tarpe žemės ūkio teritorijos		
C. Vanduo, nuotekos, m ³ /1 gyv./metus		
1. Paimta vandens		
2. Išleista nuotekų		
3. Sunaudota vandens		
4. Sunaudota ūkiui ir buičiai vandens		
5. Sunaudota energetikoje		
6. Sunaudota pramonėje		
D. Oras, stacionarių taršos šaltinių taršos emisija, kg/1gyv./metus		
1. Bendras išmetamų medžiagų kiekis		
2. Sieros oksidai		
3. Azoto oksidai		
4. Anglies monoksidas		
5. Lakūs organiniai junginiai		
Mobilių šaltinių taršos emisija kg/1gyv./metus		
1. Bendras išmetamų medžiagų kiekis		
2. Sieros oksidai		
3. Azoto oksidai		
4. Anglies monoksidas		
5. Angliavandeniai		
6. Suodžiai		
E. Būstas, m ² /1 gyv.		
Gyvenamojo ploto vidurkis		